

Noordwijk

Landelijk gebied Noordwijk

Vormvrije mer-beoordeling

identificatie

projectnummer:

057500.18154.00

projectleider:

drs. M. van der Meulen

auteurs:

mw. drs. L.M. de Ruijter

mw. drs. S. Verhagen

planstatus

datum:

12-01-2016

status:

Definitief

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1. Bestemmingsplan Landelijk gebied	5
1.2. Vormvrije mer-beoordeling en voortoets Natuurbeschermingswet	5
1.2.1. Toetsingskader	5
1.2.2. Mer-plicht Landelijk gebied Noordwijk	6
1.3. Leeswijzer	6
2. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Noordwijk	7
2.1. Begrenzing plangebied	7
2.2. Beleid en visie	8
2.3. Bestemmingsplansystematiek	8
2.4. Bouw- en gebruiksmogelijkheden bestemmingsplan	10
2.4.1. Agrarische bedrijfsactiviteiten	10
2.4.2. Nevenactiviteiten	12
2.4.3. Vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen	12
2.4.4. Recreatie en toerisme	12
3. Opzet effectbeoordeling	13
3.1. Plangebied en studiegebied	13
3.2. Alternatieven	13
3.2.1. Referentiesituatie	13
3.2.2. Plansituatie	16
3.3. Sectorale onderzoeken	17
4. Natuur (inclusief voortoets Natuurbeschermingswet)	19
4.1. Toetsingskader	19
4.2. Referentiesituatie	23
4.2.1. Natura 2000-gebieden	23
4.2.2. Beschermde natuurmonumenten	32
4.2.3. Ecologische Hoofdstructuur	34
4.2.4. Beschermde soorten	34
4.3. Plansituatie	37
4.3.1. Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten	37
4.3.2. Ecologische Hoofdstructuur, weidevogelleefgebieden	39
4.3.3. Soorten	39
4.4. Effectbeoordeling	40
5. Landschap, cultuurhistorie en archeologie	43
5.1. Toetsingskader	43
5.2. Referentiesituatie	46
5.2.1. Inleiding	46
5.2.2. Landschap	46
5.2.3. Cultuurhistorie	49
5.3. Plansituatie	52
5.3.1. Landschap en cultuurhistorie	52
5.3.2. Archeologie	56
5.4. Effectbeoordeling	56
6.	

Woon- en leefklimaat	59
6.1. Geurhinder	59
6.1.1. Toetsingskader	59
6.1.2. Referentiesituatie	60
6.1.3. Plansituatie	60
6.2. Luchtkwaliteit	61
6.2.1. Toetsingskader	61
6.2.2. Referentiesituatie	62
6.2.3. Plansituatie	63
6.3. Gezondheid	64
6.3.1. Toetsingskader	64
6.3.2. Referentie- en plansituatie	65
6.4. Externe veiligheid	65
6.4.1. Toetsingskader	65
6.4.2. Referentiesituatie	65
6.4.3. Plansituatie	66
6.5. Geluid	67
6.5.1. Toetsingskader	67
6.5.2. Referentiesituatie	67
6.5.3. Plansituatie	67
6.6. Effectbeoordeling	67
7. Overige milieuaspecten	69
7.1. Bodem en water	69
7.1.1. Toetsingskader	69
7.1.2. Referentiesituatie	70
7.1.3. Plansituatie	74
7.2. Verkeer en vervoer	75
7.2.1. Toetsingskader	75
7.2.2. Referentiesituatie	75
7.2.3. Plansituatie	77
7.3. Effectbeoordeling	78
8. Conclusie en doorvertaling in bestemmingplan	79

Bijlagen:

1. Maatregelen beschermde soorten
2. Onderzoek stikstofdepositie

1.1. Bestemmingsplan Landelijk gebied

De gemeente Noordwijk stelt een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied op. Er zijn verschillende aanleidingen voor deze actualisatie. Ten eerste is er de afgelopen jaren op verschillende overheidsniveaus beleid vastgesteld dat relevant is voor het landelijk gebied van de gemeente Noordwijk. In het landelijk gebied vigeert een viertal bestemmingsplannen waarin het meest actuele beleid nog niet is vertaald. Ten tweede is in de loop der jaren een aantal vrijstellingen, ontheffingen, wijzigingen en herzieningen verleend en vastgesteld. Doel van het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied is te komen tot een actuele vertaling van het huidige beleid en een harmonisatie van de regelingen in verschillende vigerende bestemmingsplannen. Ten derde is een nieuw bestemmingsplan Landelijk Gebied ook noodzakelijk omdat per 1 juli 2008 de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) is vervangen door een nieuwe wet, de Wet ruimtelijke ordening (Wro). In deze nieuwe wet is expliciet geregeld dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar. De Wro, het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) stellen bovendien nieuwe technische eisen aan een bestemmingsplan. Daarbij gaat het om de vormgeving van de plannen, de digitaliseringverplichting en de uniformering van regels.

1.2. Vormvrije mer-beoordeling en voortoets Natuurbeschermingswet

1.2.1. Toetsingskader

In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld.

Projectmer-plicht en mer-beoordelingsplicht

In het Besluit m.e.r. wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten, waarvoor altijd een mer-procedure moet worden doorlopen (mer-plicht) en activiteiten waarvoor het bevoegd gezag nader moet beoordelen of een mer-procedure al dan niet nodig is (mer-beoordelingsplicht). In onderdeel C en D in de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is in kolom 4 aangegeven voor welk type activiteiten een projectmer (ook wel besluitmer genoemd) of mer-beoordeling moet worden doorlopen en in het kader van welk besluit deze verplichting geldt.

Planmer-plicht

Een planmer-plicht is voor een bestemmingsplan aan de orde als het plan:

- mogelijkheden biedt voor activiteiten die een significant negatief effect kunnen veroorzaken op Natura 2000-gebieden (waardoor het opstellen van een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is noodzakelijk);
- kaderstellend is voor een toekomstig besluit over mer-(beoordelings)plichtige activiteiten: bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu mer-(beoordelings)plichtig zijn. De kaderstellende plannen zijn opgenomen in kolom 3 van de onderdelen C en D bij het Besluit m.e.r.

1.2.2. Mer-plicht Landelijk gebied Noordwijk

Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Noordwijk is hoofdzakelijk conserverend van aard, maar biedt wel ontwikkelingsmogelijkheden aan de agrarische bedrijven. In de omgeving van het plangebied zijn Natura 2000-gebieden gelegen (Coepelduynen, Kennemerland-Zuid, Meijendel & Berkheide). Om deze reden is bij de start van het planproces gekozen voor het doorlopen van een planmer-procedure. Eerste is een Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) in procedure gebracht om overlegpartners en belanghebbenden te raadplegen over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. In een van de reacties op de NRD is door LTO Noord voorgesteld om de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven waarbij sprake is van een toename van de stikstofemissie te schrappen zodat geen sprake is van een planmer-plicht. Gezien de aard en omvang van de veehouderijsector (en omdat het wel doorlopen van een planmer-procedure ook leidt tot de conclusie dat geen activiteiten kunnen worden toegestaan die leiden tot een toename van emissie), kiest de gemeente er voor om in het bestemmingsplan beperkende voorwaarden op te nemen zodat significante negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten. Daarnaast leidt het beperken van de ontwikkelingsruimte er toe, dat bij toekomstige initiatieven geen sprake kan zijn van een overschrijding van de drempelwaarden uit de C-lijst en D-lijst bij het Besluit milieueffectrapportage. Via beide sporen is om deze reden geen sprake van een planmer-plicht. Voor activiteiten onder de drempelwaarden kan worden volstaan met een zogenaamde vormvrije mer-beoordeling. Daarin is ook een voortoets Natuurbeschermingswet opgenomen.

In het kader van de (vormvrije) mer-beoordeling dienen de verschillende mogelijke ontwikkelingen in samenhang te worden beschouwd (waarbij ook wordt gekeken naar eventuele cumulatieve effecten). De wettelijke regeling voor de mer-beoordeling gaat daarbij uit van het principe 'nee, tenzij'. Dat wil zeggen, een mer-procedure is alleen noodzakelijk als de activiteit als gevolg van bijzondere omstandigheden 'belangrijke nadelige gevolgen' voor het milieu kan hebben. Bij de beoordeling of voor een project al dan niet een volwaardige mer-procedure nodig is, dient de gemeenteraad volgens de Wet milieubeheer rekening te houden met de omstandigheden zoals aangegeven in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling, te weten:

- het kenmerk van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten (in samenhang met de eerste twee criteria).

Aan het slot van de mer-beoordeling wordt op basis van de uitgevoerde beoordeling een samenvattende conclusie getrokken over het al dan niet optreden van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

1.3. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan Landelijk Gebied Noordwijk biedt. Hoofdstuk 3 beschrijft de aanpak van de effectbeoordeling, waarbij wordt ingegaan op de onderzochte alternatieven en onderzoeksmethodiek.

In hoofdstuk 4 t/m 7 komen achtereenvolgens de volgende thema's aan de orde:

- natuur;
- landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- woon- en leefklimaat;
- overige milieuaspecten (bodem en water, verkeer en vervoer).

Per milieuthema is een beschrijving gegeven van de referentiesituatie en wordt ingegaan op de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Hoofdstuk 8 geeft een overzicht van de conclusies.

2. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Noordwijk

2.1. Begrenzing plangebied

Het plangebied voor het bestemmingsplan omvat het landelijk gebied van de gemeente Noordwijk. De kernen, het duingebied en de recreatieterreinen vallen niet in het plangebied. Voor het bepalen van de grens met de kernen is over het algemeen de provinciale 'rode contour' aangehouden. Figuur 2.1 geeft een overzicht van de begrenzing van het plangebied.

Figuur 2.1 Begrenzing plangebied

2.2. Beleid en visie

De Kadernota en het voorontwerpbestemmingsplan bevatten een beschrijving van het relevante beleid op het niveau van rijk, provincie, gemeente en waterschap. Inhoudelijk zijn voor het bestemmingsplan in het bijzonder de volgende beleidsdocumenten en visies van belang:

- Provinciale Structuurvisie en Verordening;
- Regionale structuurvisie Holland Rijnland 2020;
- Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport;
- Ruimtelijke Structuurvisie Noordwijk 2030.

In de toelichting bij het bestemmingsplan is voor de verschillende documenten aangegeven welke uitgangspunten en doelstellingen relevant zijn voor het bestemmingsplan Landelijk gebied Noordwijk. Veel terugkerende elementen zijn:

- De bescherming van het areaal bollengrond;
- Beperken glastuinbouw (buiten de concentratiegebieden);
- Beschermen en waar mogelijk versterken landschappelijke, en cultuurhistorische en natuurwaarden;
- Beperken woningen en andere bebouwing buiten de bebouwingscontouren.

Voor een gedetailleerder overzicht wordt verwezen naar de toelichting bij het bestemmingsplan.

2.3. Bestemmingsplansystematiek

Op basis van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport is het plangebied onderverdeeld in een aantal verschillende zones, te weten:

- bollenzone 1;
- bollenzone 2;
- waardevolle graslanden;
- graslanden.

De zonering stoelt op eerdere studies waaronder het Landschapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek (1997) en de studie Open Geest, landschapsonderzoek van het project Revitalisering Open Landschap (2003). In deze studies wordt het landschap van de Greenport beschreven, geanalyseerd en gewaardeerd. Aangegeven wordt wat voor de onderscheiden landschapstypen de kenmerkende waarden zijn die bepalend zijn voor de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden. In het verlengde daarvan wordt aangegeven welke ontwikkelingen de ruimtelijke kwaliteit bedreigen en welke maatregelen mogelijk en gewenst zijn om de ruimtelijke kwaliteit te versterken.

Zonering Noordwijk

In het landelijk gebied komt een aantal van de zones, zoals opgenomen in de ISG, voor. Het grootste gedeelte van het plangebied ligt in **Bollenzone 1**. Dit betreft de cultuurgronden Langeveld, Noordzijder polder, het gebied rond de Achterweg en de Vinkeveldpolder. In de studie Open Geest worden deze gebieden aangeduid als zeer gave en kenmerkende open gebieden. Het beleid is hier gericht op het actief open maken van het gebied. Hier geldt in het ruimtelijk spoor een 'nee, tenzij-beleid' gericht op het wegnemen van verrommeling door het saneren van glasopstanden en onrendabele bedrijven. Schaalvergroting van bouwblokken en bouwvolumes is hier in beginsel niet toegestaan, tenzij dit op een ruimtelijk verantwoorde wijze samengaat met sanering en een forse kwaliteitsverbetering van het landschap.

Voor de gronden gelegen in de Zwetterpolder is de zone **Bollenzone 2** van toepassing. Dit zijn de centraal gelegen open bollengebieden. In de studie Open Geest worden de gebieden die deel uitmaken van deze bollenzone aangeduid als redelijk gave open ruimten met soms markante doorzichten, maar ook met verrommeling aan de randen en doorsnijdingen. In deze bollenzone is uitbreiding van

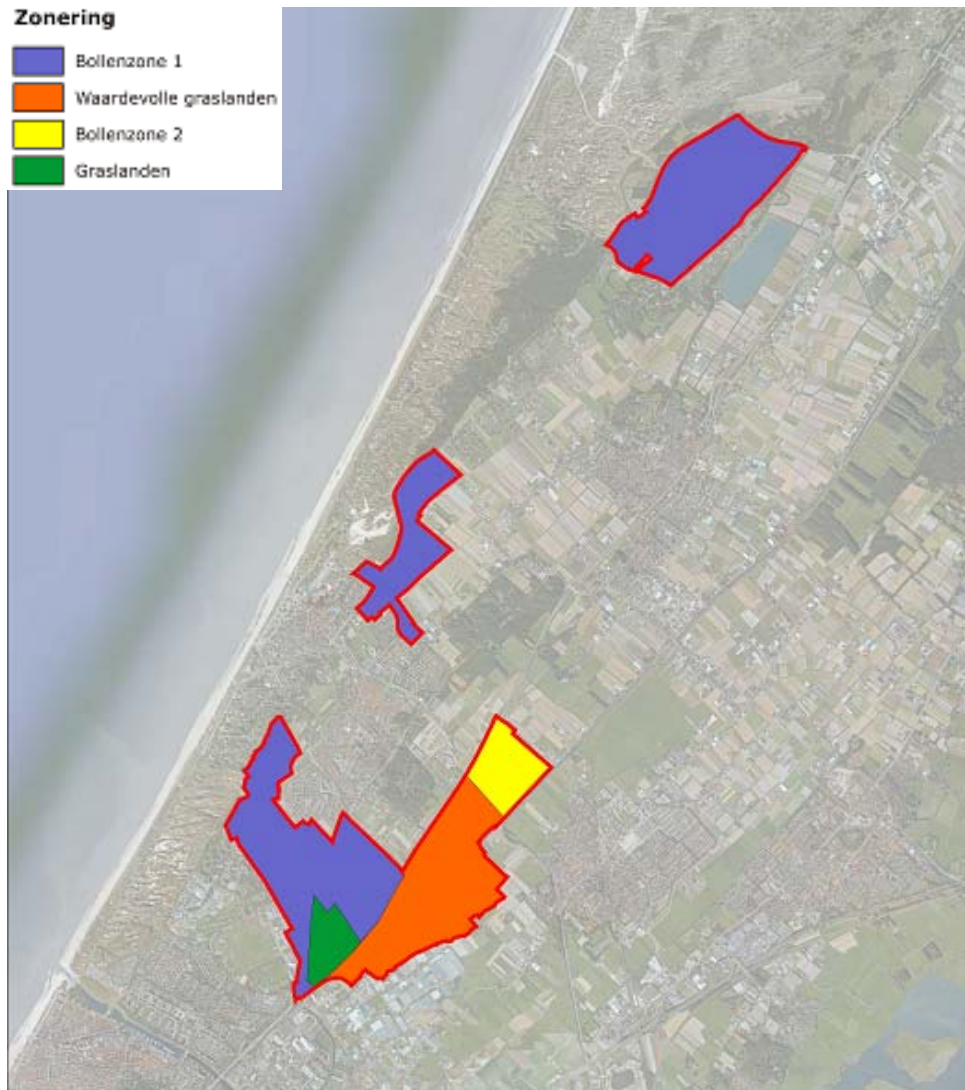

bebouwing in beginsel op locatie mogelijk onder voorwaarde van behoud van de openheid en behoud van de zichtlijnen. Hier geldt een 'ja, mits'-beleid gericht op schaalvergroting, sanering en uitbreiding van agrarische bebouwing met aanleg van beplanting en verbetering van beeldkwaliteit. Uitbreiding aan randen van deze gebieden kan vaak prima samengaan met behoud van openheid.

Tot slot komen er in het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied **waardevolle graslanden** voor. Dit zijn de open graslanden in de Hogewegpolder. Hier is het beleid gericht op behoud van de openheid en verbetering van de landschappelijke kwaliteit groen en het open weidekarakter. Hier geldt een nee, tenzij-beleid. Schaalvergroting van bouwblokken en bouwvolumes is hier in beginsel niet toegestaan, tenzij dit op een ruimtelijk verantwoorde wijze samengaat met sanering en een forse kwaliteitsverbetering van het landschap.

In aanvulling op de ISG en de daaruit voortgekomen Kadernota, wordt in dit bestemmingsplan een **extra zone** opgekomen voor het gebied 'De Klei' in het zuiden van het plangebied. De Klei ligt in het mondingsgebied van de Oude Rijn en kent een heel eigen verkavelingsstructuur. Het gebied is niet direct geschikt voor de bollenteelt, maar door de kleibevattende grond te mengen met zand en het grondwaterpeil goed te reguleren is toch een bevredigende teelt mogelijk. Het aantrekkelijke van deze polder is de kleinschaligheid en het landelijke karakter. In de Kadernota maakt dit gebied deel uit van de Waardevolle Graslanden. Vanwege het ontbreken van de belangrijke natuurwaarden ligt de zone Waardevolle Graslanden niet voor de hand. Om deze reden is ervoor gekozen deze zone de naam **Graslanden** mee te geven. Het gebied heeft wel landschappelijke waarde vanwege de traditionele blaarkoppen die ter plaatse voorkomen.

Figuur 2.2 geeft de begrenzing van de zones binnen het plangebied weer. De gebruiks- en bouwmogelijkheden verschillen per zone, maar ook per productietak (grondgebonden veehouderij, bollenteelt en glastuinbouw). Om het bestemmingsplan overzichtelijk, duidelijk en goed raadpleegbaar te maken, is gekozen voor een uitgebreide bestemmingsplansystematiek. Dit betekent dat voor elke combinatie van zones en productietakken een afzonderlijk artikel/bestemming wordt opgenomen die als volgt tot stand komt: alle bestemmingen beginnen met Agrarisch gevolgd door de productietak en tot slot de zone. Een veehouderijbedrijf in de zone waardevolle graslanden krijgt dus de bestemming 'Agrarisch – Grondgebonden veehouderij – Waardevolle graslanden'. Omschakeling naar een andere productietak is alleen mogelijk wanneer de bestemming gewijzigd wordt. Omdat hier veelal sprake is van maatwerk wordt dit niet door middel van een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt. Voor verzoeken om te schakelen naar een andere productietak dient een afzonderlijke procedure gevoerd te worden.

Figuur 2.2 Zones binnen het plangebied

2.4. Bouw- en gebruiksmogelijkheden bestemmingsplan

Het nieuwe bestemmingsplan borduurt voort op onder andere de vigerende bestemmingsplannen Landelijk gebied (1998), Cultuurgronden Langeveld 1981 (1982), Buitengebied (1972) en Grashoek (1975). Daarbij is gekeken of actueel beleid (Rijk, provincie, gemeente en waterschap) consequenties heeft voor de bestemmingsregeling. In de toelichting van het bestemmingsplan is een beschrijving opgenomen van al het relevante beleid. De vigerende bestemmingsplannen en het actuele beleid vormen het uitgangspunt voor de bestemmingsregeling. Deze paragraaf bevat een overzicht van de bouw mogelijkheden (c.q. ontwikkelingsruimte) zoals opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan.

2.4.1. Agrarische bedrijfsactiviteiten

Grondgebonden veehouderijen

De agrarische bouwvlakken met de bestemming Agrarisch – Grondgebonden veehouderij – Bollenzone 1, Agrarisch – Grondgebonden veehouderij – Bollenzone 2, Agrarisch – Grondgebonden veehouderij – Graslanden en Agrarisch – Grondgebonden veehouderij – Waardevolle graslanden worden bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf gericht op grondgebonden veehouderijen. Dit betreffen uitsluitend de locaties waar reeds grondgebonden veehouderijen zijn gevestigd. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor omschakeling tussen verschillende vormen van agrarisch gebruik. In de zone Waardevolle Graslanden en Graslanden ligt het primair gewenst agrarisch gebruik bij de veehouderijbedrijven. Voor de agrarische gronden waarvan het huidige gebruik en de vigerende

bestemmingsregeling niet in overeenstemming zijn met het primair gewenste gebruik, dient voor omschakeling naar het primair gewenst gebruik een afzonderlijke procedure gevoerd te worden.

De agrarisch bouwpercelen voor grondgebonden veehouderijbedrijven mogen volledig bebouwd worden. Binnen het plangebied zijn vijf veehouderijen aanwezig die als zodanig worden bestemd. De ontwikkelingsruimte (onbenutte bouw mogelijkheden) verschilt sterk per bedrijf. Overschrijding van het bouwvlak is alleen toelaatbaar door middel van afwijken van de bouwregels voor zover een doelmatige bedrijfsvoering dit noodzakelijk maakt. Hiervan is in ieder geval sprake, indien de overschrijding van het bouwvlak vanwege de milieuwetgeving of het dierenwelzijn is vereist. Het bouwvlak mag eenmalig worden overschreden met niet meer dan 25 m, met dien verstande dat het maximum oppervlak van de overschrijding ten hoogste 100 m² bedraagt en hiermee de bestemmingsgrens niet wordt overschreden. Bij de agrarische bedrijven is 1 bedrijfswoning toegestaan, tenzij anders middels de aanduiding 'maximaal aantal wooneenheden' is aangegeven.

Intensieve veehouderij

In het plangebied komen geen intensieve veehouderijbedrijven voor (hoofd-/neventak). Nieuwe intensieve vormen van veehouderij zijn niet toegestaan.

Paarden

Binnen de agrarische bouwvlakken voor grondgebonden veehouderijbedrijven is het toegestaan om een paardenfokkerij te vestigen. Daarnaast is uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – paardenstal' een paardenstal toegestaan. Ook paardenbakken zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de 'specifieke vorm van agrarisch – paardenbak'. Bij een omgevingsvergunning kan het bevoegd gezag hiervan afwijken. Afwijken kan uitsluitend binnen het bouwvlak, met een afmeting van de paardenbak van maximaal 800 m² en een afstand tussen de paardenbak en bestemmingsvlakken van derden of agrarische bouwvlakken van ten minste 25 m.

Een gebruikgerichte paardenhouderij (over het algemeen maneges) als hoofdactiviteit valt niet onder de agrarische bestemming. Binnen het plangebied is één manege gevestigd. Dit perceel (De Hooge Krocht 205) heeft de bestemming Sport gekregen met een aanduiding 'manege'. Deze manege heeft geen onbenutte bouw mogelijkheden binnen het bouwvlak.

Tot slot is het mogelijk om hobbymatig paarden te houden bij een bedrijfs- of burgerwoning.

Glastuinbouw

Glastuinbouw is uitsluitend toegestaan binnen de bestemmingen Agrarisch – Glastuinbouw – Bollenzone 1 en Agrarisch – Glastuinbouw – Graslanden. Deze bestemmingen zijn opgenomen voor de bestaande glastuinbouwbedrijven. Het betreft een tweetal bedrijven (Herenweg 307 en Zwarteweg 12). Omschakeling naar een andere productietak is uitsluitend via een afzonderlijke ruimtelijke procedure mogelijk. Alle bedrijfsgebouwen, waaronder begrepen kassen, dienen binnen het bouwvlak te worden gerealiseerd. Voor glastuinbouwbedrijven geldt een maximale oppervlaktemaat voor glas van 1 ha tenzij reeds meer glas aanwezig is. Gezien de omvang van het aanwezige glas en de begrenzing van de bouwvlakken, biedt het bestemmingsplan geen mogelijkheden voor de uitbreiding van de beide glastuinbouwbedrijven met extra glas. Omdat er in dit plangebied geen glastuinbouwbedrijven in Bollenzone 2 voorkomen, is de wijzigingsbevoegdheid voor verruiming naar 2 ha glas, zoals opgenomen in de Kadernota, niet van toepassing.

Bollenteelt

Permanente bollenteelt is toegestaan binnen de bestemmingen Agrarisch – Bollenteelt – Bollenzone 1, Agrarisch – Bollenteelt – Bollenzone 2 en Agrarisch – Bollenteelt – Waardevolle graslanden. Bollenteeltbedrijven met de bestemming Agrarisch – Bollenteelt – Waardevolle graslanden kunnen via een afzonderlijke ruimtelijke procedure omschakelen naar een grondgebonden veehouderijbedrijf. Het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor ene uitbreiding van het areaal bollengronden, maar wel ontwikkelingsruimte binnen de bouwvlakken. Bij bollenteeltbedrijven is ondersteunend glas binnen het bouwvlak toegestaan tot een oppervlakte van 3.000 m² (m.u.v. een drietal bedrijven in het noorden van de gemeente waar op basis van het vigerende plan maximaal 10.000 m² ondersteunend glas is

toegestaan). Voor bedrijfsgebouwen geldt dat er 250 m² bedrijfsgebouwen per hectare duurzaam in gebruik zijnde teeltgrond met een maximum van 3.000 m² is toegestaan. Bollenteeltbedrijven gelegen in Bollenzone 2 kunnen via een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak vergroten tot maximaal 1,5 hectare. Bollenteeltbedrijven gelegen in Bollenzone 1 hebben deze mogelijkheid niet.

Ruwvoederteelt

Het bestemmingsplan staat de teelt van ruwvoeder anders dan gras niet toe bij recht. Wel is binnen de bestemmingsregels voor de grondgebonden veehouderijen een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om de teelt van ruwvoeder toe te staan, waarbij onder andere als voorwaarde is opgenomen dat ten hoogste 20% van de bedrijfsgronden mag worden gebruikt voor de teelt van ruwvoeder. Daarnaast dient te noodzaak te worden aangetoond en mogen de bestaande natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden niet onevenredig worden aangetast.

2.4.2. Nevenactiviteiten

De gemeente Noordwijk speelt in op de verbrede landbouw door nevenactiviteiten mogelijk te maken. Deze nevenactiviteiten worden deels bij recht en deels via afwijking mogelijk gemaakt. Het gaat om kleinschalige activiteiten die onder andere gericht zijn op recreatie. Voor het toestaan van nevenfuncties wordt onderscheid gemaakt per productietak. Tevens is gekeken naar de kenmerken per gebied zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport en de vigerende mogelijkheden. Afhankelijk van de zone en de specifieke bestemming gaat het bijvoorbeeld om agrarische hulp- en nevenbedrijven, ambachtelijke be- en verwerking van agrarische producten, kleinschalige recreatieve voorzieningen (zoals horeca, kampeerboerderij of boerengolf). Voor zover sprake is van inpandige nevenfuncties worden deze gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte in de meeste gevallen is gemaximaliseerd op 100 of 200 m². Het bestemmingsplan biedt binnen de bouwvlakken mogelijkheden voor de realisatie van solitaire windturbines tot maximaal 15 meter hoog.

2.4.3. Vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen

In de toekomst wordt een afname van het aantal agrarische bedrijven in het landelijk gebied verwacht. Voor deze bedrijven dienen er mogelijkheden te zijn om nieuwe functies op vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen te realiseren. De praktijk leert dat elke situatie die zich aandient maatwerk vraagt. Alleen dan kan ingespeeld worden op de specifieke kenmerken van de locatie en kan rekening worden gehouden met de dan geldende marktomstandigheden. Om die reden wordt het toestaan van vervolgfuncties, met uitzondering van de vervolgfunctie Wonen, niet in dit bestemmingsplan, maar via een afzonderlijke procedure mogelijk gemaakt. Voorwaarde voor de vervolgfunctie is dat deze planologisch inpasbaar dienen te zijn.

Voor het wijzigen naar de bestemming Wonen wordt wel een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Het wijzigen van de bestemming Agrarisch naar Wonen is alleen mogelijk als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Eén van de voorwaarden is dat maximaal 1.000 m² van het te wijzigen bouwvlak wordt gewijzigd in de bestemming Wonen en dat dit afgestemd wordt op de bestaande inrichting. De overige niet tot de woning behorende gronden worden voorzien van een agrarische bestemming zonder bouwvlak. Het uitbreiden van bestaande bebouwing, uitgezonderd de voormalige bedrijfswoning, is in geen geval toegestaan. Daarnaast dienen de aanwezige bedrijfsgebouwen te worden gesloopt.

2.4.4. Recreatie en toerisme

In het plangebied zijn verschillende dagrecreatieve voorzieningen aanwezig, die een passende, specifieke bestemming krijgen. Verblijfsrecreatieve terreinen komen in dit plangebied niet voor. Recreatieve functies in de vorm van fiets- en wandelpaden zijn binnen de verschillende bestemmingen mogelijk. De gemeente wil het recreatieve karakter stimuleren. Het bestemmingsplan neemt daarom ook in de Agrarische bestemmingen een regeling op om bij recht nieuwe bed and breakfasts toe te staan. Hiervoor geldt een maximum van 4 kamers en 8 bedden per bouwvlak. Het realiseren van nieuwe zomer- en of recreatiewoningen en kampeerterreinen en/of -plaatsen wordt niet toegestaan in het bestemmingsplan.

3. Opzet effectbeoordeling

3.1. Plangebied en studiegebied

Het plangebied betreft het landelijk gebied van de gemeente Noordwijk (zie figuur 2.1). Het studiegebied is het gebied waar milieueffecten, als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, (kunnen) optreden. Het betreft het plangebied en de omgeving ervan. De reikwijdte van milieugevolgen van de ontwikkelingsruimte voor veehouderijen kan aanzienlijk verschillen per milieuaspect. Voor bepaalde milieuaspecten komt het studiegebied vrijwel overeen met het plangebied, voor andere milieuaspecten kan het studiegebied zich tot (ver) buiten het plangebied uitstrekken. Een voorbeeld van de laatstgenoemde categorie is het thema stikstofdepositie (met name als gevolg van de uitbreiding van veehouderijen). In de voortoets Natuurbeschermingswet zijn de effecten op de Natura 2000-gebieden in de wijde omgeving in beeld gebracht. De maatgevende gebieden met betrekking tot vermisting/verzuring zijn Kennemerland-Zuid, Meijendel & Berkheide, Coepelduynen en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Indien het studiegebied afwijkt van het plangebied, wordt dit in de volgende hoofdstukken per thema aangegeven. Voor de overige ontwikkelingsruimte (niet veehouderij gerelateerd) is de omvang van het studiegebied over het algemeen beperkt.

3.2. Alternatieven

3.2.1. Referentiesituatie

In deze notitie is per milieuthema de huidige milieusituatie beschreven en is aangegeven wat er in het studiegebied zal gebeuren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd: de autonome ontwikkelingen. De beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen vormt het referentiekader voor de effectbeschrijving van de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan. Per milieuthema kan de referentiesituatie overigens verschillen. Ten aanzien van het aspect natuur, dient in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 naar de feitelijke situatie gekeken te worden (zonder rekening te houden met eventuele autonome ontwikkelingen en/of onbenutte ruimte in de milieuvergunningen). Voor andere milieuthema's wordt in de beschrijving van de referentiesituatie voor zover relevant wel rekening gehouden met autonome ontwikkelingen.

Grondgebonden veehouderijen (incl. manege)

Binnen het plangebied zijn verspreid enkele (grondgebonden) veehouderijbedrijven gelegen. Figuur 3.1 geeft een overzicht van de ligging van de bedrijven binnen het plangebied waar dieren worden gehouden.

Figuur 3.1 Locaties veehouderijen (geel) en manege (paars)

Uit een inventarisatie door de omgevingsdienst blijkt dat bij de meest recente controles de volgende dieren aantallen aanwezig waren:

Tabel 3.1 Veehouderijen (en manege) binnen het plangebied

Adres	Vergunde dieren aantallen	Dieren aantallen volgens inventarisatie
Herenweg 201	Onbekend	37 schapen
Herenweg 265A	40 stuks melkrundvee + 20 stuks jongvee	55 stuks rundvee (niet nader uitgesplitst)
Herenweg 305	22 stuks melkrundvee + 30 stuks jongvee	30 stuks melkrundvee + 19 stuks jongvee
Hoogeveenseweg 16	52 stuks (vlees)runderen inclusief jongvee	51 vleesrunderen

Adres	Vergunde dieraantallen	Dieraantallen volgens inventarisatie
Hoogeveenseweg ongen.	Onbekend	14 vleesrunderen, 12 jongvee en een stier
Kapelleboslaan 4-6	Onbekend	75 stuks melkrundvee + 25 stuks jongvee + 6 paarden
De Hooge Krocht 203 (manege)	40 paarden	41 paarden

Tabel 3.2 geeft een overzicht van de dieraantallen die volgens het CBS binnen de gemeente Noordwijk aanwezig zijn.

Tabel 3.2 Veehouderijen binnen de gemeente Noordwijk (bron: CBS-statline)

Diercategorie	Aantal stuks vee		Aantal bedrijven	
	in 2000	in 2013	in 2000	in 2013
rundvee	331	241	7	4*
schapen	157	302	5	5*
paarden	63	127	10	10

* Dit betreft niet het aantal volwaardige veehouderijen, maar het aantal adressen waar tijdens de metellingen betreffende diercategorie is geregistreerd.

Het aantal stuks rundvee in tabel 3.1 ligt dicht bij het aantal stuks rundvee dat volgens de CBS-gegevens in de gemeente aanwezig is. De gegevens geven voor deze categorie een betrouwbaar beeld van de huidige, feitelijke situatie. Wat opvalt is dat het grootste deel van de schapen die volgens het CBS aanwezig zijn niet terugkomen in de inventarisatiegegevens. Alleen ter plaatse van de Herenweg 201 is bekend dat hier 37 schapen aanwezig zijn. Mogelijk zijn de overige schapen aanwezig bij de teeltbedrijven in het plangebied. De schapen staan echter niet geregistreerd bij de omgevingsdienst. In de effectbeoordeling worden alleen de 37 schapen meegenomen waarvan bekend is waar deze aanwezig zijn. De overige schapen worden buiten beschouwing gelaten (geen onderdeel van de referentiesituatie, geen onderdeel van de plansituatie).

Ook het aantal paarden ligt volgens de CBS-gegevens aanzienlijk hoger. Dat kan worden verklaard doordat een deel van de maneges binnen de gemeente Noordwijk niet binnen het plangebied Landelijk gebied is gelegen.

Glastuinbouw

Verspreid over het plangebied is een zeer beperkt aantal glastuinbouwbedrijven gevestigd, uitsluitend in de Bollenzone 1 en in de zone Graslanden. Het betreft een tweetal bedrijven.

Bollenteelt

Binnen de gemeente Noordwijk is in principe 1 agrarische productietak van grote betekenis: de bollenteelt. Door de ligging van Noordwijk net achter de duinen, ontstaat een luw gebied, met een hoge lichtintensiteit. Dit maakt de binnenduinrand uitermate geschikt voor zowel bollenteelt als natuurontwikkeling. In 2013 waren er +/- 85 bedrijven aanwezig die zich bezighouden met de bollenteelt in de breedste zin van het woord. Het gaat hier met name om bedrijven gericht op bloemkwekerijgewassen al dan niet onder glas, maar ook om bloembollen en knollenbedrijven en bollenbroeierijen. In tabel 3.3 is het aantal bedrijven in de bollensector weergegeven.

Tabel 3.3 Bollenteeltbedrijven binnen de gemeente Noordwijk (bron: CBS-statline)

Type productie	in 2000	in 2013
Bloembollen en knollen	63	25
Bloemkwekerijgewassen open grond	63	26
Bloemkwekerijgewassen glas	65	17
Bollenbroeierij	47	18

Nevenactiviteiten

Binnen het plangebied is in de bestaande situatie op beperkte schaal sprake van nevenfuncties bij agrarische bedrijven.

3.2.2. Plansituatie

De ontwikkelingsruimte voor de grondgebonden veehouderijen vormt de directe aanleiding voor het opstellen van de voorliggende notitie en neemt daarom een belangrijke plaats in de effectbeschrijvingen in. Ook andere ontwikkelingsruimte en flexibiliteit kan (wanneer op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de bouw mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt) leiden tot relevante milieueffecten. Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is een consoliderende regeling waarbij geen mogelijkheden worden geboden voor omschakeling tussen verschillende vormen van agrarisch gebruik.

Grondgebonden veehouderijen

Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Noordwijk biedt generieke ontwikkelingsruimte aan de grondgebonden veehouderijen. Om inzicht te krijgen in de (potentiële) gevolgen van het bestemmingsplan voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000 zijn naast de referentiesituatie twee onderzoekssituaties in beeld gebracht:

- de maximale invulling van de bouw mogelijkheden die het bestemmingsplan bij recht en via wijzigingsbevoegdheden biedt;
- een realistisch invulling van de bouw mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

Hieronder worden deze beide onderzoekssituaties toegelicht. Als de onderzoeksresultaten daar aanleiding toe geven worden maatregelen beschreven waarmee negatieve effecten in het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt.

Maximale invulling bouw mogelijkheden veehouderij

Het bestemmingsplan biedt bouw mogelijkheden aan de grondgebonden veehouderijen binnen het plangebied. Het is daarbij onduidelijk waar, op welk moment en in welke omvang gebruik zal worden gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan Landelijk gebied Noordwijk biedt. Gelet op de eisen uit het Besluit m.e.r. en jurisprudentie dient bij de beoordeling rekening te worden gehouden met de milieugevolgen van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Deze maximale ontwikkelingsruimte omvat niet alleen de mogelijkheden die in het bestemmingsplan bij recht worden geboden, maar ook via afwijking met een omgevingsvergunning of wijzigingsbevoegdheden. Concreet betekent dit dat bestaande grondgebonden veehouderijen uitbreiden totdat het bouwvlak volledig volgebouwd is, inclusief een éénmalige overschrijding van het bouwvlak van maximaal 100 m². In bijlage 2 is nader ingegaan op de gehanteerde uitgangspunten.

Tabel 3.4 Omvang bouwvlakken veehouderijen en manege

Adres	Dieraantallen	Oppervlakte bouwvlak
Herenweg 201	37 schapen	2.809 m ²
Herenweg 265A	55 stuks rundvee	2.429 m ²
Herenweg 305	30 stuks melkrundvee + 19 stuks jongvee	1.911 m ²
Kapelleboslaan 4-6	75 stuks melkrundvee + 25 stuks jongvee + 6 paarden	10.769 m ²

De beide veehouderijen aan de Hoogeveenseweg (nummer 16 en ongenummerd) zijn reeds feitelijk bestaand, maar waren niet opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied. Beide bedrijven worden wel positief bestemd in het ontwerpbestemmingsplan, maar krijgen geen uitbreidingsmogelijkheden (het bouwvlak is afgestemd op de bestaande stallen) vanwege de ligging binnen weidevogelgebied Hoogewegpolder. Om deze reden zijn de veehouderijen niet relevant voor de effectbeoordeling (de maximale plansituatie is gelijk aan referentiesituatie).

De manege aan de De Hooge Krocht 203 heeft het bouwvlak volledige benut. Een eventuele toekomstige uitbreiding zal via een buitenplanse procedure moeten plaatsvinden. Deze manege speelt in de effectbeoordelingen daarom geen rol van betekenis.

Glastuinbouwbedrijven

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 hebben de glastuinbouwbedrijven geen mogelijkheden voor de uitbreiding van het areaal glas. De glastuinbouwbedrijven spelen in de effectbeschrijving daarom geen rol.

Bollenteeltbedrijven

In de effectbeschrijvingen is voor de bollenteeltbedrijven uitgegaan van volledige benutting van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. Voor de bollenteeltbedrijven gelegen in Bollenzone 2 wordt rekening gehouden met een vergroting van het bouwvlak (via wijzigingsbevoegdheid). Daarnaast wordt in Bollenzone 1 en 2 uitgegaan van 3.000 m² ondersteunend glas per bedrijf (of meer voor zover specifiek aangegeven op de verbeelding). Het bestemmingsplan maakt geen uitbreiding van het areaal bollengronden mogelijk. De effecten die samenhangen met het gebruik van de bollengronden spelen daarom geen rol van betekenis in de mer-beoordeling. De effectbeschrijving spitst zich toe op de bouwmogelijkheden binnen en aansluitend aan de bouwvlakken.

Nevenfuncties

De vormvrije mer-beoordeling en voortoets gaan ook in op de effecten als gevolg van het benutten van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor nevenfuncties bij agrarische bedrijven (deels bij recht en deels via afwijking). Daarbij gaat het bijvoorbeeld om verkoop-aan-huis van eigen agrarische producten, kleinschalige horecagelegenheid en kleinschalig kamperen. In de sectorale hoofdstukken wordt per milieuthema bekeken of gezien de milieusituatie binnen het studiegebied (referentiesituatie) er mogelijk knelpunten ontstaan wanneer op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de (maximale) ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt voor nevenfuncties. Als sprake is van potentiële knelpunten, wordt een voorstel gedaan voor aanscherping van de regels.

3.3. Sectorale onderzoeken

Tabel 3.5 geeft een overzicht van de te onderzoeken milieuaspecten en de wijze waarop de milieueffecten inzichtelijk zijn gemaakt. Voor zover dat nuttig is worden de effecten kwantitatief beschreven. Vanwege het schaalniveau van het bestemmingsplan Landelijk Gebied Noordwijk, worden de meeste effecten echter kwalitatief beschreven. De effectbeschrijvingen maken inzichtelijk of de gemaakte planologische keuzes en ontwikkelingsruimte op gebiedsniveau leiden tot belangrijke gevolgen voor het milieu. Daarbij wordt enerzijds gekeken naar de wettelijke normen en grenswaarden die vanuit de verschillende sectorale wet- en regelgeving gelden. Anderzijds wordt in de effectbeschrijvingen waar relevant ook een relatie gelegd met de ambities en knelpunten die in het bestemmingsplan zijn geformuleerd voor het landelijk gebied van de gemeente Noordwijk (voortkomend uit het beleid op de verschillende overheidsniveaus).

Bij de effectbeoordeling is gebruikgemaakt van een ordinale schaal, zodat de verschillende milieueffecten met elkaar kunnen worden vergeleken. Bij deze schaal worden de volgende klassen gebruikt:

- een zeer negatief effect: --

- een negatief effect: -
- een licht negatief effect: -/0
- een neutraal effect: 0
- een licht positief effect: 0/+
- een positief effect: +
- een zeer positief effect: ++

Tabel 3.5 Overzicht sectorale onderzoeken

thema	te beschrijven effecten	werkwijze
<i>natuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vernietiging, verstoring, verontreiniging - aantasting leefgebied beschermde soorten 	- kwalitatief/kwantitatief
<i>landschap, cultuurhistorie en archeologie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - aantasting karakteristieke patronen en structuren - aantasting historische landschapskenmerken - aantasting openheid - aantasting archeologische en aardkundige waarden 	- kwalitatief
<i>woon- en leefklimaat</i>	<ul style="list-style-type: none"> - geurhinder - luchtkwaliteit - gezondheid - externe veiligheid - geluidhinder 	- kwalitatief/kwantitatief
<i>overige milieuaspecten</i>	<ul style="list-style-type: none"> - verkeer en vervoer - bodem en water 	- kwalitatief

4. Natuur (inclusief voortoets Natuurbeschermingswet)

Bij de beoordeling van het aspect ecologie worden met betrekking tot de beschermde soorten, Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur de volgende toetsingscriteria gehanteerd:

- aantasting of verstoring Natura 2000, Ecologische Hoofdstructuur en Beschermde Natuurmonumenten;
- aantasting of verstoring weidevogelleefgebied;
- verstoring of vernietiging van matig en zwaar beschermde soorten of hun vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Ten aanzien van Natura 2000 is het studiegebied groter dan het plangebied. Het studiegebied reikt tot de maatgevende Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zoals in paragraaf 3.1 is aangegeven.

Bij het opstellen van dit hoofdstuk zijn de volgende bronnen gehanteerd:

- Alterra, Dobben, H.F. van (2012): 'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000' Alterra-rapport 2397
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden (2008). Verstoring gevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Rapport 08-173. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Milieu Overleg duin- en Bollenstreek, Zuid-Hollands Landschap, Stichting Duinbehoud (2006): Regiovisie Groen, Water en Landschap Duin- en Bollenstreek;
- Ministerie van EL&I/EZ (2013): Gebiedendatabase Natura 2000-gebieden (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k>);
- Provincie Zuid-Holland (maart 2014): Ontwerpbeheerplan Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck periode 2014 – 2019 en bijlagenrapport;
- Provincie Zuid-Holland (2012): Beheerplan bijzondere natuurwaarden, Broekvelden, vettenbroek & Polder Stein;
- www.pbl.nl;
- www.rivm.nl/nl/themasites/gcn/Depositiekaarten;
- www.ravon.nl.
- www.waarneming.nl;
- www.zoogdieratlas.nl

4.1. Toetsingskader

Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet)

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet:

- verankert de Europese gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingzones (sbz's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, in de Nederlandse wetgeving;
- regelt ook de bescherming van de al bestaande (staats)natuurmonumenten;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;

- legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van Nb-wetvergunningen meestal bij de provincies (in dit geval Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland).

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die – gelet op de instandhoudingsdoelstelling – de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een verstoringseffect kunnen hebben¹⁾. Voor vergunningverlening is dan een habitattoets nodig. Een dergelijke toets verloopt volgens verschillende stappen. De eerste stap betreft de oriëntatiefase waarin sprake is van een voortoets. Centraal staat dan de vraag of er een kans op een significant negatief effect is. Indien dit het geval is, dient aan de hand van een passende beoordeling dit effect te worden bepaald. Om voor vergunningverlening in aanmerking te komen dient vervolgens voldaan te worden aan de zogenaamde ADC-criteria:

- zijn er geen Alternatieven?
- is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
- zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

In de oriëntatiefase kan ook geconstateerd worden dat er wel een negatief effect wordt verwacht, maar zeker geen significant effect. In dat geval kan voor vergunningverlening volstaan worden met een zogenaamde verslechterings- en verstoringstoets. In deze minder diepgaande toets dient dan te worden onderbouwd dat sprake is van een aanvaardbaar of zelfs verwaarloosbaar effect. In het kader van de Natuurbeschermingswet dienen zowel interne effecten (binnen Natura 2000) als externe effecten (buiten Natura 2000) van het voornemen op de te beschermen soorten en habitats te worden onderzocht.

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen:

- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. In dergelijke gevallen moeten tevens inspraakmogelijkheden zijn geboden.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd terwijl het negatief beoordeeld is, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

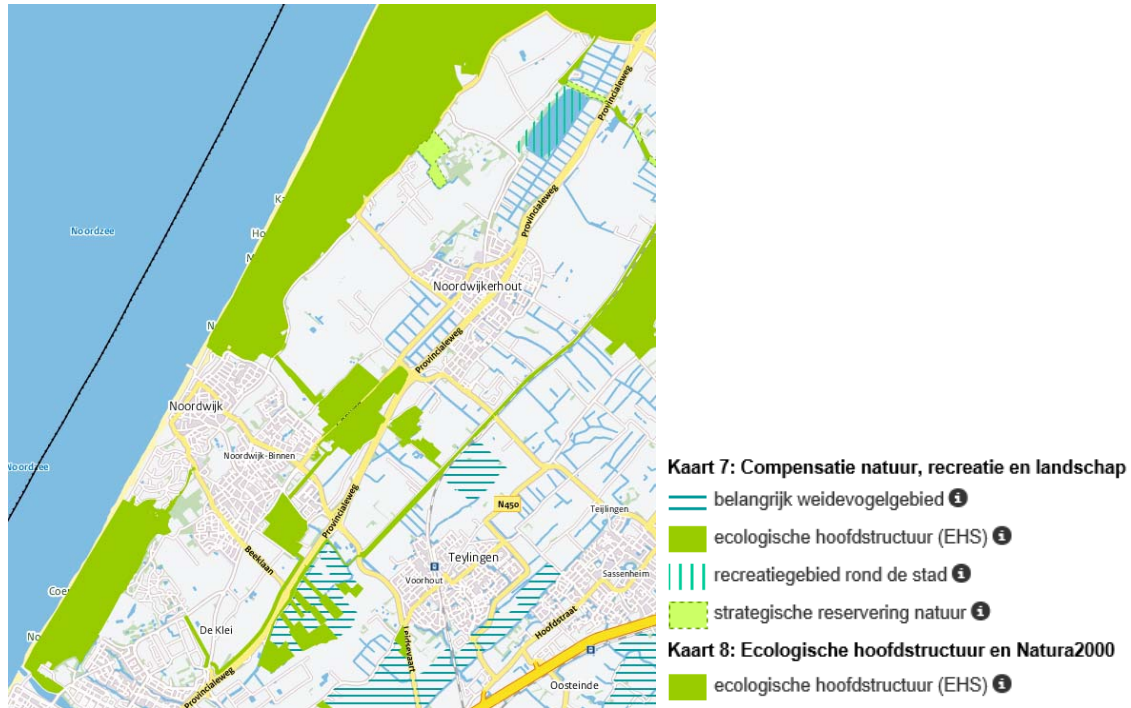
Provinciale Verordening Ruimte

Het rijksbeleid ten aanzien van de bescherming van soorten (flora en fauna) en de bescherming van de leefgebieden van soorten (habitats) is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De uitwerking van dit nationale belang ligt bij de provincies. De bescherming van gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), alsmede de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden, is geregeld via de Provinciale Verordening Ruimte. Wanneer er ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden plaatsvinden die onderdeel zijn van de EHS of in belangrijke weidevogelgebieden, geldt het nee, tenzij-principe. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen effecten optreden moet compensatie plaatsvinden. Dit is geregeld in de Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013.

1) Volgens de EU-handleiding treedt 'verslechtering' op, wanneer de door de habitat ingenomen oppervlakte afneemt of wanneer er een dalende lijn optreedt met betrekking tot de specifieke betekenis van een gebied voor de instandhouding van de habitat of de daarmee 'geassocieerde typische soorten' op lange termijn. Van 'verstoring' is volgens de EU-handleiding sprake, wanneer uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te blijven.

Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013

In de structuurvisie heeft de provincie natuur- en recreatiegebieden aangewezen. In het plangebied liggen alleen natuurgebieden. Onder voorwaarden zijn ontwikkelingen mogelijk in deze gebieden. Indien compensatie moet plaatsvinden, is dit geregeld in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013.

Figuur 4.1 Recreatiegebieden Zuidvleugel (bron: Structuurvisie)

Flora- en faunawet

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet (hierna Ffw) van toepassing. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dieren en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Ffw niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Economische Zaken. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang;
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in het geval van zwaar beschermde soorten of broedende vogels overtreding van de Ffw voorkomen te worden door het treffen van maatregelen, aangezien voor dergelijke situaties geen ontheffing kan worden verleend.

Met betrekking tot vogels hanteert het Ministerie van Economische Zaken de volgende interpretatie van artikel 11:

De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen, te weten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Ffw het gehele seizoen.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het hele jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen soms wel om nader onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

De Ffw is voor dit bestemmingsplan van belang, omdat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

Natuurbeleidsplan Noordwijk (2006)

Noordwijk is een gemeente met bijzonder veel natuur die in veel gevallen is aan te treffen in aantrekkelijke landschappen. Ook heeft natuurbeleid raakvlakken met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening, recreatie en toerisme. Ondanks dat er op landelijk, provinciaal en regionaal niveau allerlei zaken ten aanzien van natuur en landschap in Noordwijk zijn vastgelegd, heeft de gemeente besloten natuurbeleid op te stellen om dit een structurele basis te geven. Naar aanleiding van de visie zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd.

1. Bij het nemen van planologische beslissingen wordt het belang van natuur en landschap als één van de planologisch relevante factoren meegewogen. Blijkt dat andere belangen zwaarder wegen, dan zal geprobeerd worden om door mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen de schade voor de natuur zoveel mogelijk te beperken.
2. De gemeente stelt zich in principe positief op ten aanzien van plannen van anderen die beogen de natuurwaarden te behouden en te versterken.
3. Bij het beleid ten aanzien van recreatie en toerisme wordt de sterke positie van Noordwijk als kustgemeente met veel natuur benadrukt. Dit mag er evenwel niet toe leiden dat natuur en landschap sterk onder druk komen te staan. Het landschap in de Duin- en Bollenstreek is immers drager voor zowel sierteelt, toerisme als natuur.
4. Ten aanzien van het openbare groen streeft de gemeente naar handhaving en versterking van natuurwaarden in de woonomgeving.
5. De gemeente onderschrijft het belang van natuureducatie en stimuleert particuliere initiatieven in deze.

Groene verbindingen (2009)

Ter versterking van het Natuurbeleidsplan is in 2009 het rapport Groene verbindingen door Noordwijk vastgesteld. In dit rapport wordt de noodzaak tot het creëren van de reeds voorgestelde ecologische verbindingen, in het licht van de klimaatverandering, verder onderbouwd.

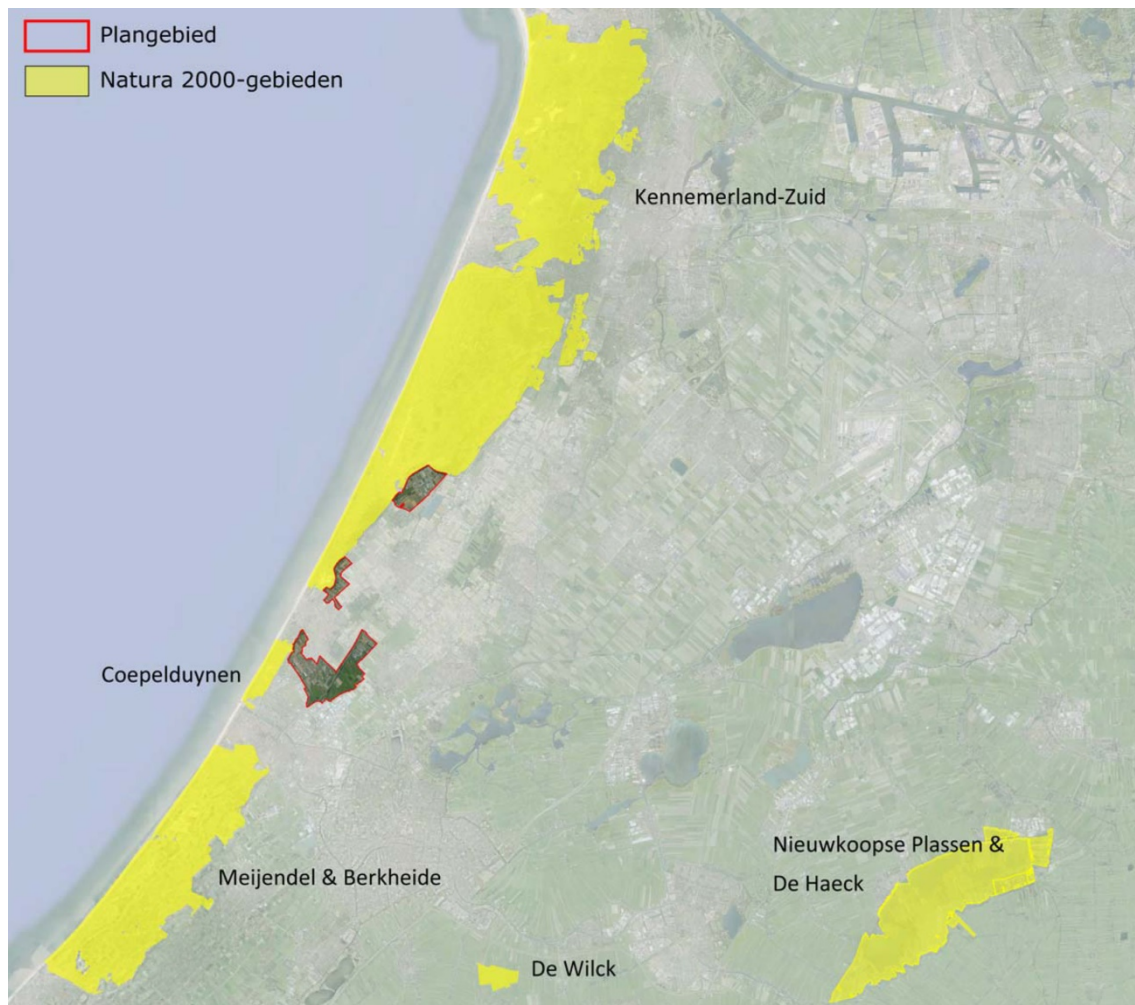
4.2. Referentiesituatie

4.2.1. Natura 2000-gebieden

Ten aanzien van Natura 2000 is het studiegebied groter dan het plangebied. Het studiegebied reikt tot de maatgevende Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn de volgende Natura 2000-gebieden aanwezig:

- Kennemerland-Zuid
- Coepelduynen
- Meijndel en Berkheide
- De Wilck
- Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

In onderstaande figuur is de ligging van deze gebieden (geel) opgenomen.

Figuur 4.2 Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van Noordwijk

Kennemerland Zuid

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontkalkte oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op, met duinroosvegetaties in het open duin, duingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, goed ontwikkelde struwelen en diverse vormen van duinbossen. Vegetaties van vochtige en natte duinvalleien komen met name voor ten zuiden van Zandvoort, waarvan het houtglob het best ontwikkelde kalkrijke, natte duinvallei is. Het areaal kalkrijk duingrasland is vooral rondom Zandvoort groot. Hier komen over voorbeelden van het zeedorpenlandschap voor. De oudere duinen van het zuidoostelijk gedeelte herbergen goed ontwikkeld kalkarm duingrasland. Ook zijn er in het zuidelijke puntje en ter hoogte van Zandvoort paraboolduincomplexen aanwezig. Het Kennemerstrand is de enige locatie langs de Hollandse vastelandsduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig is. Aan de binnenduintrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier is een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinzefflora.

Kennemerland-Zuid is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Dit betekent dat voor het gebied instandhoudingsdoelen zijn opgenomen voor habitattypen en –soorten. In tabel 4.1 is een overzicht opgenomen. Het gebied is op 7 mei 2013 definitief als Natura 2000-gebied aangewezen.

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelstellingen Kennemerland-Zuid

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H2110	Embryonale duinen	+	=	=	
H2120	Witte duinen	-	>	>	
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>	
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>	
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	--	>	>	
H2150	*Duinheiden met struikhei	+	=	=	
H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=	
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=	
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=	
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	>	
H2180C	Duinbossen (binnenduintrand)	-	=	=	
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	>	
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>	
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)		=	=	
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	>	>	
Habitatsoorten					
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=
H1318	Meervleermuis		=	=	=
H1903	Groenknolorchis	--	>	>	>

* prioritair habitatype.

Legenda	
W	Kernopgave met wateropgave
%	Sense of urgency: beheeropgave
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)

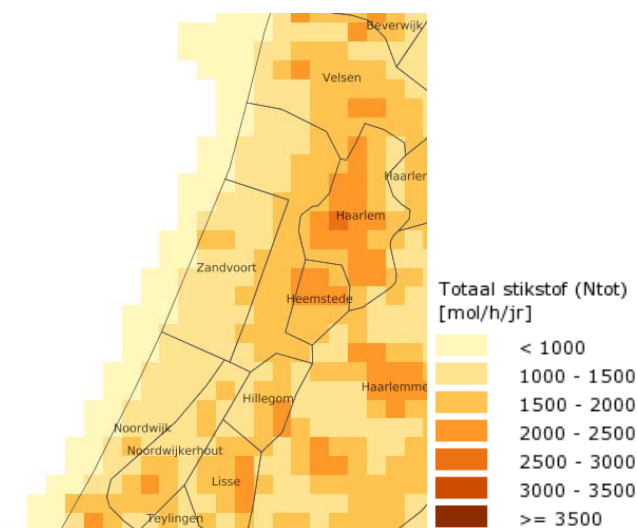
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

In Kennemerland-Zuid zijn meerdere stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. In de volgende tabel zijn de kritische depositiewaarden (KDW's) van de habitattypen weergegeven. Voor de oranje gekleurde habitattypen wordt de achtergronddepositie (zie figuur 4.2) overschreden.

Habitatype	kritische N-depositie
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	1500
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	1571
H2110 Embryonale witte duinen	1429
H2120 witte duinen	1429
H2130A *grijze duinen (kalkrijk)	1071
H2130B *grijze duinen (kalkarm)	714
H2130C *Grijze duinen (heischraal)	714
H2150 *duinen met struikhei	1071
H2160 duindoornstruwelen	2000
H2170 kruipwilgstruwelen	2286
H2180A duinbossen (droog)	1071
H2180B duinbossen (vochtig)	2214
H2180C duinbossen (binnenduinrand)	1786
H2190A vochtige duinvalleien (open water)	1000
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1429
H2190D Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	> 2400

Achtergronddepositie hoger dan de KDW
Achtergronddepositie lager dan de KDW

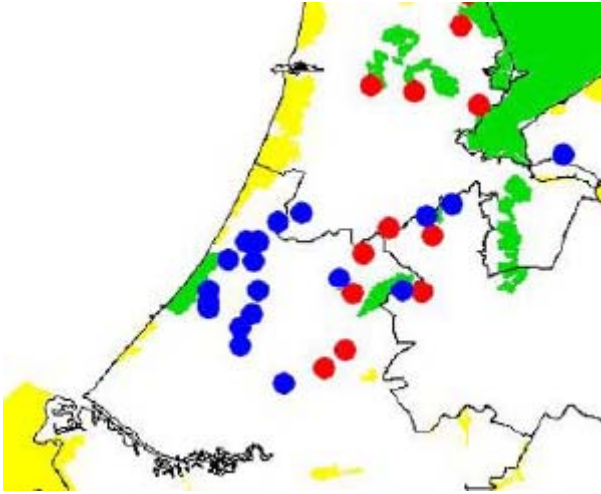
In figuur 4.3 is de achtergronddepositie weergegeven. In de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN) zijn de verhoogde ammoniakconcentraties die optreden in het grootste deel van het Nederlandse duingebied, de zogenaamde duinenbijtelling, meegenomen.

Figuur 4.3 Achtergronddepositie 2014 inclusief duinenbijtelling (www.rivm.nl/nl/themasites/gcn/Depositiekaarten, maart 2015)

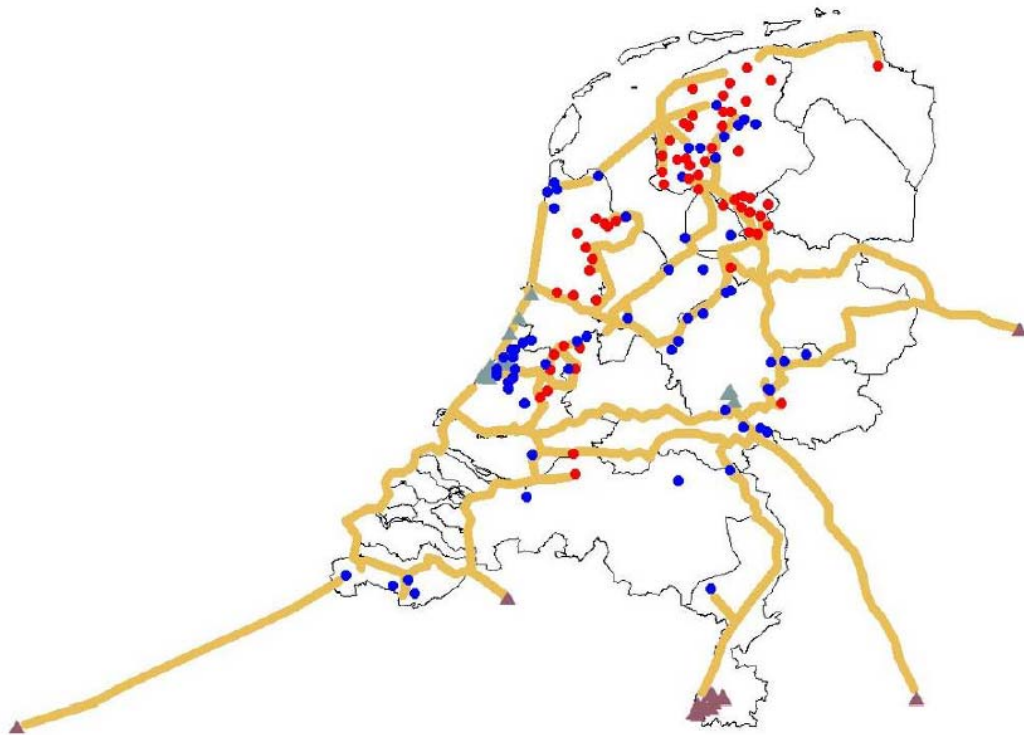
De meervleermuis is een mobiele soort. Het plangebied kan van belang zijn voor de meervleermuis.

In het plangebied zijn geen kolonies van meervleermuizen bekend (Kapteijn, 1995 en Haarsma, 2008).

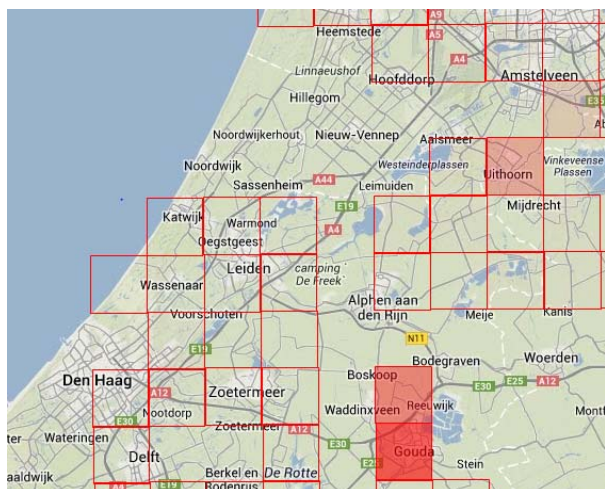
Figuur 4.4 Verspreiding van de verblijfplaatsen van meervleermuizen in Nederland anno 2008 (Haarsma, 2008)

In figuur 4.4 zijn in rood de kraamverblijven weergegeven, in blauw de mannenverblijven. De roze driehoeken zijn de winterverblijven van de vrouwtjes, de blauwe driehoeken de winterverblijven van de mannetjes. Zowel de mannenverblijven als de mannenwinterverblijven zijn gelegen langs de migratieroutes van de vrouwtjes en vormen belangrijke rust- en paarplekken. Door het plangebied lopen geen migratieroutes (zie figuur 4.5).

Figuur 4.5 Meest waarschijnlijke routes tussen zomer- en winterverblijven meervleermuizen (Haarsma, 2008)

Op waarneming.nl zijn alleen waarnemingen aan de zuidkant van het plangebied bekend. Doordat het plangebied tegen de duinen aanligt, kan de meervleermuis echter in het hele plangebied voorkomen en het met name als foerageergebied gebruiken.

Figuur 4.6 Waarnemingen van meervleermuis 2008-2013 (bron: waarneming.nl)

In de Natura 2000-gebieden Meijndel & Berkheide en Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn ook instandhoudingsdoelen voor de meervleermuis opgenomen.

Coepelduynen

Het Natura 2000-gebied Coepelduynen omvat de smalle strook kustduinen tussen Katwijk en Noordwijk. Het relatief kleine gebied is van bijzondere waarde omdat er op grote schaal goed ontwikkeld, kalkrijk duingrasland voorkomt dat kenmerkend is voor het zeedorpenlandschap. Andere habitattypen nemen in het gebied een marginale plaats in.

Het relatief kleine gebied heeft een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de kalkrijke jonge duinen. Er is geen duidelijke binnenduintrand aanwezig, waardoor de overgang naar het polderlandschap vrij abrupt is. Delen zijn in het verleden door de mens beïnvloed en gebruikt voor het drogen van netten, het weiden van vee en als duinakkers. Hierdoor is een specifiek open duinlandschap ontstaan met een afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos waarin waardevolle flora en fauna voorkomt. Deze vegetaties zijn de aanleiding geweest het gebied als Natura 2000-gebied aan te wijzen.

Coepelduynen is een Habitatrictlijngebied en is in 2009 definitief als Natura 2000-gebied aangewezen. In tabel 4.2 zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de aangewezen habitattypen opgenomen.

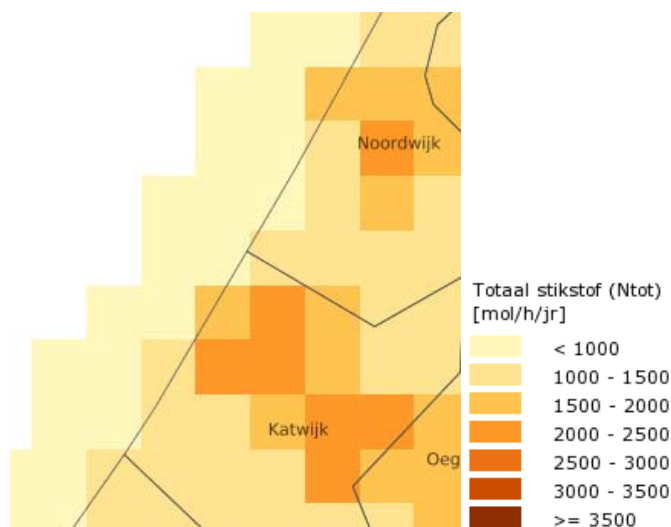
Tabel 4.2 Instandhoudingsdoelstellingen Coepelduynen

		SVI Lande-lijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H2120	Witte duinen	-	=	>	
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=	
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=	
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)		=	>	

* prioritair habitatype.

Ook in Coepelduynen zijn enkele stikstofgevoelige habitattypen aanwezig en is voor drie van de vier habitattypen de achtergronddepositie hoger dan de KDW.

Habitatype	kritische N-depositie
H2120 witte duinen	1429
H2130A *grijze duinen (kalkrijk)	1071
H2160 duindoornstruwelen	2000
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1429

Figuur 4.7 Achtergronddepositie 2014 inclusief duinenbijtelling (www.rivm.nl/nl/themasites/gcn/Depositiekaarten, maart 2015)

Meijendel en Berkheide

Meijendel en Berkheide bestaat uit een brede duinstrook met een gevarieerd en uitgestrekt, kalkrijk duinlandschap, dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het zuidelijke deelgebied Meijendel is een relatief laag gelegen gebied met grote 'uitgestoven duinvlakten', dat in het zuidelijk deel minder reliëfrijk is. In het noordelijke deelgebied Berkheide liep het zand vast in de oorspronkelijk natte stroombedding van de oude Rijn. Het is gevormd door overstuiving van oude duinen, waardoor het een relatief hooggelegen duinmassief is. Hier is de kweldruk dan ook groter dan in Meijendel. Het landschap heeft een kenmerkende opbouw van evenwijdige duinenrijen met opeenvolgende hoge paraboolduinen en moerassige laagten met struweel, waarin grote valleien liggen zoals Kijfhoek, Bierlap en de vallei Meijendel. Dit zijn duinakkers die nu vooral uit bos bestaan; het gebied kent dan ook een aantal goed ontwikkelde bostypen. Plaatselijk, zoals in de Libellenvallei, komen soortenrijke duinvalleibegroeiingen voor. Na grootschalig herstel van een aantal valleien bij de Wassenaarse Slag breiden deze begroeiingen zich uit. In Berkheide is, met name in de buurt van Katwijk, een groot areaal goed ontwikkeld kalkrijk duingrasland aanwezig, ontstaan door het eeuwenlange menselijke gebruik van het zogenaamde zeedorpenlandschap.

Meijendel en Berkheide is een Habitatrictlijngebied. Dit betekent dat voor het gebied instandhoudingsdoelen zijn opgenomen voor habitattypen en –soorten. In tabel 4.3 is een overzicht opgenomen. Het gebied is op 7 mei 2013 definitief als Natura 2000-gebied aangewezen.

Tabel 4.3 Instandhoudingsdoelstellingen Meijendel en Berkheide

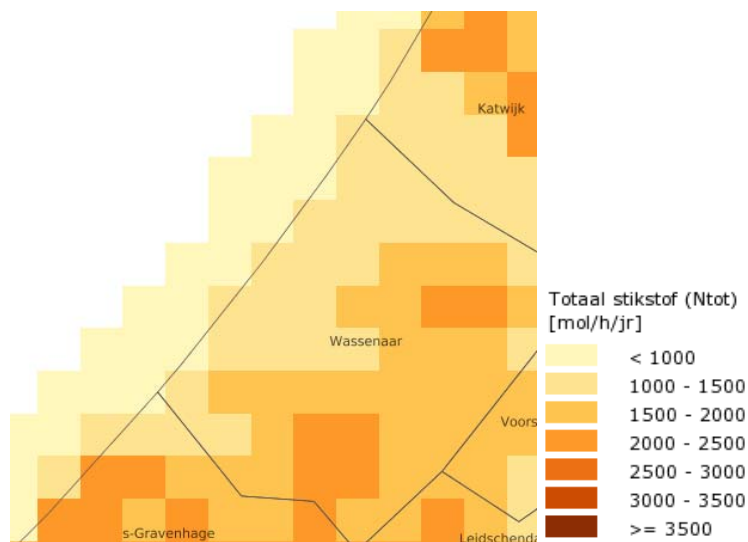
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H2120	Witte duinen	-	=	>	
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>	
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>	

H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=	
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=	
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	=	
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	>	
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	>	
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>	
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	>	>	
Habitatsoorten					
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=

* prioritair habitatype.

In de volgende tabel zijn de KDW's van de habitatypen in Meijendel en Berkheide opgenomen. De achtergronddepositie is in de meeste gevallen hoger dan de KDW.

Habitatype	kritische N-depositie
H2120 witte duinen	1429
H2130A *grijze duinen (kalkrijk)	1071
H2130B *grijze duinen (kalkarm)	714
H2160 duindoornstruwelen	2000
H2170 kruipwilgstruwelen	2286
H2180A duinbossen (droog)	1071
H2180B duinbossen (vochtig)	2214
H2180C duinbossen (binnenduinrand)	1786
H2190A vochtige duinvalleien (open water)	1000
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1429
H2190D Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	> 2400

Figuur 4.8 Achtergronddepositie 2014 inclusief duinenbijtelling (www.rivm.nl/nl/themasites/gcn/Depositiekaarten, maart 2015)

De Wilck

Het gebied De Wilck bestaat uit vochtige en natte graslanden. De Wilck maakt onderdeel uit van het Hollands-Utrechtse veengebied. De veengebieden zijn pas vanaf de 10e eeuw in gebruik genomen en vanaf de dertiende eeuw is sprake van een systeem van polders en boezems waarop het water wordt

uitgeslagen. De Slingerwetering die door het gebied loopt maakte vroeger deel uit van de loop van een eertijds uit het hoogveen ontspringend veenstroompje de Wilck. Het gebied is van betekenis als foerageergebied en vooral rustplaats voor kleine zwanen, die van hieruit ook in de omgeving van het gebied foerageren. Daarnaast is het gebied van enige betekenis als rust- en foerageergebied voor smienten.

De Wilck is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Het gebied is op 7 mei 2013 definitief als Natura 2000-gebied aangewezen. In tabel 4.4 is een overzicht opgenomen van de vogelsoorten waar het gebied voor is aangewezen.

Tabel 4.4 Instandhoudingsdoelstellingen De Wilck

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels
Niet-broedvogels						
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		10 foer/160 slaap
A050	Smient	+	=	=		2100

De vogelsoorten zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. Het plangebied ligt ook net buiten de maximale foerageerafstanden van ca. 10 – 12 km^{2, 3} van de smient en kleine zwaan. Het plangebied heeft dan ook geen relatie met De Wilck.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

De Nieuwkoopse Plassen en de Haeck zijn restanten van het voormalige Hollandse kustvlakteveen. De is een laagveenverlandingsgebied waarin, naast veenplassen met bijzondere watervegetaties, een grote oppervlakte overgangsvveen en moerasheide is gevormd. Het is tevens het meest westelijk gelegen verlandingsgebied waarin nog lokaal goed ontwikkelde vegetaties van basenrijk overgangsvveen te vinden zijn. Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger, snor, rietzanger). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (zwartkopmeeuw, zwarte stern). Voor de zwartkopmeeuw betreft het de grootste broedkolonie buiten de Delta.

De Nieuwkoopse Plassen en de Haeck is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Dit betekent dat voor het gebied instandhoudingsdoelen zijn opgenomen voor vogels en habitattypen en –soorten. In tabel 4.5 is een overzicht opgenomen. Het gebied is op 6 januari 2014 definitief als Natura 2000-gebied aangewezen.

Tabel 4.5 Instandhoudingsdoelstellingen Nieuwkoopse Plassen en de Haeck

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H3140	Kranswierwateren	--	>	>			
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>			
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	>			
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>			

² Boudewijn, T.J., Müskens, G.J.D.M., Beuker, D., Kats, R. van, Poot, M.J.M. & Ebginge, B.S. 2009. Evaluatie opvangbeleid 2005-2008 overwinterende ganzen en smienten. Deelrapport 2. Verspreidingspatronen van foeragerende smienten. Alterra rapport 1841 / Rapport Bureau Waardenburg 08-090. Alterra, Wageningen / Bureau Waardenburg, Culemborg.

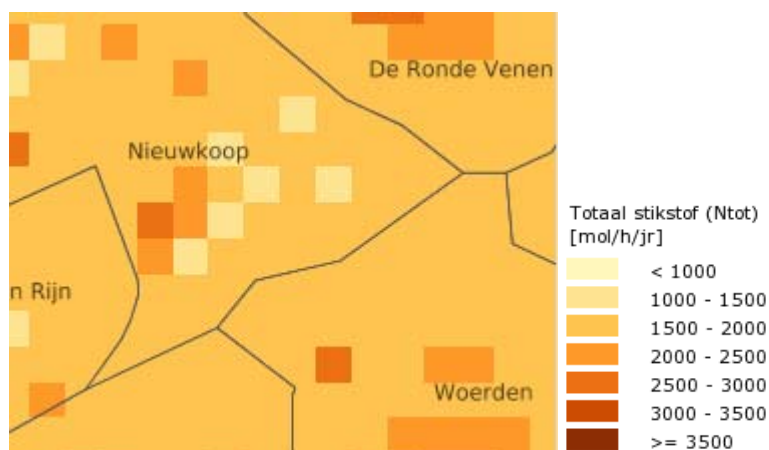
³ Gils, J.A. van & Tijsen, W. 2007. Short-term foraging costs and long-term fueling rates in central-place foraging swans revealed by giving-up exploitation times. *American Naturalist* 169: 609-620.

H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)		=	=		
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	>		
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>		
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	=		
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	=		
Habitatsoorten						
H1016	Zeggekorfslak		=	=	=	
H1082	Gestreepte waterroofkever	--	>	>	>	
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=	
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=	
H1340	*Noordse woelmuis	--	=	=	=	
H1903	Groenknolorchis	--	=	=	=	
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=	
Broedvogels						
A021	Roerdomp	--	>	>		6
A029	Purperreiger	--	=	=		120
A176	Zwartkopmeeuw	+	=	=		9
A197	Zwarte Stern	--	>	>		115
A292	Snor	--	=	=		25
A295	Rietzanger	-	=	=		680
Niet-broedvogels						
A027	Grote Zilverreiger	+	=	=	60	
A041	Kolgans	+	=	=	3000	
A050	Smient	+	=	=	3500	
A051	Krakeend	+	=	=	90	

* prioritair habitatype.

Ook in de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck zijn meerdere stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. De achtergronddepositie is ook hoger dan de KDW van deze habitattypen.

Habitatype	kritische N-depositie ²
H3140 (lv) Kranswierwateren (in laagveengebieden)	2143
H3150 (baz) Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (buiten afgesloten zeearmen)	2143
H4010B Vochtige heide	786
H6410 Blauwgraslanden	1071
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	1214
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	714
H7210 * Galigaanmoerassen (kalkhoudend)	1571
H91D0 * Hoogveenbossen	1786

Figuur 4.9 Achtergronddepositie 2014 inclusief duinenbijtelling (www.rivm.nl/nl/themasites/gcn/Depositiekaarten, maart 2015)

De PAS-analyses voor het beheerplan wijzen uit dat de hoge stikstofdepositie op de verschillende habitattypen een verslechterend effect heeft, maar dat er ook andere knelpunten zijn. Het gaat hierbij vooral om eutrofiering (intern en extern), waterkwaliteit, ontbreken van initiële verlandingsstadia, problemen met dispersie, wegzijging van water naar laaggelegen polders in de omgeving waardoor er een verhoogde inlaatbehoefte is. Voor deze knelpunten zijn dan ook maatregelenpakketten opgesteld.

Het meest stikstofgevoelige habitatype is Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) en heeft een kritische depositiewaarde van 714 mol N/ha/jr. De achtergrondwaarden zijn hier ruimschoots hoger dan de KDW van de veenmosrietlanden.

Veenmosrietland is een tijdelijk stadium in de verlandingsreeks en kent daardoor een natuurlijke variatie in oppervlakte en kwaliteit. Omdat veenmosrietland een tijdelijk stadium is, zullen de bestaande veenmosrietlanden uiteindelijk altijd verdwijnen. Voor behoud van het areaal habitatype is het noodzakelijk dat op een andere locatie uit nieuwe verlandingen weer veenmosrietlanden ontstaan. Veenmosrietland kan ongeveer 50 jaar worden behouden.

Stikstofdepositie zorgt voor een veranderde en versnelde successie en daarmee voor een versnelde afname in oppervlakte en kwaliteit.

Conclusie

De Natura 2000-gebieden Meijndel & Berkheide, Coepelduynen, Kennemerland-Zuid en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck zijn gevoelig voor stikstofdepositie. In al deze gebieden is de achtergronddepositie hoger dan de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype. Dat betekent dat elke extra mol stikstof in deze gebieden kan leiden tot negatieve effecten. Deze gebieden zijn maatgevend voor verder weg gelegen gebieden, zoals Botshol. Naarmate de afstand toeneemt, neemt de stikstofdepositie verder af.

De Wilck is niet gevoelig voor stikstofdepositie en vanwege de afstand tot het plangebied heeft het plangebied geen functie als foerageergebied voor de kleine zwaan en smient. De Wilck wordt dan ook niet verder meegenomen in de voortoets.

4.2.2. Beschermde natuurmonumenten

Oeverlanden Braassemermeer

Ten oosten van het plangebied, in het Braassemermeer ligt het beschermd natuurmonument "Oeverlanden Braassemermeer". Het gebied bestaat uit een aantal oeverstroken en eilandjes die bezet zijn met enkele van de laatste resten van op boezempeil gelegen broekbos. Dit broekbos is omgeven door ruigten en rietstroken met de voor zulke terreinen kenmerkende vegetaties. Het natuurmonument is zeer belangrijk voor vogels. In het broekbos en rietland broeden vele vogelsoorten en het open water ten noorden van de eilanden biedt een wijkplaats aan allerlei soorten watervogels. De bosgordel op de

oeverstroken van de eilandjes is vanwege de dominantie in het ten zuiden van het gebied gelegen polderland, landschappelijk van betekenis. Het gebied is op 26 juni 1973 aangewezen. Het Broekbos is niet gevoelig voor stikstofdepositie, maar is wel gevoelig voor verstoring.

Figuur 4.10 Ligging beschermde natuurmonumenten

Geerpolder Plas

De Geerpolderplas beslaat een oppervlakte van circa 35 ha. Het bestaat uit de Geerpolderplas (water), oeverlanden en enkele eilanden. De eilanden zijn deels begroeid met schraallandvegetaties, riet- en moerasvegetaties en zijn deel in gebruik als 'tuinland' (agrarisch).

De Geerpolderplas is ontstaan door vervening, gevolgd door afslag. In het noordelijk deel is het patroon van legakkers en petgaten nog duidelijk zichtbaar. De botanische betekenis van het natuurmonument is met name gelegen in het voorkomen van trilveenachtige moerasvegetatie op sommige eilanden. Ook worden schraallandvegetaties aangetroffen. De meeste eilanden zijn bezet met moerasbos, dat op spontane wijze is ontstaan. In de oeverlanden groeit op de overgangszone een rietkraag.

Op en rond de oevers broedt een groot aantal soorten vogels. De rietkragen langs de oevers bieden broedgelegenheid aan onder meer kleine karekiet en rietgors. In de moerasbossen broeden boomvalk, ransuil en torenvalk en bevindt zich een kolonie blauwe reigers. De plas is in de herfst en in de winter van betekenis als pleisterplaats voor watervogels. Kuifeend, smient, tafeleend, winter- en zomertaling komen dan in vrij grote aantallen voor.

In het gebied is ook het voorkomen van bruine en groene kikker, rugstreeppad, bunzing en hermelijn bekend. Daarnaast komen als gevolg van de gevarieerdheid van het terrein een aantal vlindersoorten voor.

Op grond van het aanwijzingsbesluit wordt geconcludeerd dat het gebied gevoelig is voor stikstofdepositie. Het gebied is ook gevoelig voor verstoring.

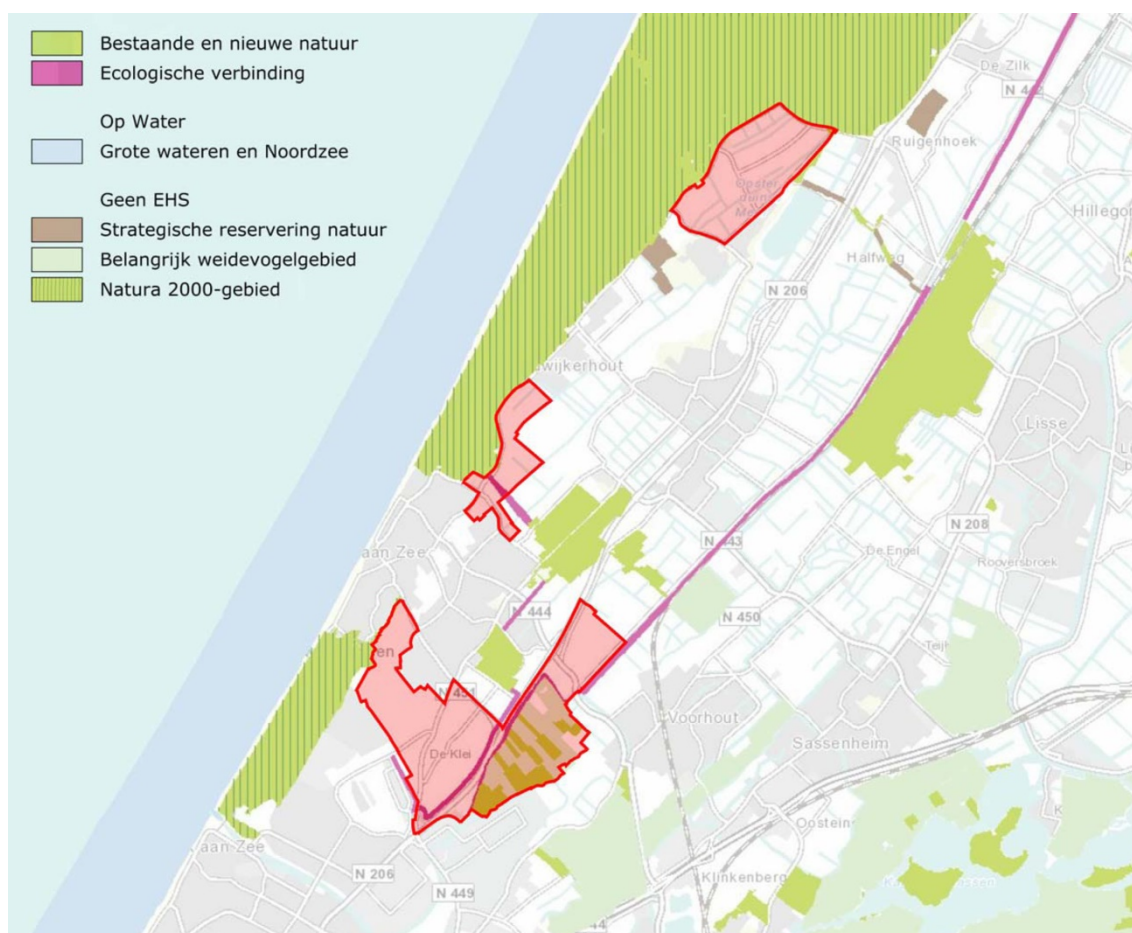
Andere beschermde natuurmonumenten zijn opgenomen binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden en zijn daardoor komen te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied hebben mede betrekking op de waarden die beschermd werden door het natuurmonument. Voor deze waarden van de voormalige beschermde natuurmonumenten geldt dat ze worden beschermd tegen externe werking van initiatieven buiten het Natura 2000-gebied. De waarden/doelen van voormalige beschermde natuurmonumenten die niet zijn opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied kennen geen bescherming tegen externe werking. Doordat in het plangebied geen voormalige beschermde natuurmonumenten zijn gelegen, hoeft er niet apart aan deze waarden/doelen getoetst te worden.

4.2.3. Ecologische Hoofdstructuur

De Hoogewegpolder neemt als een van de laatste graslandpolders in het Zuid-Hollandse kustgebied op provinciaal niveau een bijzondere positie in. De polder heeft vanwege het voorkomen van broedvogels als grutto, tureluur, zomertaling en slobbeend een grote natuurwaarde. In de winter vormt dit gebied, tezamen met de Elsgeestepolder (gemeente Voorhout), een belangrijk rustgebied voor duizenden vogels, waaronder goudplevieren. Het gebied is daarom aangewezen als belangrijk weidevogelgebied. Enkele percelen in de Hoogewegpolder zijn aangewezen als EHS. Nagenoeg al deze percelen worden volgens het Natuurbeheerplan 2014 beheert als 'vochtig weidevogelgrasland'. Eén perceel wordt beheerd als 'kruiden- en faunarijk grasland'. In werkelijkheid zijn enkele percelen echter in gebruik als bollengrond.

Aan weerszijden van de N206 liggen ecologische verbinding zones. Aan de zuidkant van de N206 bestaat de verbinding zone uit de Maandagsche watering, die overgaat in de Haarlemmertrekvaart. Ten noorden van de N206 vormen verspreid liggende bosjes de verbinding zone.

In het middengebied, Noordzijderpolder, ligt een ecologische verbinding zone van de landgoederen naar het duingebied. Voor de verbinding zone is het beheertype 'duinbos' opgenomen. Feitelijk is hier nog sprake van bollengrond.

Figuur 4.11 Ecologische Hoofdstructuur

4.2.4. Beschermde soorten

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van algemene ecologische kennis en verspreidingsatlassen/gegevens (www.ravon.nl en www.waarneming.nl) waarin de waarnemingen zijn aangegeven.

In het plangebied, waar de landbouw de belangrijkste grondgebruiker is, is de ecologische functie buiten de EHS-gebieden relatief bescheiden. De ecologische waardevolle terreinen zijn aan te treffen in de vorm van kleinere elementen; deze zijn verweven met de overige hoofdfuncties. Zo komen in het plangebied de natuurlijke begroeiingen met name voor in de vorm van zogenaamde lijnvormige elementen, zoals sloten en slootkanten, wegbermen en erfbeplantingen. Deze elementen kunnen van betekenis zijn voor planten- en vogelsoorten, voor kleine zoogdieren en overige fauna. Daarnaast zijn de open graslanden, met name de Hoogewegpolder, van betekenis als weidevogelgebied en voor overwinterende vogels (zie vorige paragraaf). Deze graslanden zijn ook belangrijk jachtgebied voor soorten als buizerd, torenvalk en sperwer.

In het bollenland in Polder Het Langeveld broeden patrijs, gele kwikstaart en veldleeuwerik. De Noordzijdepolder zuid is van betekenis voor broedvogels vanwege het voorkomen van gele kwikstaart, Engelse kwikstaart, patrijs, veldleeuwerik en tureluur. In de open contrastzone tussen bollenland en de binnenduinrand voeren enkele smalle sloten kwelwater af. Deze sloten hebben een karakteristieke flora met soorten als beekpunge, zompvergeet-mij-nietje en blauwe waterereprijs. De Klei is een open gebied met een afwisseling van graslanden en bollenvelden. Het grasland heeft vooral betekenis als foerageergebied voor vogels in het winterhalfjaar. In de bollenvelden wordt gebroed door patrijs, gele kwikstaart en veldleeuwerik.

Hierna wordt ingegaan op de verwachte beschermde soorten in het plangebied.

Vaatplanten

De laanbeplanting, de bermen en groenstroken binnen het plangebied bieden groeiplaatsen aan de beschermde brede wespenorchis. In en langs de waterpartijen zijn naar verwachting groeiplaatsen van de beschermde zwanenbloem, dotterbloem en rietorchis aanwezig. Het ruige plantsoen in het plangebied biedt groeiplaatsen aan de beschermde grote kaardenbol.

Vogels

In de tuinen en groenstroken komen tuin- en struweelvogels voor. Hier zijn soorten als koolmees, roodborst, winterkoning en merel aanwezig. Spreeuw, huismus, gierzwaluw en kauw kunnen broeden in (de omgeving van) de bebouwing. De bomen bieden mogelijk nestgelegenheid aan de buizerd, kraai en grote bonte specht. De waterpartijen bieden leefgebied aan watervogels als meerkoet, wilde eend en waterhoen. Daarnaast zijn de open graslanden, met name de Hoogewegpolder, van betekenis als weidevogelgebied en voor overwinterende vogels (zie vorige paragraaf). Deze graslanden zijn ook belangrijk jachtgebied voor soorten als buizerd, torenvalk en sperwer. De polders en bollengronden broeden gele kwikstaart, Engelse kwikstaart, patrijs, veldleeuwerik en tureluur.

Zoogdieren

Het plangebied biedt geschikt leefgebied aan algemeen voorkomende, licht beschermde soorten als mol, egel, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis, rosse woelmuis, hermelijn, wezel, haas en konijn. De bomen en bebouwing kunnen plaats bieden aan vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. De groenstroken en waterpartijen kunnen daarnaast fungeren als foerageergebied of onderdeel zijn van een migratieroute van vleermuizen. Op het landgoed Offem zijn boommarters aanwezig. Hoewel dit landgoed is gelegen buiten het plangebied, maken deze boommarters wel gebruik van de ecologische verbindingzone gelegen langs de N206, getuige de verkeersslachtoffers die reeds zijn gevonden langs de N206 tussen het landgoed en de parkeerplaatsen langs de N206 net ten noorden van het viaduct Herenweg.

Amfibieën

Algemene amfibieën als bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, kleine watersalamander en gewone pad zullen zeker gebruik zullen maken van het plangebied als schuilplaats in struiken, onder stenen, in kelders en als voortplantingsplaats in de waterpartijen. In de regio is ook het voorkomen van de zwaar beschermde rugstreeppad bekend.

Vissen

De waterpartijen bieden waarschijnlijk leefgebied aan de matig beschermde kleine modderkruiper. In waterpartijen met een goede waterkwaliteit kan ook de beschermde bittervoorn voorkomen. Andere beschermde vissoorten zijn hier niet te verwachten.

Weekdieren

De zwaar beschermde platte schijfhoren heeft een voorkeur voor helder, stilstaand of zeer zwakstromend water met een rijke plantengroei. De trefkans is het grootst als zowel ondergedoken vaatplanten, draadalgen, als planten met drijvende bladeren aanwezig zijn. Er lijkt een zekere voorkeur voor veenbodems te bestaan, ten opzichte van zand- en kleibodems. De soort leeft zowel in grote plassen en meren als in smalle sloten. Het water mag niet te voedselrijk zijn, terwijl ook anderszins ionenrijk water wordt gemedend; zo komt de soort niet voor in brakke wateren. In het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde reptielen en/of bijzondere insecten of overige soorten te verwachten in het plangebied. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

In tabel 4.6 staat aangegeven welke beschermde soorten er binnen het plangebied (naar verwachting) voorkomen en onder welk beschermingsregime deze vallen.

Tabel 4.6 Naar verwachting voorkomende beschermde soorten binnen het plangebied en het beschermingsregime

				Nader onderzoek nodig bij ontwikkelingen
Vrijstellingsrege-ling Ffw	tabel 1		brede wespenorchis, zwanenbloem, grote kaardenbol en dotterbloem mol, egel, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis, rosse woelmuis, hermelijn, wezel, haas en konijn bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en de bastaardkikker	nee
	Ontheffingsrege-ling Ffw	tabel 2	kleine modderkruiper rietorchis	Ja
		tabel 3	bijlage 1 AMvB	bittervoorn boomarter
		bijlage IV HR	alle vleermuizen rugstreepad platte schijfhoren	Ja
	vogels	cat. 1 t/m 4	buizerd, sperwer, ransuil, gierzwaluw en huismus	Ja
		Categorie 5	koolmees, spreeuw, torenvalk, kerkuil, grote bonte specht	Nee, voldoende leefgebied aanwezig

4.3. Plansituatie

4.3.1. Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten

In het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden of beschermde natuurmonumenten aanwezig. Directe effecten als versnippering en areaalverlies kunnen dan ook worden uitgesloten. Aangezien in het plangebied reeds agrarische functies aanwezig zijn en het peilbeheer hier al op is afgestemd treedt ook geen verandering van de waterhuishouding in de nabij gelegen Natura 2000-gebieden op. Ontwikkelingen in het plangebied kunnen wel leiden tot vermisting/verzuring (stikstofdepositie) en verstoring (recreatie) van de buiten het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden en het beschermd natuurmonument Geerpolder Plas. Beschermd natuurmonument Oeverlanden Braassemermeer is alleen gevoelig voor verstoring.

Vermesting/verzuring

Ontwikkelingsruimte grondgebonden veehouderij

Zonder verdere voorwaarden of beperkingen kan de uitbreiding van agrarische bedrijven door benutten van de maximale bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt leiden tot extra stikstofemissie en daarmee tot extra depositie op de stikstofgevoelige habitattypen binnen de Natura 2000-gebieden. De depositie is berekend ter hoogte van 10 receptorpunten op kortste en verste afstand in de maatgevende Natura 2000-gebieden. Van belang is dat de veehouderij op het perceel Kapelleboslaan 4-6 direct naast Natura 2000 is gelegen, waarbij verzuringsgevoelige habitats op korte afstand aanwezig zijn. Toetspunt 1 is direct aan de overzijde van de weg binnen Natura 2000 geplaatst.

Tabel 4.7 geeft inzicht in de gevolgen van het benutten van de maximale ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Bijlage 2 bevat een uitgebreid overzicht van de berekeningsuitgangspunten en -resultaten.

Tabel 4.7 Toename stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie

Rekenpunten		depositie (in mol N/ha/jaar)	
		huidig	maximaal
1	Kennemerland-Zuid	237.00	+329.00
2	Kennemerland-Zuid	0.58	+1.50
3	Kennemerland-Zuid	0.02	+0.06
4	Coepelduynen	1.81	+3.63
5	Coepelduynen	0.33	+0.69
6	Meijendel & Berkheide	0.23	+0.44
7	Meijendel & Berkheide	0.02	+0.05
8	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0.02	+0.06
9	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0.02	+0.04
10	Beschermd Natuurmonument Geerpolder Plas	0.04	+0.1

Uit de tabel blijkt dat in alle Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie toeneemt, maar binnen de gebieden Coepelduynen, Meijendel & Berkheide, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en het beschermd Natuurmonument Geerpolder Plas slechts zeer beperkt. Bij de maximale invulling is binnen het gebied Kennemerland-Zuid echter sprake van een zeer grote toename van stikstofdepositie. Maatgevend punt is het toetspunt ter hoogte van de veehouderij Kapelleboslaan 4-6. Hier bevinden zich verzuringsgevoelige habitats direct aan de overzijde van de weg. Daarnaast is dit één van de twee veehouderijen binnen het plangebied met substantiële uitbreidingsmogelijkheden binnen het bouwvlak. Dit leidt tot een grote potentiële toename van stikstofdepositie bij de maximale benutting van de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Naarmate de afstand tussen toetspunten en veehouderijen toeneemt, neemt de toename van de stikstofdepositie snel af.

Omdat de kritische depositiewaarden van de stikstofgevoelige habitattypen en de daarvan afhankelijke habitatsoorten en vogels reeds worden overschreden, kunnen significant negatieve effecten optreden. De veehouderijen binnen het plangebied liggen op relatief korte afstand van Natura 2000. Een toename van emissies zal daardoor als snel leiden tot een toename van de depositie (en vanwege de reeds overbelaste situatie tot significante negatieve effecten). Door in het bestemmingsplan vast te leggen dat de emissies (op perceelsniveau) niet mogen toenemen, kan worden uitgesloten dat sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000 en daarmee samenhangende negatieve effecten.

Dit betekent niet dat de veehouderijen 'op slot' worden gezet. Er zijn in veel gevallen mogelijkheden om uit te breiden zonder dat de emissies toenemen. De veehouderijen binnen het plangebied kennen traditionele stalsystemen. Er zijn staltechnieken beschikbaar waarmee een aanzienlijke reductie van emissies kan worden bereikt. Door interne saldering is het daardoor in bepaalde gevallen mogelijk om te komen tot een uitbreiding van het aantal dieren, zonder dat de emissie toeneemt.

Overige agrarische ontwikkelingen

Binnen het plangebied zijn slechts 2 glastuinbouwbedrijven aanwezig. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor de uitbreiding van het glasareaal. Er zal geen sprake zijn van relevante gevolgen voor Natura 2000 gebieden in de omgeving.

Ook wat betreft de bouwmogelijkheden voor de bollenbedrijven zijn geen significante negatieve effecten te verwachten. Het bestemmingsplan staat geen uitbreiding van het areaal bollengronden toe. Wel is in een aantal gevallen een uitbreiding van de bedrijfsbebouwing mogelijk (een groot deel van de bouwmogelijkheden is echter reeds benut). Als gevolg van de beperkte uitbreidingsmogelijkheden binnen de bouwvlakken zijn geen effecten binnen Natura 2000 te verwachten.

Nevenfuncties

Ook voor de nevenfuncties geldt dat over het algemeen gezien het kleinschalige karakter van de nevenfuncties geen relevante effecten te verwachten zijn. In het bestemmingsplan is voor de nevenfuncties die via afwijking worden mogelijk gemaakt geborgd dat deze niet zullen leiden tot een grote verkeerstoename op de ontsluitende wegen. Daarnaast zullen de recreanten zich verdelen in verschillende richtingen, waardoor de toename van recreanten (en de daarmee samenhangende verkeersbewegingen) in de verschillende gebieden in de omgeving van de gemeente Noordwijk zeer beperkt is.

Verstoring

Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen vinden plaats op of nabij de agrarische bouwvlakken. In theorie kan er sprake zijn van een extern effect als gevolg van een verhoogde recreatiedruk op Natura 2000, doordat een deel van de extra recreanten wil wandelen, fietsen en varen binnen of langs Natura 2000. De extra recreanten maken echter gebruik van bestaande intensief gebruikte wandel- en fietsroutes en (vaar)wegen. Verstoringsonderzoek (onder andere Krijgsveld 2008) wijst verder uit dat vogels en waarschijnlijk ook andere organismen snel wennen aan recreanten langs bestaande gebruikte routes. Omdat bezoekersstromen zich concentreren op mooi weer overdag tijdens de weekend- en vakantiedagen blijven er lange ongestoorde periodes over.

Gezien bovenstaande kan worden gesteld dat de extra bezoekersstromen als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden voor recreatie geen effect (0) hebben op de te beschermen waarden in de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten.

4.3.2. Ecologische Hoofdstructuur, weidevogelleefgebieden

Ontwikkelingsruimte agrarische bedrijven

EHS

De ontwikkelingen die rechtstreeks mogelijk worden gemaakt, vinden plaats binnen de bestaande bouwvlakken. In een enkel geval overlappen bestaande bouwvlakken en de EHS elkaar echter. Feitelijk vindt hier geen aantasting van de EHS plaats, aangezien hier geen sprake is van bestaande natuur. De uitbreiding die via afwijking mogelijk wordt gemaakt, kan in de EHS plaatsvinden, in de regels is echter toetsing aan de natuurwaarden opgenomen, zodat aantasting van de waardevolle graslanden hier feitelijk niet kan plaatsvinden.

De ontwikkelingen vinden altijd plaats bij reeds bestaande bedrijven aan de randen van de Hogewegpolder, de verstoring in de EHS zal dan ook niet of nauwelijks toenemen.

De weidevogelgraslanden zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie.

De bestaande bosjes in de verbindingzones zijn als groen of natuur bestemd. De Maandagsche watering heeft de bestemming water. De agrarische gronden zijn overeenkomstig bestemd. Hier kunnen eventueel wel bouwvlakken zeer beperkt uitgebreid worden (een overschrijding van maximaal 100 m²). De verbindingzones zijn echter indicatief, zodat hier nog wel geschoven kan worden.

Het effect van de ontwikkelingsruimte voor agrarische bedrijven op de EHS wordt beoordeeld als neutraal (0).

Weidevogels

Uitbreiding van de agrarische bedrijven vindt plaats op of grenzend aan de bestaande bouwvlakken. De bouwvlakken zijn in het weidevogelgebied geconcentreerd langs de rand van de Hoogewegpolder. De beide bedrijven aan de Hoogeveenseweg krijgen geen enkele ontwikkelingsruimte. Het bouwvlak is begrenst tot de bestaande bebouwing. Binnen het bouwvlak in het meest noordelijke deel van de Hoogewegpolder (nabij de Dinsdagse Watering) is wel sprake van onbenutte ruimte binnen het bouwvlak. Het bestemmingsplan maakt geen relevante uitbreiding van de bouwvlakken mogelijk. Het areaal grasland wordt nauwelijks aangetast. Nieuwe bouwvlakken worden niet mogelijk gemaakt. Vanwege de bestaande verstoring zullen de weidevogels zich doorgaans op enige afstand van de bestaande bedrijven bevinden. Aantasting of extra verstoring van het de weidevogelgebieden treedt dan ook niet of nauwelijks op. Het effect is neutraal (0).

Het bestemmingsplan biedt daarnaast de mogelijkheid voor de teelt van mais- en ruwvoer bij grondgebonden veehouderijen. Als gebruik wordt gemaakt van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan, zal dit ook leiden tot een intensivering van de ruwvoederteelt. Dit is met name binnen de Hoogewegpolder vanwege de status als weidevogelgebied zeer ongewenst. Om deze reden wordt voorgesteld om in dit deel van het plangebied de teelt van mais- en ruwvoeder niet toe te staan. De uiteindelijke afweging vindt plaats in het bestemmingsplan.

Nevenfuncties

De Hogewegpolder is niet recreatief ontsloten. Verstoring van de EHS gebieden of het weidevogelgebied is dan ook niet aan de orde. Ook de verbindingzones worden niet negatief beïnvloed door het beperkt aantal extra recreanten in Noordwijk.

4.3.3. Soorten

Het plangebied biedt leefgebied aan verschillende beschermde soorten (zie tabel 4.6). Het betreft voornamelijk algemeen voorkomende soorten en daarnaast enkele matig en zwaar beschermde soorten. In het gebied komen ook niet-beschermde soorten voor. In een aantal sloten en oevers zijn plaatselijk nog soortenrijke vegetaties aanwezig die kenmerkend zijn voor natte tot vochtige voedselarme milieutypen. De graslanden zijn over het algemeen botanisch niet waardevol, maar hebben wel een functie voor weidevogels (op weidevogels is in de vorige paragraaf ingegaan).

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, vinden hoofdzakelijk plaats binnen de bouwvlakken of (via wijzigingsbevoegdheden) grenzend aan bestaande bouwvlakken. Plaatselijk kan dit leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, zoals aantasting van vaste nestplaatsen van broedvogels door de kap van bomen of aantasting van leefgebied van beschermde vissen door het dempen van watergangen.

De meeste bouwvlakken binnen het plangebied worden omsloten door watergangen, waardoor het nauwelijks mogelijk is om het bouwvlak uit te breiden zonder dat dit leidt tot aantasting van sloten en daarmee tot aantasting van leefgebied van matig beschermde vissen en licht beschermde amfibieën en (oever)planten. Het effect is beperkt negatief (-/0). Voor deze soorten zijn ook gemakkelijk maatregelen te treffen (zie bijlage 2), waarmee overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen. De zwaar beschermde platte schijfhoren komt niet voor in de aan de agrarische percelen grenzende voedselrijke watergangen.

De rugstreeppad komt voor in het bollengebied en kan zich ophouden op en rond de agrarische bouwvlakken. De uitbreidingsmogelijkheden kunnen leiden tot aantasting van het leefgebied van de rugstreeppad. Dit kan leiden tot een negatief effect (-).

Op nagenoeg alle agrarische bouwkvavels is erfbeplanting aanwezig. De kans op de aanwezigheid van beschermde soorten, in het bijzonder vleermuizen en vogels, is aanzienlijk. Als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden zal op de meeste bouwkvavels vaak een deel van de erfbeplanting gekapt moeten worden. Dit kan leiden tot een negatief effect (-) op beschermde soorten.

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor de realisatie van solitaire windturbines tot maximaal 15 meter hoog. Doordat de agrarische bouwvlakken verspreid door het plangebied liggen, blijft er voldoende ruimte over om hier tussendoor te vliegen. Uitgaande van de maximale invulling van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt (binnen ieder bouwvlak een solitaire windturbine) neemt de kans op aanvliegslachtoffers wel toe. De windturbines worden in het voorontwerpbestemmingsplan bij recht mogelijk gemaakt. Vanwege de mogelijke ecologische effecten is het wenselijk om de windturbines uitsluitend via afwijking mogelijk te maken en daarbij een toets aan de aanwezige natuurwaarden als voorwaarde op te nemen. De uiteindelijke afweging vindt plaats in het bestemmingsplan.

De bosjes langs de N206 waar de boomarter gebruik van maakt, worden niet aangetast. Negatieve effecten op de boomarter worden uitgesloten.

De aantasting van individuen is gezien bovenstaande niet uit te sluiten, maar effecten op populatieniveau worden uitgesloten, omdat over het algemeen goede mitigerende maatregelen zijn te treffen. De kans dat de Flora- en faunawet een belemmering zal vormen voor de uitvoering van het bestemmingsplan is zeer gering.

4.4. Effectbeoordeling

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling.

Tabel 4.8 Effectbeoordeling Natuur

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de autonome ontwikkeling)	Waardering van het effect
Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten	- Wanneer in het bestemmingsplan voorwaarden worden opgenomen, waarmee een toename van emissie als gevolg van de uitbreiding van	0

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de autonome ontwikkeling)	Waardering van het effect
	veehouderijen wordt voorkomen, kunnen significante negatieve effecten worden uitgesloten. - De extra recreanten (nevenfuncties) maken gebruik van bestaande, intensief gebruikte infrastructuur, negatieve effecten treden niet op.	0
Ecologische Hoofdstructuur en weidevogels	- Uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven leidt niet tot aantasting of extra verstoring van de EHS. - Aantasting of extra verstoring van het weidevogelgebied door uitbreiding van agrarische bedrijven treedt niet of nauwelijks op. - het oppervlak geschikt weidevogelleefgebied kan in beperkte mate afnemen door intensivering van de teelt van ruwvoerders. Om deze rede wordt als maatregel voorgesteld de mogelijkheid van ruwvoerderteelt in het weidevogelgebied te schrappen. - De extra recreanten leiden niet tot extra verstoring van EHS of weidevogelleefgebied.	0 0 -/0 0
Soorten	Bij uitbreiding van het agrarisch bouwvlak kunnen leefgebied, rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten worden aangetast. Deze aantasting is vrij beperkt, maar vanwege het voorkomen van zwaar beschermde vleermuizen en rugstreeppad is dit als negatief beoordeeld. De effecten moeten in het kader van de Ffw worden gemitigeerd en/of gecompenseerd op het moment dat er concrete bouwplannen zijn.	-

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat er voor het thema natuur geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen die het doorlopen van een mer-procedure noodzakelijk maken. Voorwaarde is wel dat in het bestemmingsplan de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen worden beperkt zodat significante negatieve effecten kunnen worden uitgesloten

5. Landschap, cultuurhistorie en archeologie

5.1. Toetsingskader

Monumentenwet

De wet- en regelgeving op rijksniveau rondom cultureel erfgoed is vastgelegd in de Monumentenwet 1988. Het is het belangrijkste sectorale instrument voor de bescherming van cultureel erfgoed. In de Monumentenwet 1988 is geregeld hoe monumenten aangewezen kunnen worden als beschermd monument. De wet heeft betrekking op gebouwen en objecten, stads- en dorpsgezichten, archeologische waarden en op het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

De Monumentenwet 1988 regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen.

Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient door de initiatiefnemer voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig in de belangenafweging te worden betrokken. Het belangrijkste doel is de bescherming van het archeologisch erfgoed in de bodem (in situ) omdat de bodem doorgaans de beste garantie biedt voor een goede conservering. Er wordt uitgegaan van het basisprincipe de 'verstoorder' betaalt voor het opgraven en het documenteren van de aangetroffen waarden als behoud in de bodem niet tot de mogelijkheden behoort.

Provinciale Structuurvisie/Verordening Ruimte

Het cultureel erfgoed van Zuid-Holland is een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit. Zeker in combinatie met groen en water verhoogt het erfgoed de variëteit en daarmee de aantrekkelijkheid van stad en landschap. Deze toegevoegde waarde van erfgoed bevordert de provincie op diverse manieren: behoud en versterking van cultuurhistorisch waardevolle structuren en ensembles die van bijzonder provinciaal belang zijn, via bescherming én passende ruimtelijke ontwikkeling, cultureel erfgoed vormt een integraal onderdeel van het provinciaal ruimtelijk kwaliteitsbeleid via de kwaliteitskaart en de gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit.

De cultuurhistorische en archeologische waarden zijn gebundeld in de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS), die de basis vormt voor het provinciaal erfgoedbeleid. Het beschermende ruimtelijk beleid richt zich met name op een selectie van de CHS:

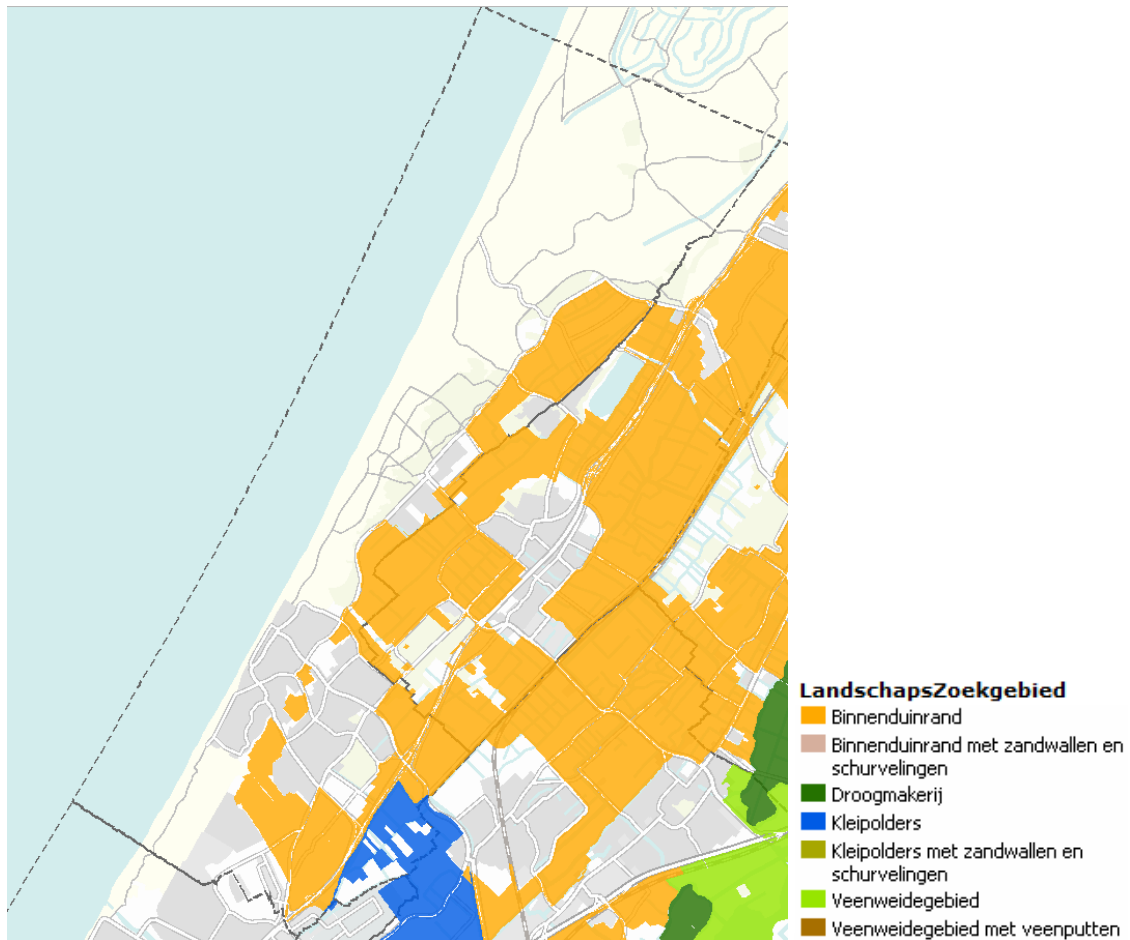
- cultuurhistorische kroonjuwelen;
- molen- en landgoedbiotopen;
- werelderfgoed (bestaand en potentieel);
- archeologie.

In het plangebied zijn molen- en landgoedbiotopen aanwezig. Dit wordt in paragraaf 5.2 nader beschreven.

Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013

In de structuurvisie heeft de provincie natuur- en recreatiegebieden aangewezen. In het plangebied liggen alleen natuurgebieden, hier is in hoofdstuk 4 op ingegaan. Onder voorwaarden zijn ontwikkelingen mogelijk in deze gebieden. Indien compensatie moet plaatsvinden is dit geregeld in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013.

Het compensatiebeleid geldt ook voor de karakteristieke landschapselementen van de verschillende landschapstypen in Zuid-Holland. In het plangebied zijn de landschapstypen binnenduinrand en kleipolders aanwezig. In het Natuurbeheerplan zijn deze op de kaart landschapszoekgebieden weergegeven (zie figuur 5.1).

Figuur 5.1 Landschapstypen (Bron: geoloket provincie Zuid-Holland, kaart natuurbeheerplan)

In tabel 5.1 is aangegeven welke landschapselementen voor welke landschapstypen karakteristiek zijn en onder de compensatieplicht vallen. Ook in Noordwijk komen in de binnenduinrand en de kleipolders deze landschapselementen voor.

Tabel 5.1 Karakteristieke landschapselementen per landschapstype (bron: Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013)

Landschapselement	Binnen-Duinrand	Droog-makerijen	Kleipolders	Veenweide-gebieden
Veenputten				X
Houtwal en houtsingel, elzensingel	X			X
Bossingel en bosje	X			
Geknipte haag	X	X		
Struweelhaag				X
Laan	X		X	
Knotboom			X	X
Hakhoutbosje	X			X
Griendje				X
Hoogstamboomgaard				X
Rietzoom en klein rietperceel			X	X
Zandwal en schurveling	X		X	
Bloemdijk	X			X

Integrale Erfgoednota Noordwijk: Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie (2011)

De gemeente heeft haar eigen erfgoedbeleid. De Erfgoednota vormt een goede basis voor de uitvoering van de wettelijke eisen ten aanzien van gebouwde (rijks)monumenten, het van rijkswege beschermd dorpsgezicht en archeologie.

De gemeente streeft naar een symbiose tussen behoud van identiteit en het mogelijk maken van de ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente sluit aan bij het Rijk en de provincie met behoud door ontwikkeling: het inzetten van waardevol cultureel erfgoed om de ruimtelijke ontwikkelingen een extra kwaliteitsimpuls te geven. De gemeente heeft ook haar eigen beleidskaart inzake archeologie opgesteld.

Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart en Archeologische beleidskaart (2011)

De gemeente Noordwijk heeft haar eigen archeologiebeleid, in de vorm van een Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en een beleidskaart ontwikkeld. In toekomstige bestemmingsplannen kunnen de resultaten uit de beleidskaart met de bijbehorende voorschriften worden opgenomen. Hiermee kan elke aanvrager van een bouw-, sloop- of omgevingsvergunning vooraf inzicht verkrijgen in de op een perceel rustende archeologische onderzoeksplicht. De Archeologische waarden- en verwachtingenkaart biedt bovendien een goede kapstok om de kennis over de rijke geschiedenis van de regio bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.

Visie Ruimte en Mobiliteit en Gebiedsprofiel Duin- en bollenstreek

De provincie Zuid-Holland maakt werk van kwaliteit in de ruimtelijke ordening. Zij wil de karakteristieken van de Zuid-Hollandse landschappen herkenbaar en beleefbaar houden en tegelijk ook ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen. De kwaliteitskaart in de Visie ruimte en mobiliteit is hiervoor de basis. Deze kwaliteitskaart is voor een 16-tal gebieden uitgewerkt in "gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit". Voor het plangebied is het gebiedsprofiel Duin en Bollenstreek van belang.

Een gebiedsprofiel omvat een beschrijving van karakteristieken (wat is er), ontwikkeling (wat speelt er), kwaliteiten (wat is waardevol) en ambitie (wat willen we) van het landschap van het betreffende gebied. Het gebiedsprofiel is in samenwerking met gemeenten en andere overheden en gebiedspartners opgesteld als gezamenlijke basis voor de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied. Gedeputeerde Staten stellen het gebiedsprofiel vast als bevestiging van dit gezamenlijke vertrekpunt en tegelijk als uitgangspunt voor provinciale plannen.

De kwaliteitskaart uit de Visie ruimte en mobiliteit is uitgangspunt bij het opstellen van het gebiedsprofiel. De kwaliteitskaart is een belangrijk onderdeel van het 'handelingskader ruimtelijke kwaliteit'. Dit handelingskader is de basis van de provincie voor ruimtelijke kwaliteit. Het bestaat verder uit de richtpunten bij de kwaliteitskaart en de regelgeving uit de Verordening ruimte. Het gebiedsprofiel werkt de richtpunten voor iedere regio uit en geeft daarmee een handreiking hoe gemeenten en initiatiefnemers daarmee om kunnen gaan.

5.2. Referentiesituatie

5.2.1. Inleiding

Het bestemmingsplan kan van invloed kunnen zijn op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het gebied. In dit hoofdstuk worden deze mogelijke effecten nader onderzocht.

Gebruikte bronnen:

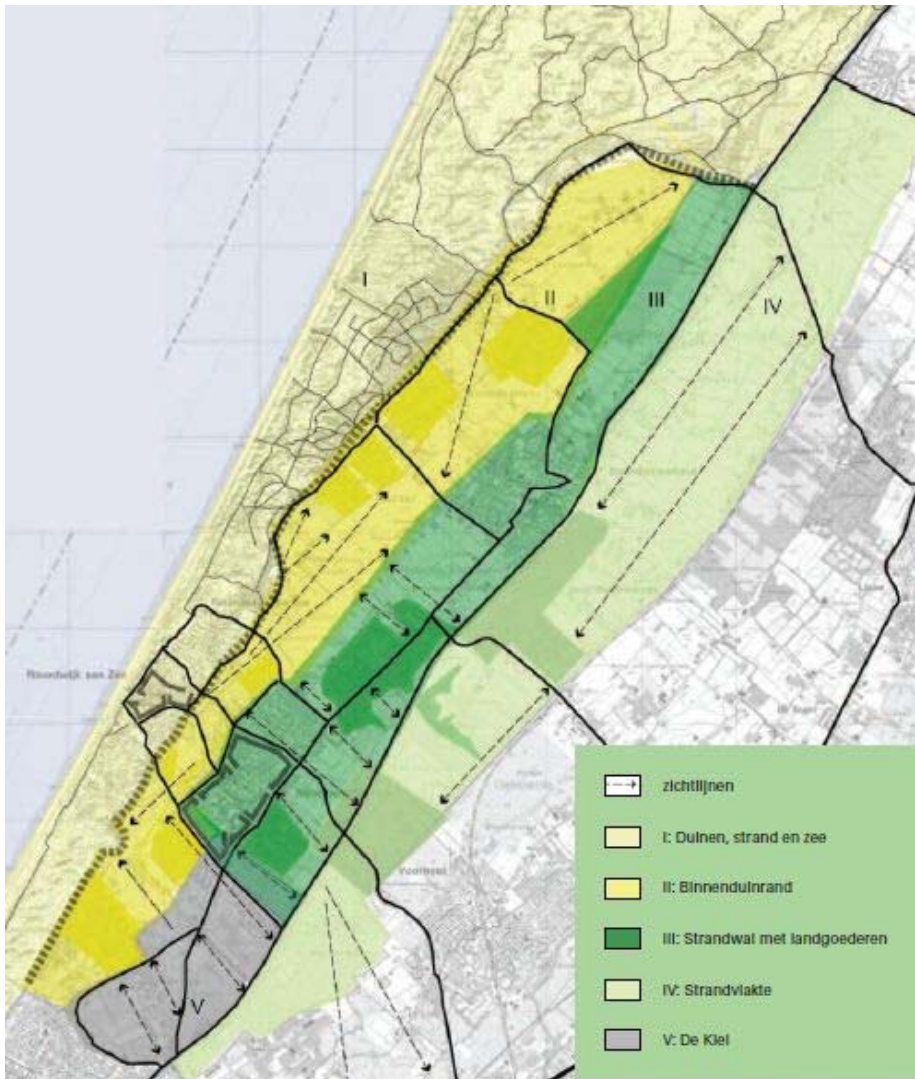
- Gemeente Noordwijk: Erfgoednota Noordwijk;
- Gemeente Noordwijk: Ruimtelijke Structuurvisie Noordwijk;
- Milieu Overleg duin- en Bollenstreek, Zuid-Hollands Landschap, Stichting Duinbehoud (2006): Regiovisie Groen, Water en Landschap Duin- en Bollenstreek;
- Provincie Zuid-Holland: Visie Ruimte en Mobiliteit 2014;
- www.molens.nl.

5.2.2. Landschap

Noordwijk ligt in een uniek afwisselend landschap, met verschillende landschapszones op korte afstand van elkaar. Landschappelijk gezien kan het grondgebied van Noordwijk in de volgende vijf zones met ieder hun eigen ruimtelijke en historische karakteristieken worden ingedeeld:

1. de duinen, strand en zee;
2. de binnenduintrand - Noordzijder polder, vroeger grotendeels strandvlakte;
3. de strandwal met de landgoederen - het gebied landinwaarts voorbij de binnenduintrand tot aan de N206;
4. de strandvlakte - het open gebied ten oosten van de N206/ het gebied tussen de binnenduintrandzone en de strandwalzone ;
5. de Klei - het gebied waar in vroegere tijden de Oude Rijn regelmatig buiten zijn oevers trad en klei afzette.

In figuur 5.2 zijn de verschillende zones weergegeven.

Figuur 5.2 Landschappelijke zones (bron: Ruimtelijke Structuurvisie Noordwijk)

Het noordelijk en middendeel van het plangebied liggen in de binnenduinrand. De binnenduinrand is ooit ontstaan door het afgraven van de duinen voor bollengrond. Dit is zichtbaar in de holle boog die dit gebied heeft bij de Amsterdamse Waterleidingduinen. De Duinweg en de Randweg vormen de grens tussen het beboste duingebied met veel naaldbomen aan de ene kant en de binnenduinrand met voornamelijk loofbomen aan de andere kant. De Duinweg ontsluit in noord-zuidrichting het gebied De Duinrand. De Schulpweg en de Langevelderlaan ontsluiten het gebied in oost-westrichting. Aan deze wegen ligt karakteristieke lintbebouwing. Daarnaast zijn er veel 'zijtakjes' waaraan boerderijen met bijbehorende schuren liggen, middenin het open landschap.

Door de ligging net achter de duinen, ontstaat een luw gebied, met een hoge lichtintensiteit. Dit maakt de binnenduinrand uitermate geschikt voor zowel bollenteelt als natuurontwikkeling. Op dit moment overheerst de bollenfunctie, hoewel het gebied ook veel gebruikt wordt voor lokale recreatie.

De landschappelijke overgang tussen duinen, stand en zee en de binnenduinrand is nog zeer goed waarneembaar. Op de Noordwijkse archeologische waarden en verwachtingenkaart (zie figuur 5.5) zijn deze contrastzones zeer hoog en hoog gewaardeerd. Deze waarde dient behouden te blijven.

Een klein deel van het middengebied ligt op de rand van de landschappelijke zone, strandwal met landgoederen, de overgang naar een meer besloten landschap.

Het zuidwestelijke deel van het plangebied ligt in de landschappelijke zone 'De Klei'. 'De Klei' ligt in het mondingsgebied van de Oude Rijn en kent een heel eigen verkavelingsstructuur. Als een waaier liggen de langgerekte kavels rondom het Coepelduin. Wellicht is dit hoogste punt in de omgeving ooit de plek geweest waarvandaan de verkavelingslijnen zijn uitgezet. Door de klei in de bodem, ooit afgezet door de Oude Rijn, kan het regenwater minder goed in de grond zakken. Hierdoor is het gebied waterrijk en zijn er veel afwateringssloten nodig. In de loop van de tijd is het gebied dichtgeslibd met (bedrijfs)woningen, schuren, volkstuintjes, kassen en een rioolzuivering en vuilopslag. Hierdoor heeft het gebied een enigszins verrommeld aanzien. Het aantrekkelijke zit nu voornamelijk in het kleinschalige, landelijke karakter van het gebied. Op de Noordwijkse cultuurhistorische waardenkaart heeft het gebied ook geen bijzondere waarden. Alleen de Herenweg is een landschappelijke lijn van redelijk hoge waarde.

Het zuidoostelijke deel van het plangebied ligt op de strandvlakte (open gebied landinwaarts voorbij de strandwal). De strandvlakte is een gebied dat sterk contrasteert met het beboste en lommerrijke karakter van de strandwal. Weidse vergezichten over natte graslanden kenmerken het beeld. De strandvlakte is laaggelegen en vormt daarmee de waterrijke afvoer van het hele omringende gebied. De Leidsevaart-Haarlemmertrekvaart trekt over een afstand van ongeveer tien kilometer een rechte lijn door dit landschap. Voor de komst van de trein was deze vaart de belangrijkste verbinding tussen Amsterdam en Den Haag. De vaart is nu een belangrijke recreatieve vaarroute. De vaart wordt door de Dinsdagsche Watering verbonden met de Maandagsche Watering. Aangezien het landschap ter plaatse van de Hogewegpolder nog vrij oorspronkelijk is, kent het een hoge waardering.

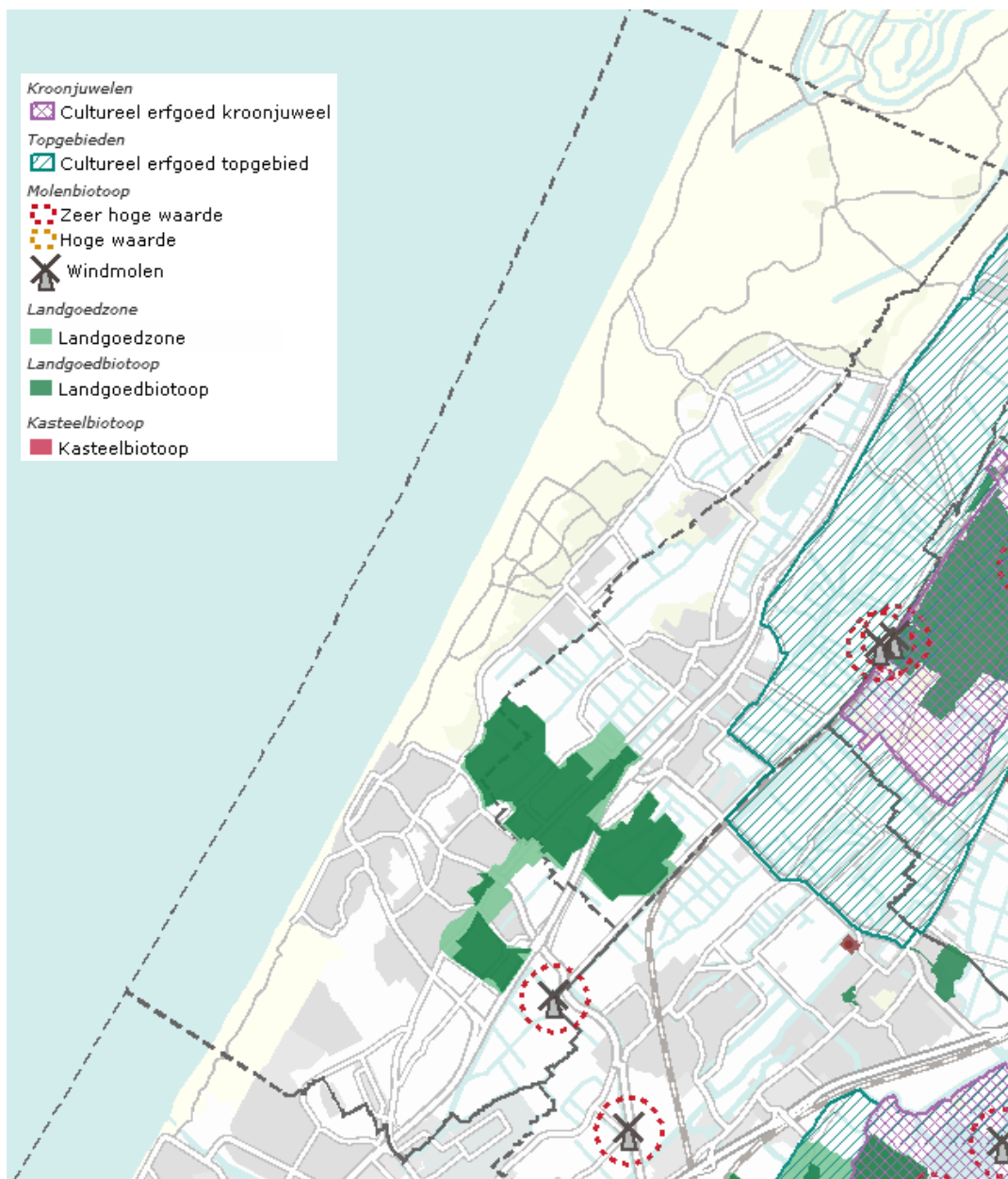
Figuur 5.3 Landschappelijke waardevolle structuren (bron: CHS, geoloket provincie Zuid-Holland)

5.2.3. Cultuurhistorie

Buitenplaatsenzone van Noordwijkerhout/Noordwijk Binnen

De buitenplaatsenzone van Noordwijkerhout/Noordwijk Binnen ligt op de meest westelijk gelegen strandwal, waarop ook de kernen Noordwijkerhout en Noordwijk-Binnen zijn gelegen. De zone is ongeveer drie kilometer lang en ligt in de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout. De basisstructuur ervan wordt gevormd door de midden op de strandwal aangelegde Gooweg. De weg vormt de verbinding tussen Haarlem en Katwijk. De Gooweg bij Noordwijk en Noordwijkerhout is niet direct herkenbaar als buitenplaatsenzone. Toch zijn er belangrijke buitenplaatsen aanwezig met grote bijbehorende parken. De Gooweg loopt dwars door het bos van Leeuwenhorst, en elders door wat meer open gebied. De weg is een druk bereden verkeersroute, die is voorzien van fietspaden. Voor de verkeersfunctie is het profiel dus ingrijpend gewijzigd. Wegsloten en laanbomen zijn er niet. Hierdoor, en vanwege het aangepaste profiel is de weg over de gehele lengte niet als historische weg herkenbaar. Bijna overal waar de weg langs buitenplaatsen, parken en woonwijken loopt, staat dichte beplanting tot vlak aan de weg. Woonwijken en historische buitenplaatsen zien er daardoor hetzelfde uit.

Figuur 5.4 Beleidskaart cultuurhistorie (bron: geoloket provincie Zuid-Holland)

Historische gebouwen en ensembles

In het plangebied zijn geen waardevolle bollenschuren aanwezig.

Hogewegse molen

In het zuiden van het plangebied ligt de Hogewegse molen, van het type 'wipmolen' (zie figuur 5.4). De oorspronkelijke molen dateert uit 1652, maar moest zowel in 1711 als 1938 na stormschade worden hersteld. De molen met bijbehorende molenbiotoop is opgenomen in de Molenbiotoopinventarisatie van de Provincie Zuid-Holland (2010) en is een rijksmonument. Omdat de molen als een werkend "levend" monument gezien wordt, is het van belang de omgeving van een molen, voor zover die van invloed is op het functioneren van de molen als maalwerktuig én als monument te beschermen. Hiertoe is een molenbiotoop ingesteld. Vrije windvang is één van de belangrijkste voorwaarden voor een goed functionerende molen. Gebouwen en andere bouwwerken kunnen de molenbiotoop aantasten. Daarnaast veroorzaken bomen en boomgroepen een extra nadeel voor de windvang.

(foto Eric van der Eijk, bron: www.molens.nl)

Landgoed Leeuwenhorst

Net buiten het plangebied ligt Landgoed Leeuwenhorst. De uit een 13e eeuwse abdij ontstane buitenplaats Leeuwenhorst en het 18e eeuwse huis Dijkenburg werden in 1801 samengevoegd. Het huis Leeuwenhorst is tijdens de Tweede Wereldoorlog gesloopt, bijgebouwen, hekpijlers, oprijlaan en het park Nieuw-Leeuwenhorst (nu natuurgebied) zijn er nog. De voormalige koepelberg en de vijverpartij van Dijkenburg maken deel uit van het park. Het huis Klein Leeuwenhorst is voltooid in 1858. Het is tegen de strandwal gebouwd, waarbij gebruik is gemaakt van de natuurlijke hoogteverschillen. De boerderij Oud-Leeuwenhorst, met een deel van de 17de-eeuwse tuinaanleg erachter, ligt aan de overkant van de N208 en is bereikbaar via een viaduct. Het middeleeuwse klooster moet gelegen hebben ter plekke van de boerderij. Ter bescherming van het landgoed is een landgoedbiotoop ingesteld. Ondanks dat het landgoed buiten het plangebied ligt, is de landgoedbiotoop wel gelegen binnen het plangebied.

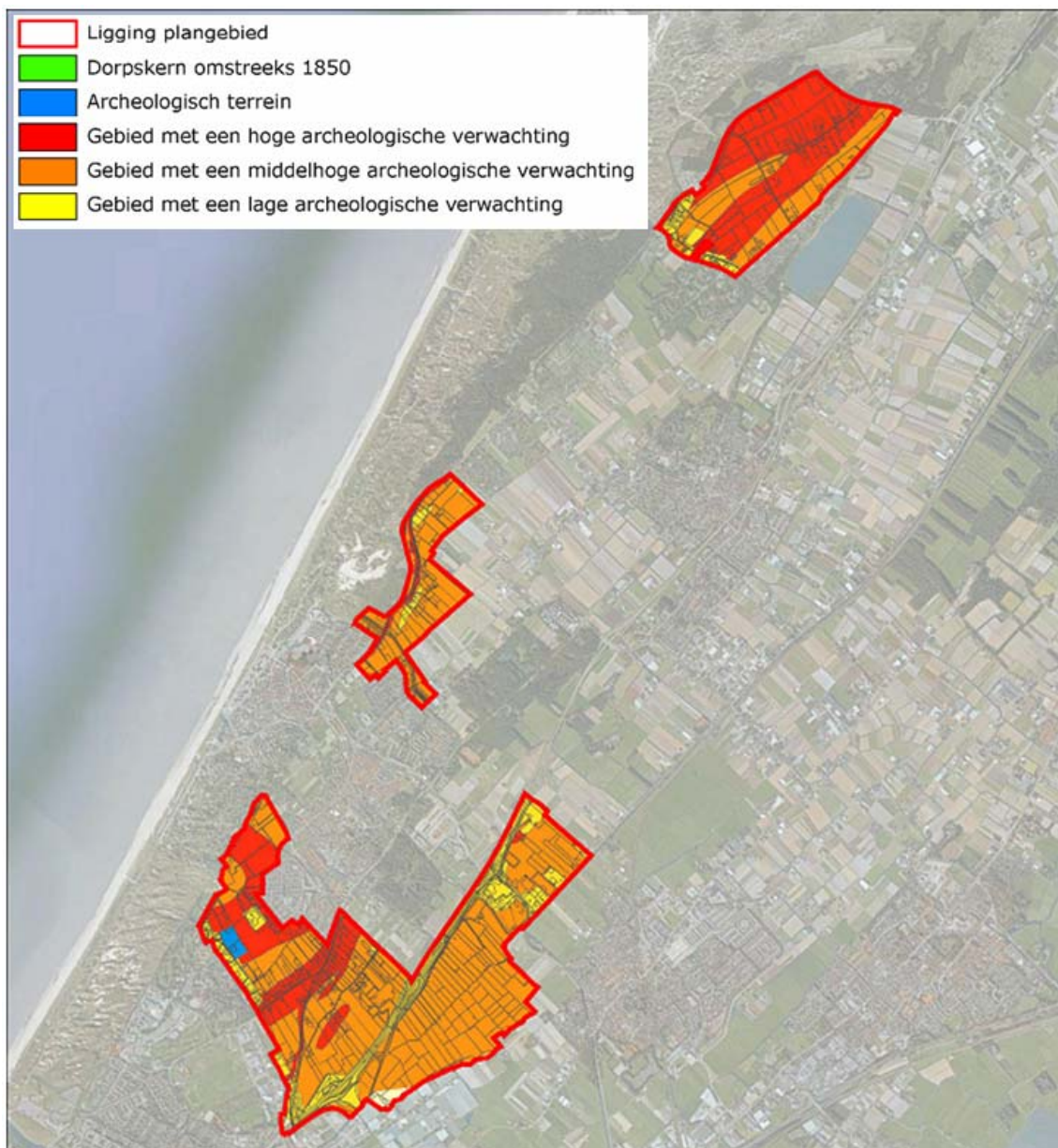
Archeologie

In 2011 heeft de gemeente Noordwijk de 'erfgoedverordening 2011 gemeente Noordwijk' vastgesteld. In deze verordening staan regels met betrekking tot monumenten en archeologie. Op de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en een beleidskaart staan de waarden ten aanzien van het aspect archeologie. Op de beleidskaart worden de volgende eenheden/beleidscategorieën onderscheiden:

1. Archeologisch beleidsadviesgebied 1 (Archeologische terreinen en dorpskernen). Op deze terreinen geldt altijd een onderzoeksplicht vanaf de kleinst mogelijke verstoring met een diepte van 50 cm;

2. Archeologisch beleidsadviesgebied 2 (Gebieden met een hoge archeologische verwachting). Archeologisch onderzoek is voor deze categorie verplicht voor bodemverstoringen vanaf een oppervlakte van 100 m² en een diepte van 50 cm;
3. Archeologisch beleidsadviesgebied 3 (Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting). Archeologisch onderzoek is voor deze categorie verplicht voor bodemverstoringen vanaf een oppervlakte van 500 m² en een diepte van 50 cm;
4. Archeologisch beleidsadviesgebied 4 (Gebieden met een lage archeologische verwachting). Archeologisch onderzoek is voor deze categorie verplicht voor bodemverstoringen vanaf een oppervlakte van 50.000 m² en een diepte van 50 cm.

In het plangebied is grotendeels sprake van een hoge en middelhoge verwachtingswaarde (zie figuur 5.5). Ten zuidwesten van Het Laantje is sprake van een archeologisch terrein. De archeologische verwachtingswaarden zijn mede bepaald op basis van de landschappelijke zones zoals beschreven in paragraaf 5.2.2. en de ontstaansgeschiedenis.

Figuur 5.5 Archeologische verwachtingswaarden

5.3. Plansituatie

Op basis van de voorgaande beschrijving van de kenmerken van het gebied zijn de volgende toetsingscriteria van belang

Landschap en cultuurhistorie	Landschappelijke overgang tussen duinen, stand en zee en de binnenduinrand
	Openheid strandvlakte
	Verkavelings- en slotenpatronen Hogewegpolder en 'De Klei'
	Kenmerkende bebouwing en ensembles
	Karakteristieke landschapselementen
Archeologie	Archeologische waarden

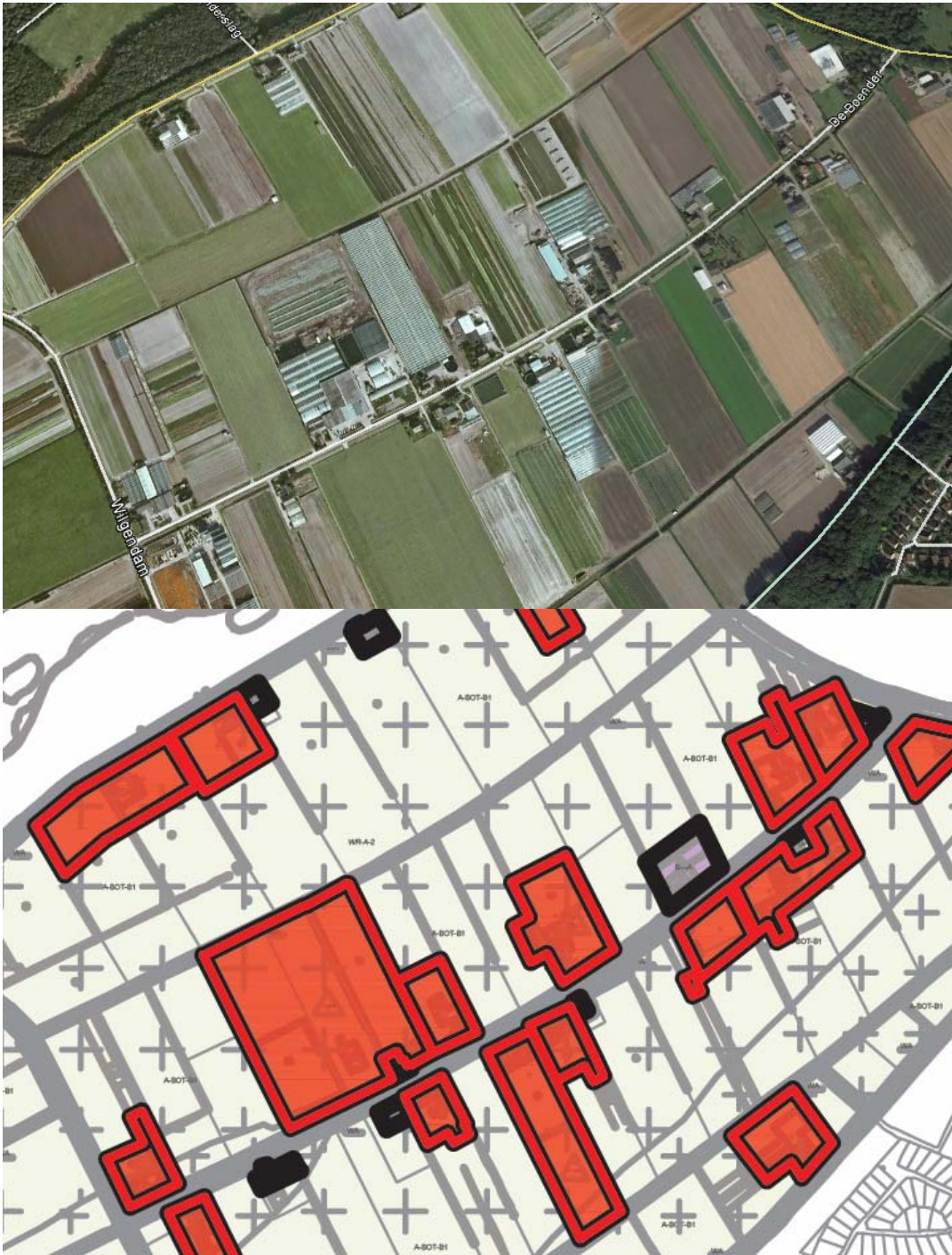
5.3.1. Landschap en cultuurhistorie

De bestemmingslegging in het bestemmingsplan Landelijk gebied is zodanig dat geen omschakeling tussen verschillende vormen van agrarisch gebruik kan plaatsvinden. De effecten op het gebied van landschap spitsen zich daarom toe op de ontwikkelingsruimte binnen en aangrenzend aan de bouwvlakken en op de mogelijkheid die het bestemmingsplan binnen delen van het plangebied (via afwijking) biedt voor ruwvoederteelt. Zoals beschreven in hoofdstuk 3 zijn gezien de omvang van de bouwvlakken en de bestaande situatie daarbinnen met name de uitbreidingsmogelijkheden binnen het bouwvlak voor de bollenbedrijven relevant en in een enkel geval een grondgebonden veehouderij.

Ontwikkelingsruimte agrarische bedrijven

Landschappelijke overgang tussen duinen, stand en zee en de binnenduinrand

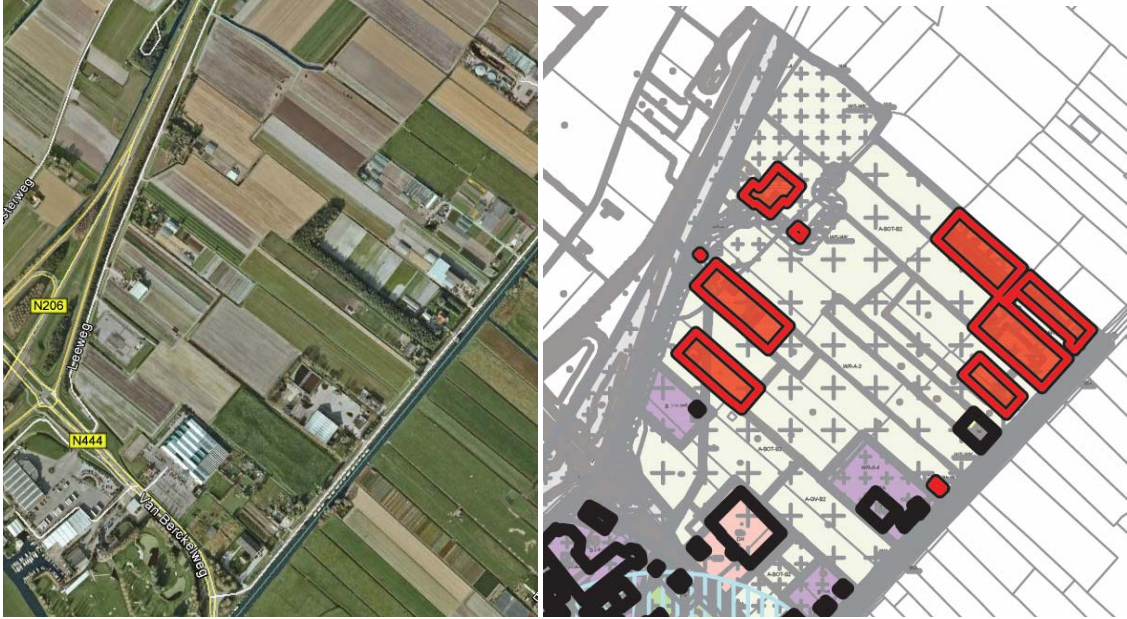
In de binnenduinrandzone zijn agrarische bedrijven in relatief hoge dichtheid aanwezig. De geboden ontwikkelingsruimte kan leiden tot een verdere verdichting van het landschap. Ter illustratie laat de onderstaande luchtfoto de bestaande situatie in het meest noordelijke deel van het plangebied zien (lang De Boender en een deel van de Vogelaardreef) met daaronder een figuur met de begrenzing van de bouwvlakken. Binnen een aantal van de bouwvlakken is sprake van forse onbenutte bouwmogelijkheden, waarbij de invulling kan leiden tot een aantasting van de openheid (-). Daarbij dient wel te worden opgemerkt dat in de bouwregels maximale oppervlaktes zijn opgenomen voor de hoeveelheid ondersteunend glas en bedrijfsgebouwen, waardoor het in veel gevallen niet mogelijk is het bouwvlak volledig vol te bouwen. Veel bedrijven hebben reeds een aanzienlijk deel van de bouwmogelijkheden benut. Gezien de trend van schaalvergroting (Zie CBS-gegevens hoofdstuk 3) zullen ook lang niet alle bedrijven gebruik maken van de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Het bestemmingsplan biedt in dit deel van het plangebied (Bollenzone 1) geen mogelijkheid om via wijzigingsbevoegdheden het bouwvlak te vergroten. Een groot deel van de gronden zal onbebouwd blijven, waardoor het contrast tussen de verschillende landschapszones niet verloren gaat.

Figuur 5.6 Agrarische bouwvlakken Polder Het Langeveld (rood)

Openheid strandvlakte

In de Hoogewegpolder is in de noordpunt slechts 1 agrarisch bouwvlak aanwezig. Het bouwvlak ligt tegen de jachthaven aan. Een verdichting van het bouwvlak leidt hier niet tot aantasting van de openheid. In de Zwitterpolder liggen meer bouwvlakken. In de huidige situatie is hierdoor echter ook minder sprake van openheid. Bij maximale invulling van de bouwvlakken leidt dit tot een verdere verdichting van het landschap. De aantasting is echter beperkt (-/0).

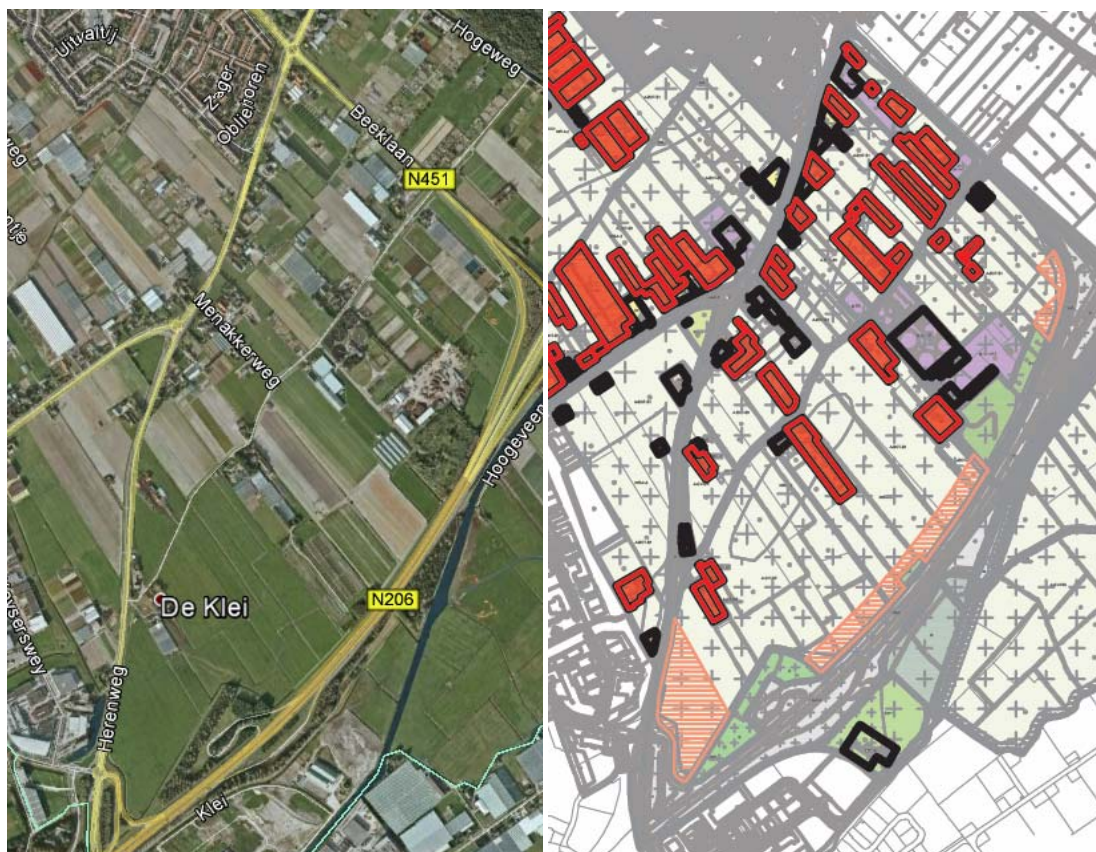

Figuur 5.7 Agrarische bouwvlakken Zwetterpolder (rood)

Het bestemmingsplan biedt daarnaast, via afwijking, de mogelijkheid voor de teelt van 'ruwvoeder anders dan gras' bij grondgebonden veehouderijen. Als gebruik wordt gemaakt van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan, zal dit met name in de Hoogewegpolder ook leiden tot een intensivering van de ruwvoederteelt. Dit zal ten koste gaan van grasland. In de regels van het bestemmingsplan zijn echter beperkingen opgenomen voor de ruwvoederteelt. Er mag slechts 20% van de bedrijfsgronden ingezet worden voor de ruwvoederteelt. Om ongewenste landschappelijk effecten in de Hoogewegpolder uit te sluiten wordt als maatregelen voorgesteld om de teelt van ruwvoeder in dit deel van het plangebied helemaal uit te sluiten.

Verkavelings- en slotenpatroon Hoogewegpolder en 'De Klei'

In de regels van het bestemmingsplan is opgenomen dat vergroting van de bouwpercelen niet mag leiden tot een onevenredige aantasting van landschaps- en cultuurhistorische waarden, waaronder de kenmerkende landschapsstructuur. In de Hoogewegpolder ligt slechts 1 bouwvlak. In landschapszone 'De Klei' liggen wel diverse bouwkvavels. De bouwkvavels zijn hier over het algemeen in de lengterichting van het verkavelingspatroon geprojecteerd. Uitbreiding van de bouwvlakken kan hier leiden tot aantasting van het verkavelings- en slotenpatroon. Door de beschermende regeling in het bestemmingsplan zal dit echter niet of nauwelijks optreden. Het potentiële effect wordt als licht negatief beoordeeld (-/0).

Figuur 5.8 Agrarische bouwvlakken De Klei (rood)

Kenmerkende bebouwing en ensembles

Verdergaande schaalvergroting van agrarische bedrijven kan ertoe leiden dat karakteristieke boerderijpanden verdwijnen (-/0). Andere monumenten worden niet aangetast door de ontwikkelingen in het plangebied. Ter bescherming van de molenbiotoop zijn in het bestemmingsplan regels opgenomen, waardoor beperkingen aan de bouwhoogte worden gesteld. Aantasting van de molenbiotoop treedt dan ook niet op (0). Ook voor de landgoedbiotoop is een beschermende regeling opgenomen. Aantasting van het landgoedbiotoop treedt niet op (0).

Karakteristieke landschapselementen

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt vinden hoofdzakelijk plaats binnen de bouwvlakken of grenzend aan bestaande bouwvlakken. Hier komen ook de meeste karakteristieke landschapselementen voor. In het bestemmingsplan is echter een beschermende regeling opgenomen voor de natuur- en landschapselementen. Het effect is dan ook neutraal (0).

Nevenfuncties

De nevenfuncties bij de agrarische bedrijven zullen in bepaalde gevallen binnen de bestaande bebouwing worden gerealiseerd en anders in ieder geval binnen het bouwvlak. Op de bollengronden is kleinschalig kamperen alleen binnen het bouwvlak toegestaan. Bij de agrarische bouwvlakken binnen de (waardevolle) graslanden is kleinschalig kamperen ook op en grenzend (tot 100 m) aan de bouwvlakken toegestaan. Er mag echter geen bebouwing gerealiseerd worden. Het gaat om maximaal 15 standplaatsen. Gezien de aard en omvang van de ingreep zal de aantasting van het landschap slechts zeer beperkt zijn.

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor de realisatie van solitaire windturbines tot maximaal 15 meter hoog. Uitgaande van de maximale invulling van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt (binnen ieder bouwvlak een solitaire windturbine) kan het bestemmingsplan gevolgen hebben voor de belevingswaarde van het landschap. Vanwege de mogelijke gevolgen is het wenselijk om de

windturbines uitsluitend via afwijking mogelijk te maken en daarbij een toets aan de landschapswaarden op te nemen.

5.3.2. Archeologie

Uitbreiding agrarische bedrijven

In het plangebied is grotendeels sprake van een hoge en middelhoge verwachtingswaarde. Slechts een beperkt oppervlak heeft een lage verwachtingswaarde. De uitbreiding van agrarische bedrijven kan leiden tot aantasting van de archeologische waarden.

In het bestemmingsplan is een regeling opgenomen ter bescherming van de aanwezige waarden. Door te garanderen dat archeologisch onderzoek plaatsvindt voordat bodemingrepen worden uitgevoerd, wordt voorkomen dat archeologische sporen verloren gaan. Dit heeft twee gevolgen. Enerzijds kunnen bodemingrepen wel een aantasting vormen van archeologische waarden. Door archeologische sporen uit de bodem te halen gaat immers de context verloren. Daarnaast zijn archeologische sporen boven de grond minder houdbaar. Dit is de reden waarom het behoud *in situ* de voorkeur geniet. Anderzijds heeft het opgraven en documenteren van archeologische sporen als gevolg dat de geschiedenis van de streek beter inzichtelijk wordt. Dit wordt beschouwd als een positief gevolg. De beide gevolgen tegen elkaar afgewogen worden de effecten op het gebied van archeologie als licht negatief (-/0) beoordeeld.

Nevenfuncties

Nevenfuncties zoals bed & breakfasts mogen alleen in bestaande bebouwing gerealiseerd worden. Kleinschalig kamperen kan in sommige landschapszones grenzend aan het bouwvlak worden gerealiseerd. Deze nevenfunctie leidt echter niet tot aantasting van archeologische waarden, omdat het niet gaat om permanente bebouwing en er daarom geen bodemverstorende werkzaamheden worden uitgevoerd. Bij de toegestane windmolens kan wel aantasting van waarden plaatsvinden, voor het beperkte grondoppervlak geldt echter geen onderzoeksplicht. Het effect is gezien voorgaande als neutraal (0) beoordeeld.

5.4. Effectbeoordeling

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling.

Tabel 5.2 Effectbeoordeling Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de autonome ontwikkeling)	Waardering van het effect
Landschappelijke en cultuurhistorische waarden	<ul style="list-style-type: none"> - Verdergaande schaalvergroting van agrarische bedrijven kan ertoe leiden dat landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden aangetast, met name als het gaat om de openheid binnen delen van het plangebied. In de regels zijn verschillende voorwaarden opgenomen waarmee ongewenste situaties dienen te worden voorkomen. Negatieve effecten zijn echter niet in alle gevallen uit te sluiten. - De nevenfuncties hebben slechts zeer beperkte negatieve landschappelijke en cultuurhistorische effecten. 	- -/0
Archeologische waarden	<ul style="list-style-type: none"> - Bodemingrepen kunnen leiden tot aantasting van archeologische waarden. Door de onderzoeksplicht in het bestemmingsplan wordt echter wel gegarandeerd dat deze waarden worden gedocumenteerd. 	-/0

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat er voor het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen die het doorlopen van een mer-procedure noodzakelijk maken.

6. Woon- en leefklimaat

6.1. Geurhinder

6.1.1. Toetsingskader

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bevat het beoordelingskader voor geurhinder van veehouderijen die vergunningplichtig zijn op basis van de Wet milieubeheer (Wm). Het beoordelingskader is als volgt:

- voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld (in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv))⁴⁾ geldt een maximale geurbelasting⁵⁾ op een geurgevoelig object;
- voor andere diercategorieën geldt een minimale afstand van de dierenverblijven ten opzichte van geurgevoelige objecten.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (conform Reconstructiewet) en niet-concentratiegebieden en tussen situaties binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. De wet beschrijft in artikel 3 de maximale norm voor geurbelasting van een veehouderij ten opzichte van een gevoelig object in vier situaties, deze zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 6.1 Overzicht geurnormen Wgv

		concentratiegebied	niet-concentratiegebied
binnen bebouwde kom	diercategorieën Rgv	max. 3 ouE/m ³	max. 2 ouE/m ³
	andere diercategorieën	min. 100 m t.o.v. geurgevoelig object	min. 100 m t.o.v. geurgevoelig object
buiten bebouwde kom	diercategorieën Rgv	max. 14 ouE/m ³	max. 8 ouE/m ³
	andere diercategorieën	min. 50 m t.o.v. geurgevoelig object	min. 50 m t.o.v. geurgevoelig object

Voor geurgevoelige objecten die onderdeel uitmaken van een andere veehouderij gelden niet de maximale geurbelastingen, maar de minimale afstanden van 100 m binnen de bebouwde kom en 50 m buiten de bebouwde kom.

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om afwijkende geurnormen vast te stellen voor (delen van) het grondgebied. De gemeente Noordwijk beschikt niet over een gemeentelijke geurverordening.

Regeling geurhinder en veehouderij

In de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) is de wijze vastgelegd waarop:

- de geurbelasting wordt bepaald;
- de afstand tussen veehouderij en geurgevoelig object⁶⁾ wordt gemeten.

4) Onder meer vleeskalveren en jong vleesvee, schapen, geiten, biggen en vleesvarkens, legkippen, vleeskuikens, eenden, parelhoenders.

5) De maximale geurbelasting wordt uitgedrukt in odourunits per kubieke meter lucht (ouE/m³).

6) Definitie van een geurgevoelig object: een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent, of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Activiteitenbesluit

Per 1 januari 2013 zijn agrarische activiteiten onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit gebracht. In het Activiteitenbesluit zijn voor alle agrarische activiteiten, waaronder veehouderijen, eisen opgenomen. Voor de veehouderijen is aangesloten bij de systematiek uit de Wgv, dat wil zeggen dat in bepaalde gevallen een maximaal toegestane geurbelastingen geldt (diercategorieën waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld, bijvoorbeeld varkens en pluimvee) en in andere gevallen vaste afstandseisen gelden (diercategorieën waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld, waaronder melkrundvee).

Wet Plattelandswoningen

Op 1 januari 2013 is de Wet Plattelandswoningen in werking getreden. Deze wet bevat twee onderdelen:

1. het planologische regime, en niet langer het feitelijk gebruik, is bepalend voor de bescherming die een gebouw of functie geniet tegen negatieve milieueffecten;
2. (voormalige) agrarische bedrijfswoningen die (tevens) door derden mogen worden bewoond (plattelandswoningen) zijn niet langer beschermd tegen milieugevolgen van het bijbehorende bedrijf.

Wanneer een bestemmingsplan bewoning door derden van agrarische bedrijfswoningen toestaat, moet worden onderbouwd dat sprake is van een aanvaardbaar leefklimaat.

6.1.2. Referentiesituatie

Binnen het plangebied is slechts een beperkt aantal bedrijven aanwezig waar dieren worden gehouden. Het betreft relatief kleinschalige grondgebonden bedrijven (en dan met name melkrundveehouderijen) en één manege. Binnen het plangebied zijn geen intensieve veehouderijen aanwezig. Voor melkrundvee en paarden kunnen geen geurberekeningen worden uitgevoerd, omdat er geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld voor de betreffende diercategorieën. Op grond van het Activiteitenbesluit en de Wet geurhinder en veehouderij dient rekening te worden gehouden met een afstandseis van 100 meter tussen emissiepunten en geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en 50 meter tussen emissiepunten en geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom.

In de huidige situatie liggen er nauwelijks tot geen geurgevoelige objecten op korte afstand van de bestaande stallen. Daarnaast zal er gezien de onderlinge afstanden tussen de veehouderijen en de ligging ten opzichte van geurgevoelige objecten geen sprake zijn van cumulatie van geurhinder.

6.1.3. Plansituatie

Het toetsingscriterium geurhinder is van belang voor de ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan.

Grondgebonden veehouderijen en manege

De meeste veehouderijen en de manege hebben niet tot nauwelijks onbenutte ruimte binnen de bouwvlakken. Wel kan eventueel bij een herinrichting van het perceel het aantal dieren worden vergroot. Gezien het feit dat er nauwelijks geurgevoelige objecten zijn gelegen in de directe omgeving van de bouwvlakken, zullen er vanuit het oogpunt van geurhinder niet snel belemmeringen zijn voor een eventuele uitbreiding. Het bedrijf aan de Kapelleboslaan 4-6 heeft een bouwvlak met aanzienlijke ruimte daarbinnen. Bij een eventuele uitbreiding kunnen alleen in het meest zuidelijke deel van het bouwvlak geen stallen worden gerealiseerd vanwege de nabijgelegen woning. Voor schapen geldt daarnaast dat de geuremissiefactoren uitsluitend gelden in de stalperiode van maximaal 3 maanden in de winter. Door deze beperkte periode zullen de aanwezige schapen binnen het plangebied in de referentie en maximale situatie slechts een beperkte geurbelasting opleveren in de omgeving. Gezien het beperkte aantal bedrijven in combinatie met de beperkte ontwikkelingsruimte, zullen geen knelpunten ontstaan als gevolg van de uitvoering van het bestemmingsplan.

Overige ontwikkelingen

Het bestemmingsplan Landelijk gebied biedt (deels bij recht, deels via afwijking met een omgevingsvergunning) de agrarische bedrijven binnen het plangebied de mogelijkheid om nevenfuncties te ontwikkelen. Een aantal van deze nevenfuncties dient te worden beschouwd als

geurgevoelig object. Het betreft bijvoorbeeld een bed & breakfast. Gezien het beperkte aantal veehouderijen binnen het plangebied zal de realisatie van een bed & breakfast niet snel leiden tot beperking voor de naastgelegen bedrijven.

Bij de nevenfuncties die vi afwijking worden mogelijk gemaakt is als voorwaarde opgenomen dat deze milieuhygiënisch inpasbaar zijn; er mogen geen beperkingen voor omliggende (agrarische) bedrijven optreden. Gezien de situering van de bouwvlakken zal het in alle gevallen mogelijk zijn om geurgevoelige nevenfuncties te realiseren zonder dat omliggende bedrijven in de bedrijfsvoering worden beperkt (0).

6.2. Luchtkwaliteit

6.2.1. Toetsingskader

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen 2007 (ook wel Wet luchtkwaliteit, Wlk). De Wlk bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang. De grenswaarden van de laatstgenoemde stoffen zijn in tabel 6.2 weergegeven. De grenswaarden gelden voor de buitenlucht, met uitzondering van een werkplek in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.

Tabel 6.2 Grenswaarden maatgevende stoffen Wlk

Stof	toetsing van	grenswaarde	geldig
stikstofdioxide (NO ₂)	jaargemiddelde concentratie	60 µg/m ³	2010 tot en met 2014
	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	vanaf 2015
fijn stof (PM ₁₀) ¹⁾	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	vanaf 11 juni 2011
	24-uurgemiddelde concentratie	max. 35 keer p.j. meer dan 50 µg/m ³	

1) Bij de beoordeling hiervan blijven de aanwezige concentraties van zeezout buiten beschouwing (volgens de bij de Wlk behorende Regeling beoordeling Luchtkwaliteit 2007).

Op grond van artikel 5.16 van de Wlk kunnen bestuursorganen bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit (zoals de vaststelling van een uitwerkingsplan) uitoefenen indien:

- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden (lid 1 onder a);
- de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van de uitoefening van die bevoegdheden per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft (lid 1 onder b1);
- bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, door een met de uitoefening van de betreffende bevoegdheid samenhangende maatregel of een door die uitoefening optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (lid 1 onder b2);
- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht (lid 1 onder c);
- het voorgenomen besluit is genoemd of past binnen het omschreven Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een vergelijkbaar programma dat gericht is op het bereiken van de grenswaarden (lid 1 onder d).

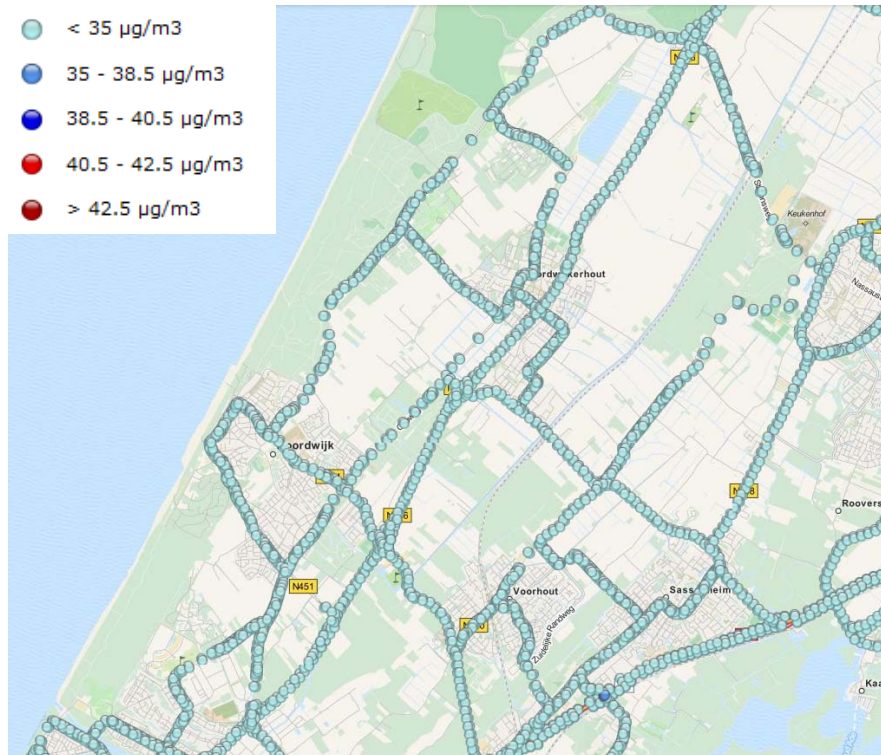
Besluit niet in betekenende mate (nibm)

In dit Besluit is exact bepaald in welke gevallen een project vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Hierbij worden twee situaties onderscheiden:

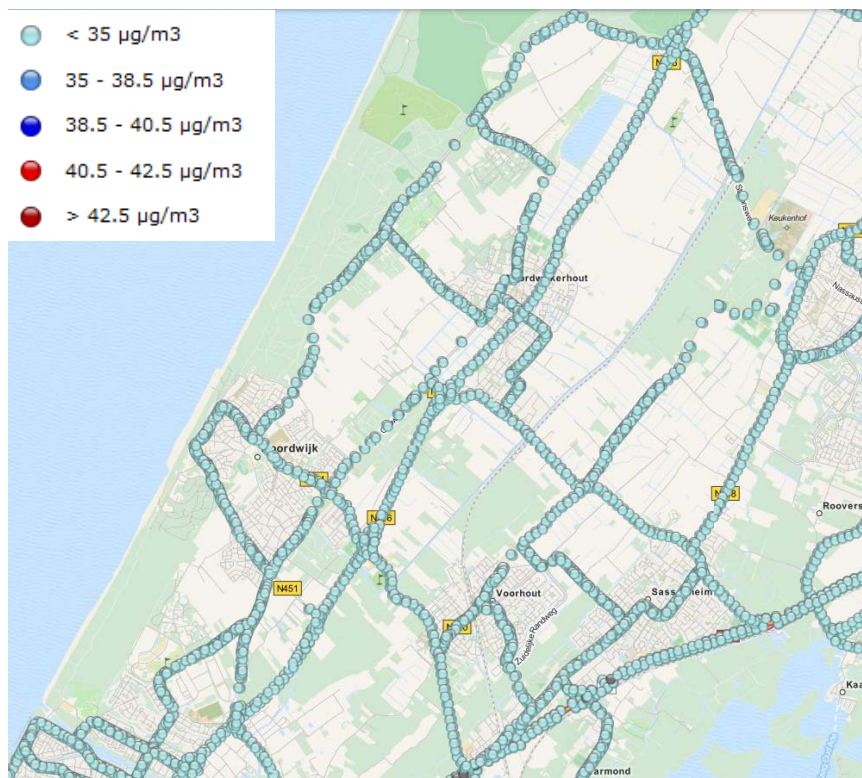
- een project heeft een effect van minder dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde NO₂ en PM₁₀;
- een project valt in een categorie die is vrijgesteld aan toetsing aan de grenswaarden; deze categorieën betreffen onder andere woningbouw met niet meer dan 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg.

6.2.2. Referentiesituatie

De monitoringstool die onderdeel is van het NSL geeft inzicht in de concentraties luchtverontreinigende stoffen (stikstofdioxide en fijn stof) langs de belangrijkste wegen in de gemeente Noordwijk. Figuur 6.1 geeft een overzicht van de concentraties stikstofdioxide en figuur 6.2 van fijn stof (in 2015) langs het hoofdwegennet in en rond het landelijk gebied. In (de directe omgeving van) het plangebied zijn de concentraties luchtverontreinigende stoffen het hoogst op korte afstand van de N206. Uit de onderstaande figuren blijkt dat de concentraties stikstofdioxide en fijn stof in alle gevallen onder de $35 \mu\text{g}/\text{m}^3$ zijn gelegen. Hiermee wordt voldaan aan de geldende grenswaarde voor stikstof en fijn stof.

Figuur 6.1 Concentraties stikstofdioxide (2015), monitoringstool NSL

Figuur 6.2 Concentraties fijn stof (2015), monitoringstool NSL

Uit de achterliggende gegevens in het kader van het NSL blijkt dat de concentraties stikstofdioxide langs de N206 in 2015 23,6 – 27,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ bedragen en de concentraties fijn stof 20,8 – 21,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. In 2020 liggen de concentraties nog aanzienlijk lager dan in 2015. Op grotere afstand van het hoofdwegenet zijn de concentraties vrijwel gelijk aan de achtergrondconcentraties. Tabel 6.3 geeft een overzicht van de achtergrondconcentratie in het landelijk gebied van de gemeente Noordwijk. Deze concentraties zijn dermate laag dat er relatief veel milieugebruiksruimte is voor de ontwikkelingen die met bestemmingsplan Landelijk Gebied worden mogelijk gemaakt.

Tabel 6.3 Achtergrondconcentraties luchtkwaliteit gemeente Noordwijk

	fijn stof	stikstofdioxide
2015	18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2020	16-17 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	16-17 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

* Inclusief aftrek zeezout (voor de gemeente Noordwijk 4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

In paragraaf 6.2.3 wordt ingegaan op de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de directe omgeving van de grondgebonden veehouderijen.

6.2.3. Plansituatie

Grondgebonden veehouderijen

De bestaande grondgebonden veehouderijen binnen het plangebied hebben in veel gevallen nog ruimte om uit te breiden binnen het bouwvlak. Een dergelijke uitbreiding kan gevolgen hebben voor de concentraties fijn stof. In tegenstelling tot bepaalde vormen van intensieve veehouderij blijken deze gevolgen voor grondgebonden veehouderijen beperkt te zijn. In de Handreiking fijn stof en veehouderijen (Infomil, mei 2010) zijn vuistregels opgenomen om zonder verdere berekeningen vast te kunnen stellen of een project niet in betekende mate (nibm) bijdraagt. Met behulp van de emissiefactorenlijst van het voormalige Ministerie van VROM kan de emissie van de uitbreiding van het aantal stuks vee in beeld worden gebracht en af worden gezet tegen de vuistregels. Tabel 6.4 geeft een overzicht van de emissie waarbij mogelijk sprake is van een 'in betekende mate' toename van de concentraties fijn stof op een bepaalde afstand gemeten vanaf het dierverblijf. De betreffende emissies zijn worstcase, inclusief een veiligheidsmarge.

Tabel 6.4 Vuistregel IBM conform Handreiking fijn stof en veehouderijen

afstand tot te toetsen plaats	70 m	80 m	90 m	100 m	120 m	140 m	160 m
totale emissie in g/jr van uitbreiding / oprichting	324.000	387.000	473.000	581.000	817.000	1.075.000	1.376.000

In bijlage 2 zijn uitgangspunten geformuleerd voor de maximale invulling van de bouwvlakken van grondgebonden veehouderijen en maneges, inclusief een éénmalige overschrijding van het bouwvlak van maximaal 100 m². De grondgebonden veehouderij aan de Kapelleboslaan 4-6 heeft met circa 1 hectare het grootste bouwvlak van de grondgebonden veehouderijen in het plangebied, waardoor hier ook de maximaal mogelijke emissie van luchtverontreinigende stoffen het grootst zal zijn. Bij deze veehouderij is voor de maximale invulling uitgegaan van 167 stuks melkrundvee (> 2 jaar) + 117 stuks jongvee. Uitgaande van de kentallen uit de voorgenoemde Handreiking (maximaal 148 gram/dier per jaar voor een melkkoe ouder dan 2 jaar en 38 gram/dier per jaar voor vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) genereert dit bedrijf maximaal 29.162 gr/jaar. Omdat de overige aanwezige grondgebonden veehouderijen een kleiner bouwvlak hebben, zal de maximaal mogelijke emissie bij deze bedrijven lager zijn. Wanneer de emissie wordt vergeleken met de getallen in tabel 6.4 kan de conclusie worden getrokken dat de maximale invulling van de bouwvlakken bij de grondgebonden veehouderijen nooit in betekende mate zal zijn en gezien de lage achtergrondconcentraties ook in geen geval leidt tot een overschrijding van grenswaarden. Ook wanneer woningen van derden op korte afstand van de bouwvlakken zijn gelegen zullen vanuit het oogpunt van luchtkwaliteit geen onaanvaardbare gevolgen optreden.

De concentraties fijn stof dalen relatief snel op grotere afstand van de bedrijven. Over het algemeen is binnen het plangebied sprake van enige onderlinge afstand tussen de bedrijven. Aangezien de concentraties fijn stof binnen het plangebied ver onder de grenswaarden liggen (zie paragraaf 6.2.2), leidt de ontwikkelingsruimte ook cumulatief in geen geval tot een overschrijding van grenswaarden. De bijdrage van de veehouderijen binnen het plangebied aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen is verwaarloosbaar klein (0).

Overige ontwikkelingen

De bouw mogelijkheden voor de overige agrarische bedrijfsactiviteiten kunnen leiden tot een beperkte toename van het verkeer en daarmee tot een toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Het gaat echter in alle gevallen om een uitbreiding van bestaande bedrijven. Er worden geen nieuwe bedrijven (bouwvlakken) mogelijk gemaakt. Gezien de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs de ontsluitingsroutes zullen er in geen geval knelpunten ontstaan. Hetzelfde geldt voor de mogelijke gevolgen van de verkeerstoename die samenhangt met de nevenfuncties. Over het algemeen zijn de nevenfuncties die bij recht worden toegestaan bij agrarische bedrijven dermate kleinschalig dat de verkeersaantrekkende werking verwaarloosbaar klein is. De meer omvangrijke nevenfuncties zijn mogelijk via afwijking met een omgevingsvergunning. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kleinschalig kamperen bij agrarische bedrijven. Als voorwaarde voor nevenfuncties is opgenomen dat de publieks- en verkeersaantrekkende werking van nevenfuncties niet onevenredig groot is. Ook de gevolgen voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen zullen daardoor beperkt zijn (-/0).

6.3. Gezondheid

6.3.1. Toetsingskader

Binnen veehouderijen en in de omgeving daarvan kunnen gezondheidsaspecten een rol spelen. Uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot een hogere dichtheid van dieren binnen het plangebied en daarmee tot een toename van de kans op verspreiding van dierziekten en/of besmetting van mensen via de lucht. Dat is echter mede afhankelijk van de bedrijfsvoering en de inrichting van de bedrijven. De onderzoeken en beleidsvorming op dit vlak richten zich met name op de intensieve veehouderij.

6.3.2. Referentie- en plansituatie

Binnen het plangebied zijn geen intensieve veehouderijen aanwezig. De huidige inzichten geven geen aanleiding om te veronderstellen dat ter plaatse van de grondgebonden veehouderijen van relatief beperkte omvang zoals aanwezig binnen het plangebied sprake is van relevante gezondheidseffecten die een rol dienen te spelen bij de afwegingen in het kader van een bestemmingsplan landelijk gebied. Gezien de aard en omvang van de bedrijven binnen het plangebied is er geen aanleiding om op dit punt nader onderzoek uit te voeren. Er is geen sprake van relevante gezondheidseffecten (0).

6.4. Externe veiligheid

6.4.1. Toetsingskader

Bij ruimtelijke plannen wordt ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten gekeken, namelijk:

- bedrijven waar opslag, gebruik en/of productie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of leidingen.

In het externe veiligheidsbeleid wordt doorgaans onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

6.4.2. Referentiesituatie

Uit de provinciale risicokaart (www.risicokaart.nl) blijkt dat in het plangebied meerdere risicovolle objecten aanwezig zijn. De belangrijkste gegevens van deze objecten zijn hieronder weergegeven.

Vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

In het plangebied zijn verschillende leidingen gelegen waardoor vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. De belangrijkste gegevens zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 6.5 Gegevens leidingen

gasleiding	locatie	diameter (mm)	druk (bar)	PR 10 ⁻⁶ (m)	invloedsgebied (m)	overschrijding GR
A-560	Zwetterpolder	914.00	66.20	0	430	Nee
W-535-01	Hoogewegpolder	323.90	40	0	150	Nee
W-535-03	Beeklaan	168.30	40	0	95	Nee
W-535-12	Hoogewegpolder	323.90	40	0	150	Nee

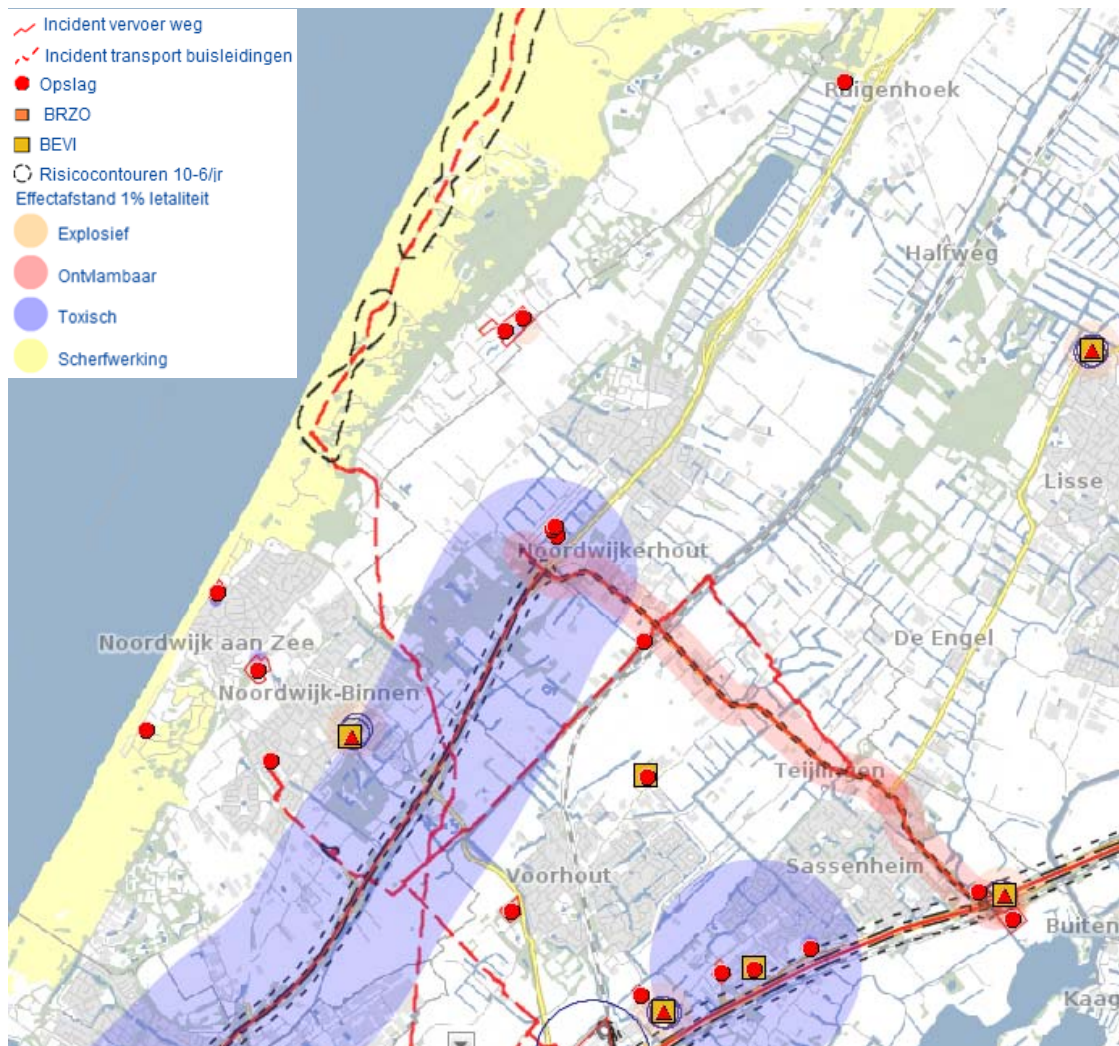
Binnen het plangebied ligt de PR 10⁻⁶-contour (100%-letaliteitszone) niet buiten de leiding. Delen van het plangebied liggen wel binnen het invloedsgebied van de leidingen. In juni 2011 heeft de Milieudienst West-Holland berekeningen uitgevoerd om het GR voor de leidingen in de gemeente Noordwijk te bepalen. Hieruit blijkt dat de oriëntatiewaarde van het GR voor deze leidingen niet wordt overschreden (Carola berekening, Milieudienst West-Holland, 2 november 2011).

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg

In het plangebied vindt ook vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de weg N206 (wegvak Z120-3 N206/N443 Noordwijkerhout – N206/N441 Katwijk aan Zee). Uit tellingen blijkt dat over de weg 190 GF3 transporten per jaar plaatsvinden. Pas bij 500 transporten of meer is sprake van een PR 10⁻⁶ risicocontour. Hiervan is bij deze weg dus geen sprake. De hoeveelheid transporten van GF3 is daarnaast dusdanig laag vergeleken met de drempelwaarden uit de Handleiding Risicoanalyse Transport (Ministerie van infrastructuur en milieu, d.d. 1 november 2011) dat er ook geen sprake is van een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico.

Overige risicovolle objecten.

In (de omgeving van) het plangebied liggen geen risicovolle inrichtingen en vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over het spoor of het water dat van invloed zijn op de veiligheidssituatie in het plangebied.

Figuur 6.3 Risicobronnen in (de omgeving van) het plangebied (www.risicokaart.nl)

6.4.3. Plansituatie

Het toetsingscriteria externe veiligheid, met het plaatsgebonden- en groepsrisico, is van belang voor de ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan. Omdat geen sprake is van PR 10^{-6} contouren heeft de uitvoering van het bestemmingsplan geen invloed op het plaatsgebonden risico (0). Het bestemmingsplan maakt daarnaast geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een relevante toename van de personendichtheden in het invloedsgebied van de leidingen en de weg. De uitvoering van het bestemmingsplan zal dan ook geen gevolgen hebben voor de hoogte van het GR (0).

6.5. Geluid

6.5.1. Toetsingskader

Wet geluidhinder

Langs wegen, spoorwegen en industrieterreinen bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidhinder moet worden getoetst. Bij het mogelijk maken van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen, dient de geluidbelasting ter plaatse te worden getoetst aan de normen uit de Wgh.

Stiltegebieden

In de Provinciale Milieuverordening zijn regels omtrent stiltegebieden opgenomen. Stiltegebieden zijn gebieden van (minimaal) enkele kilometers grootte waar de natuurlijke geluidsbelasting door de afwezigheid van stationaire geluidsbronnen relatief laag is (minder dan 40 dB(A)). Het ruimtelijk beleid voor stiltegebieden is gericht op handhaving en versterking van het landelijk karakter, het tegengaan van vormen van recreatie die lawaai veroorzaken en het weren van lawaaimakende menselijke activiteiten.

6.5.2. Referentiesituatie

Het plangebied ligt binnen de geluidzone van diverse wegen, waaronder de N206 en N444. Het plangebied ligt niet binnen de invloedssfeer van spoorlijnen of industrieterreinen. Industrieterrin 't Heen, direct ten zuiden van het plangebied (binnen de gemeente Katwijk), is weliswaar gezoned maar de geluidzone is niet over het plangebied gelegen. Binnen het plangebied zijn ook geen stiltegebieden gelegen.

6.5.3. Plansituatie

Binnen het bestemmingsplan worden geen nieuwe geluidgevoelige functies direct bestemd. Rond veehouderijen en andere agrarische bedrijven kan sprake zijn van een zekere geluidbelasting. In de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering zijn richtafstanden opgenomen voor agrarische activiteiten ten opzichte van woningen (gebiedstype 'rustige woonwijk'). De richtafstand voor het aspect geluid varieert van 30 meter tot 50 meter. In een gemengd gebied kunnen deze richtafstanden worden verkleind. Binnen de bouw mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt is het in veel gevallen mogelijk om op perceelsniveau te zoeken naar een inrichting waarmee onaanvaardbare akoestische situaties worden voorkomen. Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsruimte heeft gedetailleerd akoestisch onderzoek naar de bedrijfsactiviteiten in het kader van het bestemmingsplan geen toegevoegde waarde voor de besluitvorming over het bestemmingsplan Landelijk Gebied. Benutting van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt, zal hooguit plaatselijk leiden tot een beperkte toename van de geluidbelasting (-/0).

6.6. Effectbeoordeling

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling.

Tabel 6.6 Effectbeoordeling woon- en leefklimaat

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de autonome ontwikkeling)	Waardering van het effect
Geurhinder	- Het bestemmingsplan heeft gezien het beperkte aantal veehouderijen en de beperkte ontwikkelingsruimte geen relevante gevolgen voor de geurbelasting.	0
Luchtkwaliteit	- De ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan kan leiden tot een beperkte toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen, maar in geen geval leidt dit tot een overschrijding van grenswaarden.	-/0

Gezondheid	- Gezien de aard en omvang van de bedrijven binnen het plangebied spelen gezondheidsaspecten geen relevante rol.	0
Externe veiligheid	- Omdat geen sprake is van PR 10^{-6} contouren heeft de uitvoering van het bestemmingsplan geen invloed op het plaatsgebonden risico. Het bestemmingsplan maakt daarnaast geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een relevante toename van de personendichtheden in het invloedsgebied van de aanwezige leidingen en de weg. De uitvoering van het bestemmingsplan zal dan ook geen gevolgen hebben voor de hoogte van het GR.	0
Geluid	- Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen bij recht mogelijk. Het bestemmingsplan kan plaatselijk leiden tot een beperkte toename van de geluidbelasting.	-/0

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat er voor het thema woon- en leefklimaat geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen die het doorlopen van een mer-procedure noodzakelijk maken.

7. Overige milieuaspecten

7.1. Bodem en water

7.1.1. Toetsingskader

Bodemkwaliteit

Wet ruimtelijke ordening

De Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat gemeenten bij het vaststellen van bestemmings-plannen regels stellen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent voor de bodem (grond en grondwater) dat de bodemkwaliteit en de voorgenomen bestemming met elkaar in overeen-stemming dienen te zijn. Of de bodem een planontwikkeling in de weg staat, wordt middels een historisch onderzoek eventueel aangevuld met een bodemonderzoek bepaald. De resultaten van het historisch onderzoek, het bodemonderzoek en de conclusie met eventuele sanerings-adviezen worden in het bestemmingsplan vermeld.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

In de Wabo staat dat een omgevingsvergunning, voor het bouwen op een vermoeden van ernstig verontreinigde grond, pas in werking treedt nadat:

- er is vastgesteld dat er geen sprake is van een geval van ernstigebodemverontreiniging;
- het bevoegd gezag heeft ingestemd met het saneringsplan/BUS-melding;
- er een melding is gedaan van een voornemen tot saneren.

Wet bodembescherming (Wbb)

Als er sprake is van ernstige bodemverontreiniging dan gelden de regels van de Wet Bodembescherming. In de Wbb is een saneringsdoelstelling bepaald (het saneren naar de functie) en een saneringscriterium (wanneer moet er gesaneerd worden (bij zogenaamde “spoed- of risicolocaties”). Verder wordt gewezen op de zorgplicht (artikel 13 Wbb) bij nieuwe gevallen van bodemverontreiniging.

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Het Besluit bodemkwaliteit geeft de lokale bevoegde gezagen de mogelijkheid om de bodemkwaliteit binnen hun gebied actief te gaan beheren binnen de gegeven kaders. Dit geeft onder andere ruimte voor nieuwe projecten op het gebied van natuur, wonen en industrie. Daarnaast worden de kwaliteit en de integriteit van belangrijke intermediairs bij bodemactiviteiten beter geborgd. In het Bbk staan ook regels met betrekking tot het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie.

Lokaal bodembeleid

De regels voor grondverzet volgen uit het Bbk. In de gemeente Noordwijk is het generieke beleid van kracht. De gemeente heeft geen bodemfunctieklassenkaart vastgesteld. Dit betekent dat toe te passen grond moet voldoen aan de achtergrondwaarde, zoals gesteld in het Bbk.

Water

Diverse beleidsdocumenten op verschillende bestuursniveaus liggen ten grondslag aan de uitgangspunten op het gebied van duurzaam waterbeheer:

Europa:

- Kaderrichtlijn Water (KRW)

Nationaal:

- Nationaal Waterplan (NW)
- Waterbeleid voor de 21ste eeuw (WB21)
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)
- Waterwet.

De provincie en het hoogheemraadschap hebben deze uitgangspunten verder doorvertaald in regionaal beleid en uitvoeringsplannen. Wettelijke verankering van het waterbeleid vindt plaats in de Waterwet en onderliggende uitvoeringsregels. De regels die zijn vastgelegd in een verordening van de hoogheemraadschappen, worden 'de Keur' genoemd. De Keur geeft met verboden aan welke activiteiten in de buurt van water en waterkeringen niet zijn toegestaan. Daarnaast geeft de Keur met geboden aan welke onderhoudsverplichtingen eigenaren en gebruikers van wateren en waterkeringen hebben. De Waterwet kent één watervergunning, de voormalige Keurvergunning is hierin opgenomen.

De watertoets is een proces waarmee in ruimtelijke plannen de mogelijke risico's (zoals waterveiligheid, wateroverlast, waterkwaliteit, verdroging en verzilting van grond- en oppervlaktewater) en kansen van water vroegtijdig in beeld worden gebracht in overleg met de waterbeheerders. In het kader van het bestemmingsplan Landelijk Gebied vindt afstemming plaats met de waterbeheerder, in dit geval het Hoogheemraadschap van Rijnland, verantwoordelijk voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer van regionale wateren.

7.1.2. Referentiesituatie

Bodem

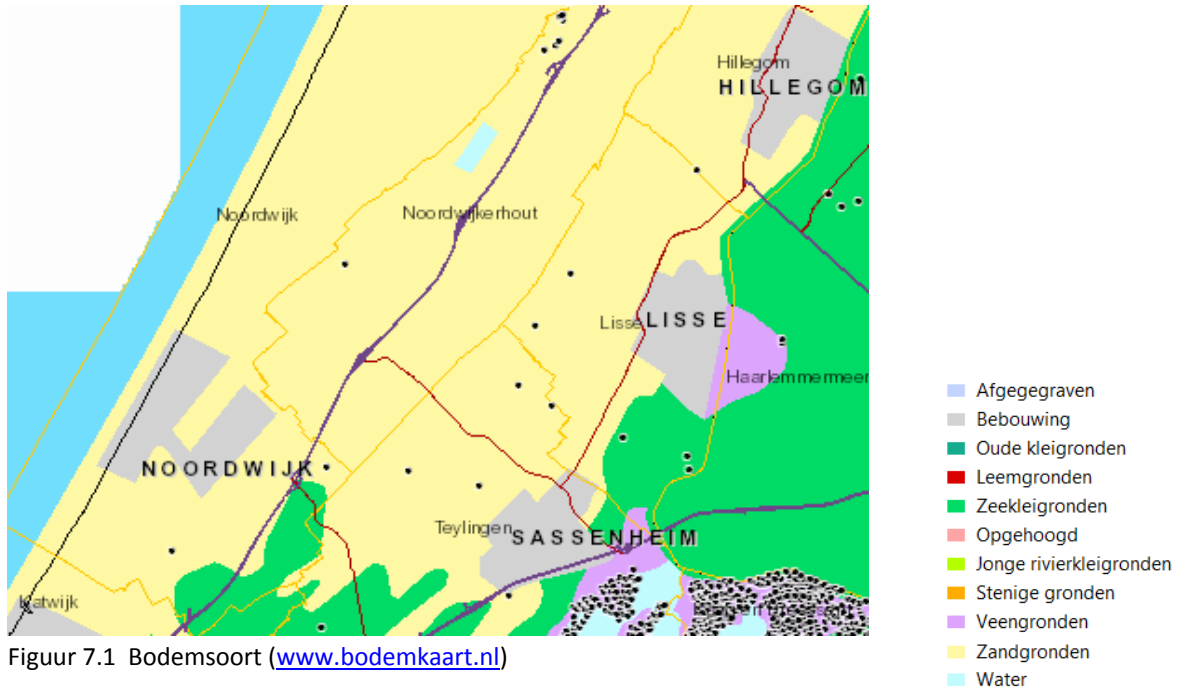
Noordwijk ligt in een kustlandschap dat gevormd is door de invloed van zee en wind. De huidige strandwallen en strandvlaktes zijn daarvan de overblijfselen. Ook de Oude Rijn heeft het landschap vormgegeven. Door de ligging net achter de duinen, ontstaat een luw gebied, met een hoge lichtintensiteit. Dit maakt de binnenduinrand uitermate geschikt voor zowel bollenteelt als natuurontwikkeling.

Noordwijk ligt in een complex landschap met een grote diversiteit aan landschappen op korte afstand. Het grondgebied van Noordwijk is in de volgende vijf zones ingedeeld, met ieder hun eigen ruimtelijke en historische karakteristieken:

1. de duinen, strand en zee;
2. de binnenduinrand;
3. de strandwal met de landgoederen;
4. de strandvlakte;
5. de klei.

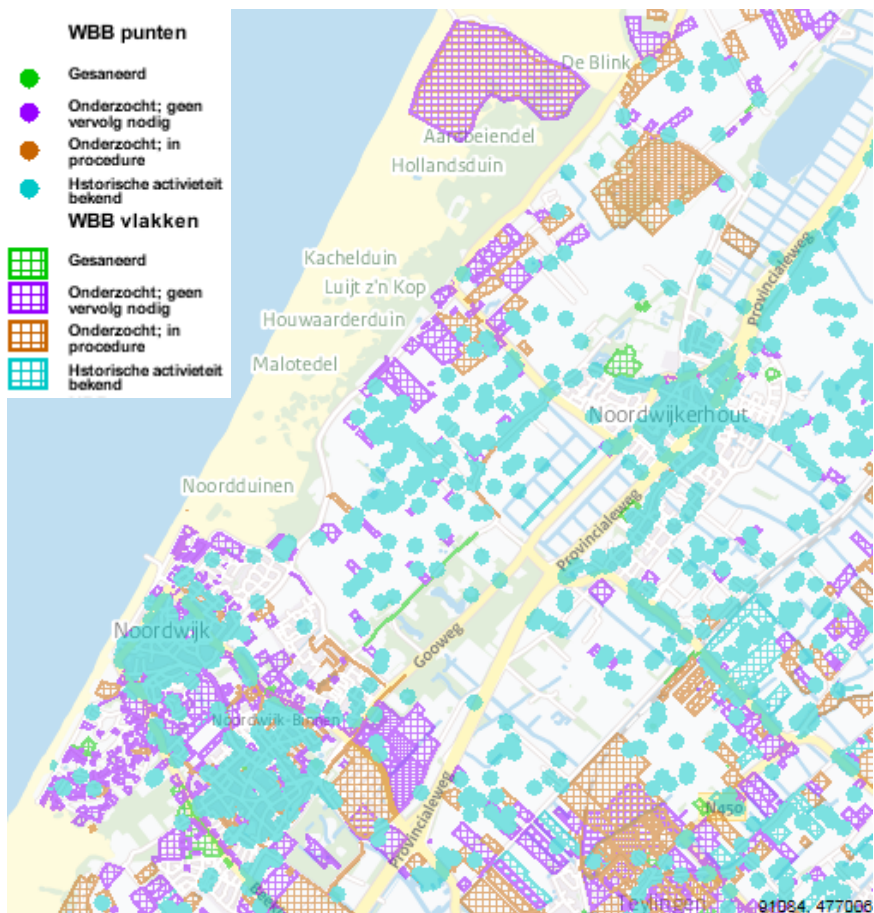
Het grootste deel van het plangebied bestaat uit de binnenduinrand. Hier bestaat de bodem uit zandgrond. Het zuidoostelijk deel van het plangebied bestaat uit de Klei. Dit is het gebied waar in vroegere tijden de Oude Rijn regelmatig buiten zijn oevers trad en klei afzette. Hier bestaat de bodem dan ook uit kleigrond.

De maaiveldhoogte varieert in het plangebied. In het deel van het plangebied in de omgeving van de Northgodreef varieert het maaiveld tussen NAP +0,4 en +1 m. In het deel van het plangebied rondom de provinciale weg N206 bedraagt de maaiveldhoogte in het oosten circa NAP -0,5 m en ten westen circa NAP +2,1 m. In het deelgebied ten westen van het Oosterduinse Meer varieert de maaiveldhoogte tussen NAP +0,9 m in het zuidoosten en NAP +2,6 m in het noordwesten (bron: <http://ahn.geodan.nl/ahn/#>). De verschillen in maaiveldhoogten zijn te verklaren door de aanwezigheid van de duinen ten westen van het plangebied en de strandvlakte ten oosten van het plangebied.

Figuur 7.1 Bodemsoort (www.bodemkaart.nl)

Uit het Bodemloket (www.bodemloket.nl) blijkt dat in grote delen van het plangebied historische activiteiten bekend zijn die mogelijk hebben geleid tot bodemverontreiniging. Plaatselijk zijn enkele gebieden aanwezig die in het verleden zijn onderzocht op bodemverontreiniging waarbij geen vervolg noodzakelijk bleek, die zijn gesaneerd zijn of die nog in procedure zijn (figuur 7.2).

Figuur 7.2 Bodemkwaliteit (www.bodemloket.nl)

Water

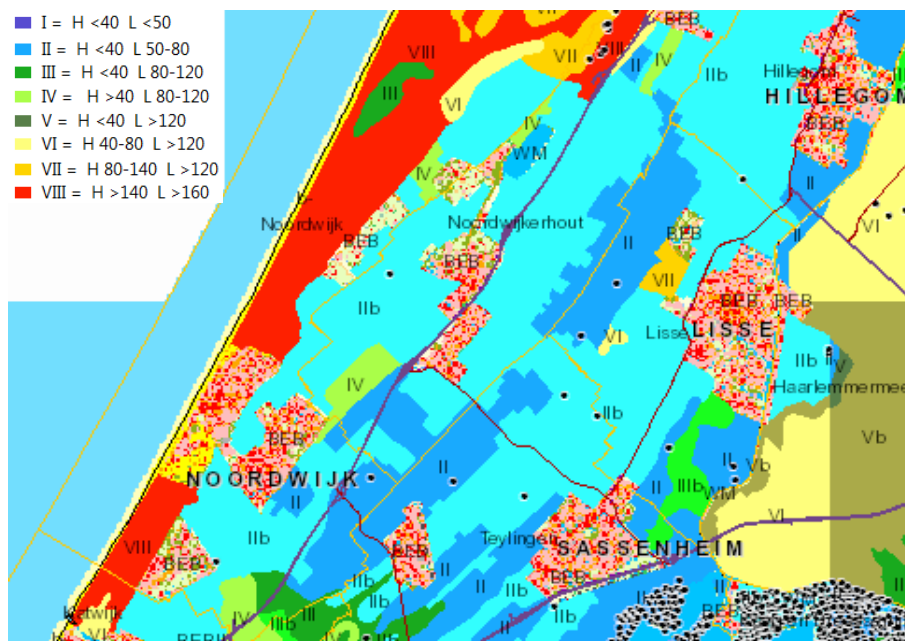
Waterkwantiteit

Het plangebied wordt doorkruist door verschillende watergangen die zorgen voor de afwatering van het gebied. Het gaat hierbij om primaire wateren en overig polderwateren. De belangrijkste watergangen in het gebied zijn de Haarlemmertrekvaart en De Schie.

Rondom de watergangen zijn beschermingszones aanwezig, een zone van 2 m rondom overig polderwater en een zone van 5 m rondom primaire watergangen. Binnen deze zones mag niet zonder ontheffing van het hoogheemraadschap gebouwd, geplant of opgeslagen worden. Dit moet voorkomen dat onderhoud aan de watergangen bemoeilijkt wordt.

Grondwater

In het grootste deel van het plangebied komt de grondwatertrap IIb voor (figuur 7.3). Dit houdt in dat de gemiddelde hoogste grondwaterstand varieert tussen 0,25 en 0,4 m beneden maaiveld en de gemiddelde laagste grondwaterstand tussen 0,5 en 0,8 m beneden maaiveld. In de zuidoosthoek van het plangebied komt daarnaast grondwatertrap II voor. Dit houdt in dat de gemiddelde hoogste grondwaterstand op minder dan 0,4 m beneden maaiveld ligt en dat de gemiddelde laagste grondwaterstand varieert tussen 0,5 en 0,8 m beneden maaiveld.

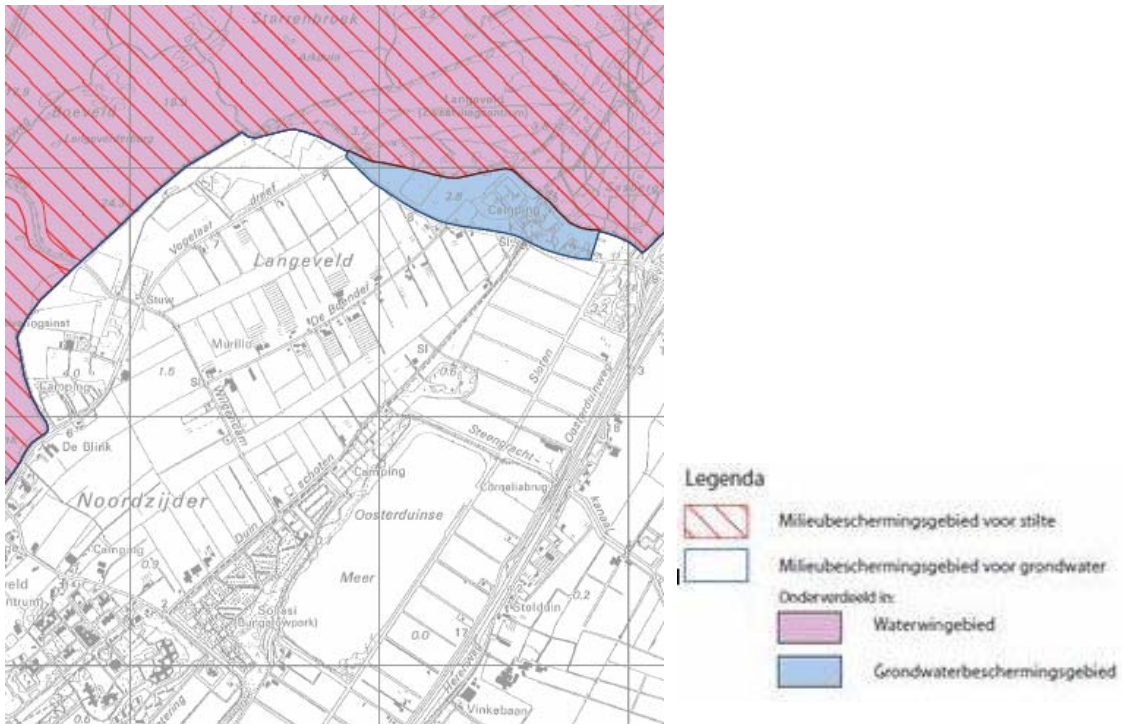
Figuur 7.3 Grondwatertrappen (www.bodemdata.nl)

Watersysteemkwaliteit

Verzilting speelt binnen het plangebied een belangrijke rol aangezien de bollenteelt rondom Noordwijk hiervoor gevoelig is. Het waterschap stuurt erop aan om in de periode tot 2015 een maatschappelijke keuze te maken in welke gebieden de verzilting wordt bestreden of geaccepteerd zodat gericht maatregelen genomen kunnen worden.

Net buiten het plangebied ligt een grondwaterbeschermingsgebied zoals aangewezen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening. De gronden die zijn aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied, zijn bestemd voor de exploitatie en bescherming van het grondwater ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

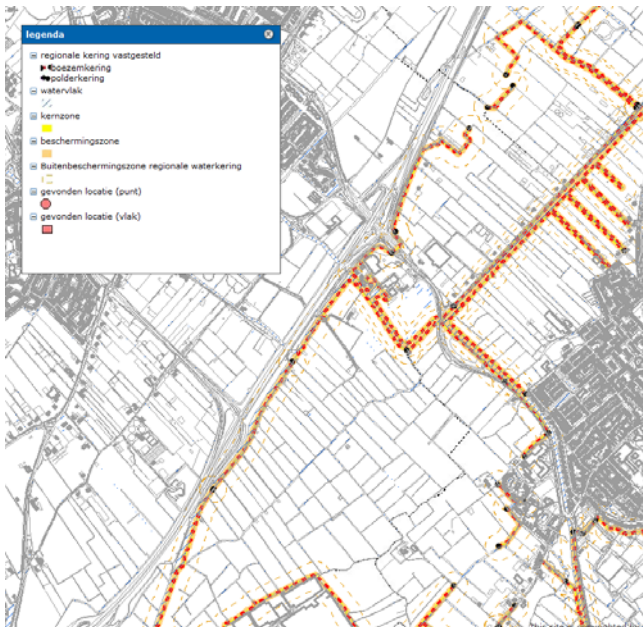

Figuur 7.4 Grondwaterbeschermingsgebieden

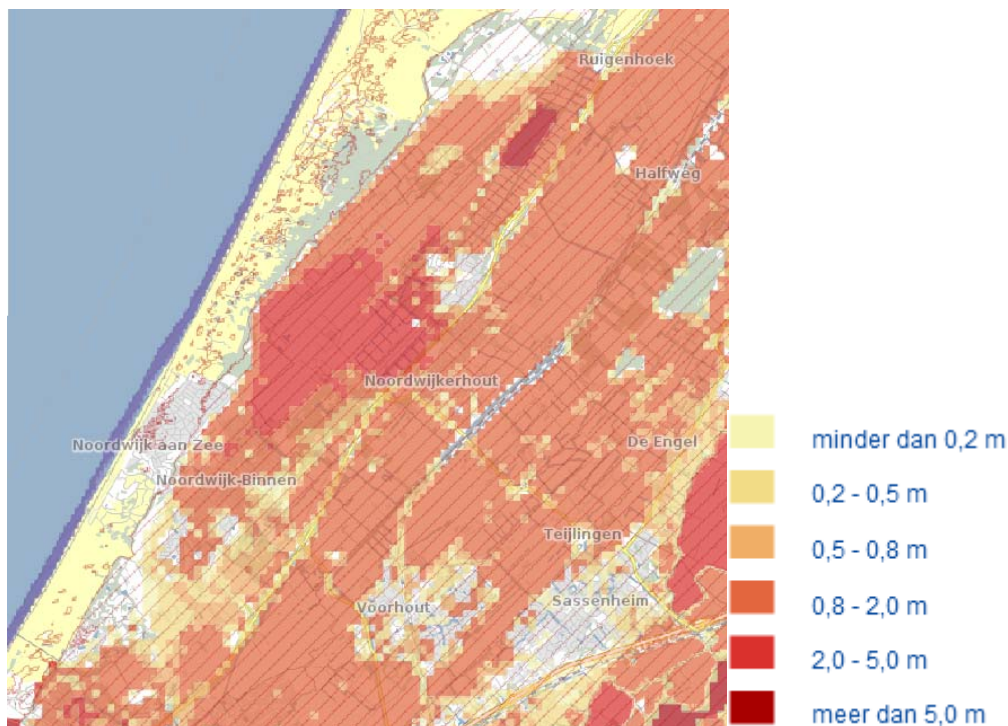
Veiligheid en waterkeringen

Het plangebied ligt niet binnen een aandachtsgebied voor veiligheid tegen overstromingen. Wel zijn in het zuidoostelijk deel van het plangebied verschillende regionale waterkeringen gelegen. Rondom de keringen zijn beschermingszones aanwezig. Binnen deze zones mag niet zonder ontheffing van het hoogheemraadschap gebouwd, geplant of opgeslagen worden. Dit moet voorkomen dat de stabiliteit, het profiel en/of de veiligheid van de waterkeringen wordt aangetast.

Figuur 7.5 Waterkeringen

In vrijwel het gehele plangebied is sprake van overstromingsrisico. Bij een eventuele overstroming varieert de maximale overstromingsdiepte van 0 tot 5 m. Door de relatief grote maximale overstromingsdiepte zullen de gevolgen van een eventuele overstroming hier aanzienlijk zijn.

Figuur 7.6 Overstromingsrisico (www.risicokaart.nl)

7.1.3. Plansituatie

Bodem

In het bestemmingsplan worden geen grootschalige ontwikkelingen of functiewijzigingen mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloestofdichte vloeren en dergelijke, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen negatieve gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse (0).

Water

Waterkwantiteit

Toekomstige ontwikkelingen binnen de bouwvlakken kunnen leiden tot een toename van het verhard oppervlak en daarmee tot negatieve effecten op de waterkwantiteit. Doordat in de Keur gesteld is dat een toename in verharding en/of demping gecompenseerd dient te worden, worden deze negatieve effecten voorkomen (-/0).

Waterkwaliteit

Het is van belang om bij toekomstige initiatieven diffuse verontreinigingen te voorkomen door het gebruik van duurzame, niet-uitlogbare materialen (geen zink, lood, koper en PAK's-houdende materialen), zowel gedurende de bouw- als de gebruiksfase. Eventueel benodigde maatregelen worden in overleg met de waterbeheerder vastgesteld (-/0).

Het bestemmingsplan legt zoveel mogelijk het bestaande agrarische gebruik vast. Er wordt geen uitbreiding van het bollenareaal of van de veehouderijsector mogelijk gemaakt. De ontwikkelingsmogelijkheden binnen de bouwvlakken kunnen leiden tot een groei van de veestapel. Door intensivering van de landbouw worden er meer meststoffen verspreid. Dit kan leiden tot een zwaardere belasting van het oppervlaktewater met vermestende stoffen (N en P) via af- en uitspoeling. Het gaat echter om een dermate beperkt aantal bedrijven en beperkte ontwikkelingsruimte, dat hooguit sprake is van een beperkt negatief effect op de waterkwaliteit (0/-).

Keur

Voor aanpassingen aan het bestaande watersysteem dient bij het Hoogheemraadschap vergunning te worden aangevraagd op grond van de 'Keur'. Dit geldt dus bijvoorbeeld voor het graven van nieuwe watergangen, het aanbrengen van een stuw of het afvoeren van hemelwater naar het oppervlaktewater. In de Keur is ook geregeld dat een beschermingszone voor watergangen en waterkeringen in acht dient te worden genomen. Dit betekent dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het hoogheemraadschap gebouwd, geplant of opgeslagen mag worden. Hiermee worden negatieve effecten op het watersysteem voorkomen (0).

7.2. Verkeer en vervoer**7.2.1. Toetsingskader**

Op basis van de Wro dient in het kader van een bestemmingsplan de aanvaardbaarheid van het effect van nieuwe ontwikkelingen op de verkeersafwikkeling, bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid te worden onderbouwd.

7.2.2. Referentiesituatie**Ontsluiting gemotoriseerd verkeer**

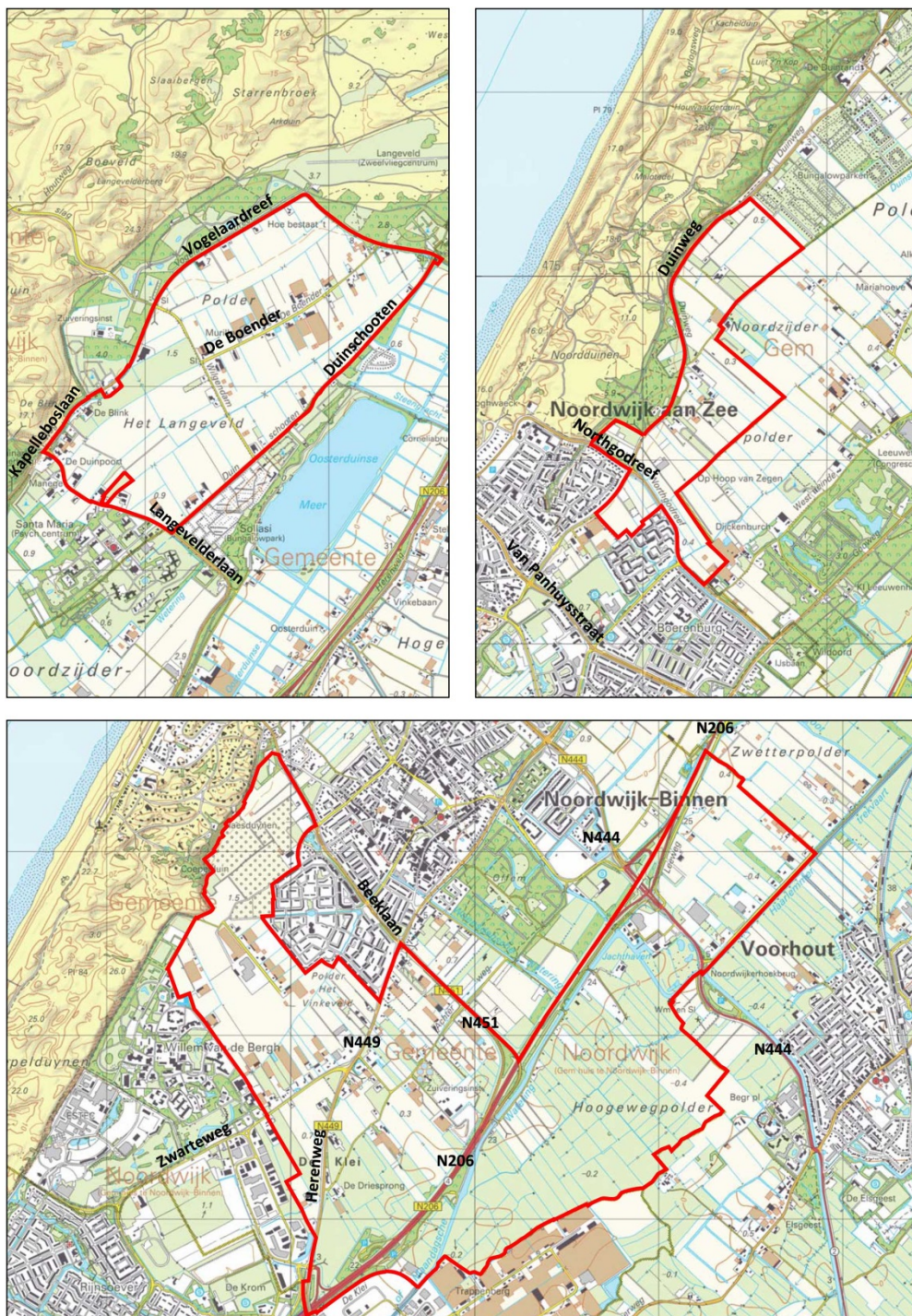
Het plangebied is te verdelen in verschillende gebieden. Het eerste gebied (zie figuur 7.7) is gelegen ten westen van het Oosterduinse Meer. Het gebied wordt begrenst door de Vogelaardreef, Kapelleboslaan, Langevelderlaan en de Duinschooten. De Vogelaardreef en Kapelleboslaan hebben een gebied ontsluitende functie (60 km p/u-regime). De ontsluiting verloopt aan de noordzijde via de N206 en aan de zuidzijde via de bebouwde kom van Noordwijk en via Noordwijkerhout. Het gebied wordt nog doorsneden door de Wilgendam en de Boender. Deze wegen zorgen tezamen met de overige wegen binnen het plangebied hoofdzakelijk voor de ontsluiting van de woningen, boerderijen en aanliggende percelen. Op alle wegen geldt een 60 km p/u-regime.

Het tweede gebied is gelegen in de omgeving van de Northgodreef en ten westen van de Duinweg. De Duinweg wordt ten noorden ontsloten via de Duindamseweg en de Randweg. Ten zuiden wordt de Duinweg ontsloten via de Van Panhuysstraat. Tussendoor kruist de Duinweg de ontsluitingsweg Northgodreef. De Northgodreef en het gedeelte Duinweg binnen de bebouwde kom zijn beide ontsluitingswegen met een bijhorend 50 km p/u-regime. Het gedeelte Duinweg buiten de bebouwde kom heeft een snelheidsregime van 60 km p/u.

Het derde gebied ligt rondom de provinciale weg N206, grotendeels ten zuidoosten van Noordwijk Binnen. Het gebied wordt, naast de N206, doorsneden door de provinciale wegen N444, N451 en N449. Deze provinciale wegen fungeren ook als ontsluitingswegen voor het plangebied.

Op de N206 geldt ten zuiden van de N451 een snelheidsregime van 100 km p/u (autoweg). Ten noorden van de N451 en op de N451 zelf geldt een 80 km p/u-regime. De N206 loopt vanaf de A44 via Katwijk aan den Rijn richting Heemstede. De N451 sluit aan de oostzijde aan op de N206 en aan de westzijde op de Beeklaan. Overige wegen met een ontsluitende functie zijn de Herenweg en de Zwarteweg. De Herenweg wordt aan de noordzijde via de Nieuwe Offemweg ontsloten op de N444 en aan de zuidzijde op de N206. De Zwarteweg ligt tussen de Herenweg en de bebouwde kom van Katwijk aan den Rijn. Op deze wegen geldt een 60 km p/u-regime.

Voor het gehele plangebied geldt dat wegen binnen het plangebied, anders dan de genoemde wegen, hoofdzakelijk fungeren ter ontsluiting van de woningen, agrarische bedrijven en aanliggende percelen.

Figuur 7.7 Belangrijkste ontsluitingsroutes binnen het plangebied

Ontsluiting langzaam verkeer

Naast het hoofdnetwerk voor de fiets is een secundair netwerk van belang. Dit netwerk is meer gericht op recreatief verkeer (fietser en wandelaars). In de huidige situatie lopen door het buitengebied diverse fietsroutes die onderdeel uitmaken van het landelijk fietsknooppuntennetwerk. Tevens loopt door het gebied een landelijke fietsroute. Langs de N451 zijn in tegenstelling tot langs de N206 geen fietsvoorzieningen aanwezig. Het langzaam verkeer heeft routes die buiten deze wegen om gaan. Vrijliggende fietspaden zijn wel aanwezig langs de Zwarteweg en Herenweg. Op de Vogelaardreef en Randweg zijn fietsuggestiestroken aanwezig. Knelpunten voor het langzaam verkeer zijn niet bekend.

Ontsluiting openbaar vervoer

Met uitzondering van het gebied rondom de provinciale weg N206, bevinden zich geen bushaltes binnen het plangebied. Ten westen van het plangebied langs de Northgodreef, halteren er bussen in de richting Leiden en Noordwijk. In het gebied rondom de provinciale weg zijn wel haltes binnen het plangebied gelegen. Langs de Herenweg en de Zwarteweg halteren bussen in de richtingen Noordwijk, Leiden, Den Haag en Haarlem. In het gebied ten westen van het Oostduinse Meer bevinden zich eveneens geen bushaltes binnen het plangebied. Tevens is de dichtstbijzijnde halte op enkele kilometers van dit deelgebied gelegen. De bussen die in de omgeving van het plangebied rijden, zorgen voor een goede verbinding met de regio.

Verkeersveiligheid

In het kader van Duurzaam Veilig zijn de wegen gecategoriseerd. De N206 en N451 zijn gecategoriseerd als gebiedsontsluitingswegen buiten de bebouwde kom met een 80 km/h-regime. De N206 kent ten zuiden van de N451 een 100 km/h-regime en de status van autoweg. De N444 is op een bepaald gedeelte eveneens gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom met een 50 km/h-regime. Met uitzondering van de N206 en N451 bevinden zich langs de gebiedsontsluitende wegen vrijliggende fietspaden. Dit is conform de inrichting volgens Duurzaam Veilig.

Ook de overige wegen in het buitengebied van Noordwijk zijn volgens de richtlijnen van Duurzaam Veilig ingericht. Deze wegen zijn gecategoriseerd als erftoegangswegen met een maximumsnelheid van 60 km/h. Het fietsverkeer wordt grotendeels samen met het gemotoriseerd verkeer afgewikkeld.

Verkeersafwikkeling

In de Ruimtelijke Structuurvisie Noordwijk voor 2030 is beschreven waar zich knelpunten voordoen op het wegennet in Noordwijk. Op de toevoerwegen N206 en N444 en de knooppunten met het Rijkswegennet wordt de afwikkeling van het verkeer steeds slechter. Op piekdagen is het moeilijk om met de auto Noordwijk in en uit te komen.

Ten behoeve van de economische potentie en een betere doorstroom van verkeer in de regio wordt binnen enkele jaren de RijnlandRoute, een nieuwe oost-westverbinding tussen Katwijk en de A4 bij Leiden, gerealiseerd.

7.2.3. Plansituatie

Het toetsingscriteria verkeer en vervoer is van belang voor de ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan.

Opvulling agrarisch bouwvlakken

De ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven die het bestemmingsplan biedt kunnen leiden tot een toename van het aantal vervoersbewegingen van en naar de bedrijven. Een toename van het verkeer op de erftoegangswegen kan door de beperkte capaciteit van deze wegen leiden tot knelpunten. Aangezien de ontwikkelingsmogelijkheden gaan om de uitbreiding van bestaande bedrijven, zullen de verkeerstoenames in de praktijk beperkt zijn (-/0).

Overige ontwikkelingen

Ook de overige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn kleinschalig. Voor de meer omvangrijke ontwikkelingen die via afwijking met een omgevingsvergunning en wijzigingsbevoegdheden worden mogelijk gemaakt, is als voorwaarde opgenomen dat geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking. De beperkte aantallen extra vervoersbewegingen als gevolg van het bestemmingsplan Landelijk Gebied, leiden dan ook niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling op de ontsluitende wegen (-/0).

7.3. Effectbeoordeling

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling.

Tabel 7.1 Effectbeoordeling overige milieuaspecten

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de autonome ontwikkeling)	Waardering van het effect
Bodem	- De ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan heeft geen gevolgen voor de bodemkwaliteit in het gebied.	0
Water	- De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw die in het bestemmingsplan worden geboden, kunnen resulteren in een beperkte groei van de veestapel en daarmee van de meststoffen. Dit kan leiden tot een zwaardere belasting van het oppervlaktewater. De ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven die in het bestemmingsplan worden geboden hebben mogelijk een beperkt negatief effect op de waterkwaliteit.	-/0
Verkeer en vervoer	- De beperkte aantallen extra vervoersbewegingen als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leiden naar verwachting niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling op de ontsluitende wegen.	-/0

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat er voor de thema's bodem en water, verkeer en vervoer geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen die het doorlopen van een mer-procedure noodzakelijk maken.

8. Conclusie en doorvertaling in bestemmingplan

79

Tabel 8.1 geeft een samenvattend overzicht van de effectbeoordelingen uit de voorgaande hoofdstukken.

Tabel 8.1 Beoordeling effecten ontwikkelingsruimte bestemmingsplan

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de referentiesituatie)	Waardering van het effect
Natuur		
Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten	- De maximale invulling van alle bouw mogelijkheden leidt tot een grote toename stikstof op een specifieke locatie in Kennemerland-Zuid. In de overige gebieden zijn de toenames beperkter. Significant negatieve effecten zijn door de toenames niet uit te sluiten.	0
	- De extra recreanten maken gebruik van bestaande, intensief gebruikte infrastructuur, negatieve effecten treden niet op.	0
Ecologische Hoofdstructuur en weidevogels	- Uitbreidingsmogelijkheden binnen de bestaande bouwvlakken leidt niet tot aantasting of extra verstoring van de EHS.	0
	- Aantasting of extra verstoring van het weidevogelgebied door uitbreiding van agrarische bedrijven treedt niet of nauwelijks op.	0
	- het oppervlak geschikt weidevogelleefgebied kan in beperkte mate afnemen door intensivering van de teelt van ruwvoeder. Om deze rede wordt als maatregel voorgesteld de mogelijkheid van ruwvoerderteelt in het weidevogelgebied te schrappen.	-/0
	- De extra recreanten (nevenfuncties) maken gebruik van bestaande, intensief gebruikte infrastructuur, extra verstoring treedt niet op.	0
Beschermde soorten	- Bij uitbreiding van het agrarisch bouwvlak kunnen leefgebied, rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten worden aangetast. Deze aantasting is vrij beperkt, maar vanwege het voorkomen van vleurmuizen is dit als negatief beoordeeld. De effecten moeten overigens in het kader van de Ffw worden gemitigeerd en/of gecompenseerd op het moment dat er concrete bouwplannen zijn.	-
Landschap, cultuurhistorie en archeologie		
Landschappelijke en cultuurhistorische waarden	- Verdergaande schaalvergroting van agrarische bedrijven kan ertoe leiden dat landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden aangetast, met name als het gaat om de openheid binnen delen van het plangebied. In de regels zijn verschillende voorwaarden opgenomen waarmee ongewenste situaties dienen te worden voorkomen. Negatieve effecten zijn echter niet in alle gevallen uit te sluiten.	-

Aspect	Beschrijving van het milieueffect (t.o.v. de referentiesituatie)	Waardering van het effect
	- De nevenfuncties hebben slechts zeer beperkte negatieve landschappelijke en cultuurhistorische effecten.	-/0
Archeologische waarden	- Bodemingrepen kunnen leiden tot aantasting van archeologische waarden. Door de onderzoeksplanning in het bestemmingsplan wordt echter wel gegarandeerd dat deze waarden worden gedocumenteerd.	-/0
Woon- en leefklimaat		
Geurhinder	- Het bestemmingsplan heeft gezien het beperkte aantal veehouderijen en de beperkte ontwikkelingsruimte geen relevante gevolgen voor de geurbelasting.	0
Luchtkwaliteit	- De ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan kan leiden tot een beperkte toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen, maar in geen geval leidt dit tot een overschrijding van grenswaarden.	-/0
Gezondheid	- Gezien de aard en omvang van de bedrijven binnen het plangebied spelen gezondheidsaspecten geen relevante rol.	0
Externe veiligheid	- Omdat geen sprake is van PR 10 ⁻⁶ contouren heeft de uitvoering van het bestemmingsplan geen invloed op het plaatsgebonden risico. Het bestemmingsplan maakt daarnaast geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een relevante toename van de personendichtheden in het invloedsgebied van de aanwezige leidingen en de weg. De uitvoering van het bestemmingsplan zal dan ook geen gevolgen hebben voor de hoogte van het GR.	0
Geluid	- Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen bij recht mogelijk. Het bestemmingsplan kan plaatselijk leiden tot een beperkte toename van de geluidbelasting.	0
Bodem en water		
Bodem	- De ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan heeft geen relevante gevolgen voor de bodemkwaliteit in het gebied.	0
Water	- De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw die in het bestemmingsplan worden geboden, kunnen resulteren in een beperkte groei van de veestapel en daarmee van de meststoffen. Dit kan leiden tot een zwaardere belasting van het oppervlaktewater. De ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven die in het bestemmingsplan worden geboden hebben mogelijk een beperkt negatief effect op de waterkwaliteit.	0/-
Overige milieuaspecten		
Verkeer en vervoer	- De beperkte aantallen extra vervoersbewegingen als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leiden naar verwachting niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling op de ontsluitende wegen.	-/0

Uit de beschrijvingen en beoordelingen in de tabel blijkt dat effecten van de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan Landelijk gebied over het algemeen beperkt zijn. Dit is het gevolg van:

- de aard en omvang van de ontwikkelingen die worden mogelijk gemaakt;

- de voorwaarden en eisen die in de bestemmingsplanregels worden gesteld aan toekomstige initiatieven;
- het feit dat het bestemmingsplan geen mogelijkheden biedt voor omschakeling naar andere vormen van agrarisch gebruik;
- de over het algemeen gunstige milieusituatie in het plangebied en in de omgeving daarvan (de referentiesituatie).

Bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling en de Wet milieubeheer benoemen drie criteria die bij een mer-beoordeling moeten worden betrokken:

- het kenmerk van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten (in samenhang met de eerste twee criteria).

In deze notitie is beoordeeld of het bestemmingsplan Landelijk Gebied leidt tot belangrijke negatieve milieueffecten die een volwaardige mer-procedure wenselijk of noodzakelijk maken. Voor geen van de milieuthema's blijkt sprake te zijn van dergelijke belangrijke negatieve milieueffecten. Om deze reden kan het opstellen van een MER achterwege blijven.

Voorwaarde is wel dat in het bestemmingsplan de ontwikkelingsruimte voor veehouderijen wordt beperkt om een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000 te voorkomen. Wanneer wordt voorkomen dat nieuwe initiatieven leiden tot een toename van ammoniakemissies, kunnen significante negatieve effecten worden uitgesloten.

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Bijlagen

Bijlage 1 Maatregelen beschermde soorten

In onderstaande tabel is aangegeven welke soortgroepen bij welke werkzaamheden in het geding kunnen zijn. Tevens is aangegeven wat de kans is dat er een ontheffing van de Flora- en faunawet wordt verleend en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn. De algemeen voorkomende, licht beschermde tabel 1 soorten zijn niet in de tabel opgenomen, omdat ze zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet.

Ingrepen die kunnen leiden tot aantasting van beschermde soorten	Soorten / soortgroepen	Beschermingsregime op basis van de Flora- en faunawet	Kans dat hiervoor ontheffing wordt verleend	Mitigerende maatregelen ⁷
Sloop van (agrarische) bebouwing	Vleermuizen	Ffwet Tabel 3, Bijlage IV HR	Kansrijk, zeker als gewerkt wordt met de soortenstandaards ⁸	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdig creëren van voldoende nieuwe verblijfplaatsen. - Werken buiten kwetsbare periode.
	Broedvogels met vaste nesten	Ffwet	Kansrijk, zeker als gewerkt wordt met de soortenstandaards	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdig aanbieden van voldoende nieuwe huisvestingsmogelijkheden. - Werken buiten broedseizoen.
Het verleggen/dempen van waterlopen	Vissen	Ffwet Tabel 2 Ffwet Tabel 3, Bijlage I AMvB	<p>Er kan gewerkt worden met een gedragscode dan is geen ontheffing nodig.</p> <p>Is er geen gedragscode of is sprake van Tabel 3 Bijlage I AMvB soorten dan wordt ontheffing verleend, zeker als gewerkt wordt volgens de gedragscode of met de soortenstandaards</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Voortplantingswateren worden tijdens het voortplantingsseizoen (medio februari – mei) en de winterrust gespaard. - Voorafgaand aan het dempen van de watergang moeten tijdig nieuwe watergangen, aangrenzend aan het leefgebied van bestaande populaties, gemaakt worden of aan bestaande watergangen moeten maatregelen worden uitgevoerd zodat ze geschikt blijven of de kwaliteit verbeterd.
	Amfibieën	Ffwet Tabel 3, Bijlage	Kansrijk, zeker als gewerkt	- Tijdig vooraf realiseren

⁷ Maatregelen zijn maatwerk, afhankelijk van de aangetroffen soort en het belang van de locatie voor de functionaliteit van de leefomgeving. In deze tabel worden veel voorkomende maatregelen benoemd.

⁸ Dienst Regelingen stelt voor alle matig en zwaar beschermde soorten een zogenaamde soortenstandaard op. Diverse soortenstandaards zijn overigens nog in ontwikkeling.

		IV HR	wordt met de soortenstandaards	<p>van nieuw voor voortplanting geschikt water voor een vergelijkbaar aantal individuen en bereikbaar maken vanuit overwinteringsgebied.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkzaamheden uitvoeren buiten voortplantingsperiode en winterrust.
	Vaatplanten	Ffwet Tabel 2	<p>Er kan gewerkt worden met een gedragscode dan is geen ontheffing nodig.</p> <p>Is er geen gedragscode dan wordt ontheffing verleend, zeker als gewerkt wordt volgens de gedragscode of met de soortenstandaards</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Planten worden - buiten de bloeitijd - uitgestoken en elders in een geschikt biotoop teruggeplaatst.
	Weekdieren	Ffwet Tabel 3, Bijlage IV HR	Kansrijk. Soort is goed te verplaatsen.	<ul style="list-style-type: none"> - Direct grenzend aan bestaand habitat evenveel nieuw optimaal habitat realiseren als hetgeen verloren gaat door het beheer daarvan aan te passen of het gebied opnieuw in te richten ten gunste van de betreffende soort <p>Enkele plukken watervegetatie met de betreffende soort verplaatsen naar nieuw gegraven wateren.</p>
	Vleermuizen	Ffwet Tabel 3, Bijlage IV HR	Kansrijk, zeker als gewerkt wordt met de soortenstandaards	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdig creëren nieuwe verblijfplaatsen. - Werken buiten kwetsbare periode. - Tijdig alternatieve vliegrouete creëren nabij of parallel aan de originele vliegrouete. - Tijdig alternatief foerageergebied creëren.
Het kappen van bomen, verwijderen ruigte, houtstapels of steenhopen	Broedvogels met vaste nesten	Ffwet	Kansrijk, zeker als gewerkt wordt met de soortenstandaards	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdig aanbieden van voldoende nieuwe huisvestingsmogelijkheden. - Creëren voldoende dekkingmogelijkheden en slaapgelegenheden. - Zorgen voor voldoende zit- en uitkijkposten. - Opwaarderen van marginaal habitat in de directe omgeving tot optimaal habitat.

	Amfibieën	Ffwet Tabel 3, Bijlage IV HR	Kansrijk, zeker als gewerkt wordt met de soortenstandaards	- Opwaarderen bestaand landhabitat of tijdig vooraf realiseren van nieuwe elementen die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats op het land voor een vergelijkbaar aantal individuen
	Vleermuizen	Ffwet Tabel 3, Bijlage IV HR	Kansrijk, zeker als gewerkt wordt met de soortenstandaards ⁹	- Tijdig creëren van voldoende nieuwe verblijfplaatsen. - Werken buiten kwetsbare periode.

Ook voor niet of licht beschermde soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet een zorgplicht. Hieronder staan enkele zorgplichtmaatregelen beschreven:

- Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedende vogels is verboden. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Ffw wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden overigens tussen 15 maart en 15 juli (bron: website vogelbescherming);
- Werken buiten kwetsbare periodes van de aanwezige soorten;
- Soorten voorafgaand aan werkzaamheden zo veel mogelijk wegvangen en verplaatsen;
- Werkgebied afzetten, zodat soorten niet terugkomen en/of er zich niet vestigen;
- Bij werkzaamheden aan watergangen één kant op werken, zodat aanwezige dieren kunnen uitwijken;
- de werkzaamheden in de tijd en ruimte gefaseerd uit te voeren;

Bij de uitvoering van de grondwerkzaamheden kunnen maatregelen worden genomen om te voorkomen dat (her)vestiging of (her)kolonisatie van beschermde soorten kan plaatsvinden, daarvoor kan het terrein regelmatig worden gemaaid, zodat er geen (natuurlijke) houtige beplanting kan groeien. Ook het vlak houden van het terrein kan de (her)vestiging van soorten tegengaan. Daarnaast is het dagelijks gebruik van het terrein een vorm van verstoring om (her)vestiging van beschermde soorten tegen te gaan. Echter verstoring mag alleen worden toegepast ter voorkoming van de (her)vestiging van soorten en niet ter bestrijding van al aanwezige soorten. Zo kan bijvoorbeeld voorkomen worden dat de rugstreeppad (die namelijk aangetrokken wordt door grondwerkzaamheden in de nabijheid van water) zich vestigt door de werkzaamheden naadloos op elkaar te laten aansluiten en/of het plangebied voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden volledig af te schermendoor het plaatsen van een paddenscherm. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen. Bij graafwerkzaamheden en/of tijdelijke opslag van grond kan voorkomen worden dat soorten als de oeverwaluw gaan nestelen in de taluds door deze niet steiler te maken dan 1:3. Mochten ondanks deze voorzorgsmaatregelen onverhoopt toch beschermde dieren zich in het gebied vestigen, dan moeten de werkzaamheden worden stilgelegd, gewacht worden tot de nesten vrijwillig zijn verlaten of ontheffing worden aangevraagd.

⁹ Dienst Regelingen stelt voor alle matig en zwaar beschermde soorten een zogenaamde soortenstandaard op. Diverse soortenstandaards zijn overigens nog in ontwikkeling.

Onderzoekssituaties

Om de gevolgen van het bestemmingsplan voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000 in beeld te brengen zijn berekeningen uitgevoerd. Het onderzoek stikstofdepositie is uitgevoerd met het rekenmodel OPS-pro 2014. In het onderzoek zijn in eerste instantie twee situaties bekeken:

- huidige situatie (huidige, feitelijke, legale situatie);
- de maximale invulling van de bouwvlakken.

Vervolgens is verkend met welke maatregelen de stikstofdepositie binnen Natura 2000 kan worden beperkt. In hoofdstuk 3 is op hoofdlijnen toegelicht welke uitgangspunten zijn gehanteerd bij het uitwerken van de verschillende onderzoekssituaties. Deze bijlage geeft een meer gedetailleerd overzicht van de berekeningsuitgangspunten.

Uitgangspunten

Referentiesituatie

Binnen het plangebied is een aantal veehouderijen gevestigd. Door de Omgevingsdienst West-Holland is per bedrijf inzicht gegeven in de vergunde en geïnventariseerde aanwezige diercategorieën en aantallen (zie tabel 1). De geïnventariseerde gegevens volgen uit controles ter plaatse en geven daardoor inzicht in de feitelijke situatie (in hoofdstuk 3 is ingegaan op de relatie met CBS-gegevens over de dieraantallen binnen de gemeente Noordwijk). Hierdoor wordt onbenutte vergunningsruimte in de referentiesituatie niet meegenomen. Het 'opvullen' van ruimte binnen de vergunningen dient onderdeel te zijn van de effectbeoordeling.

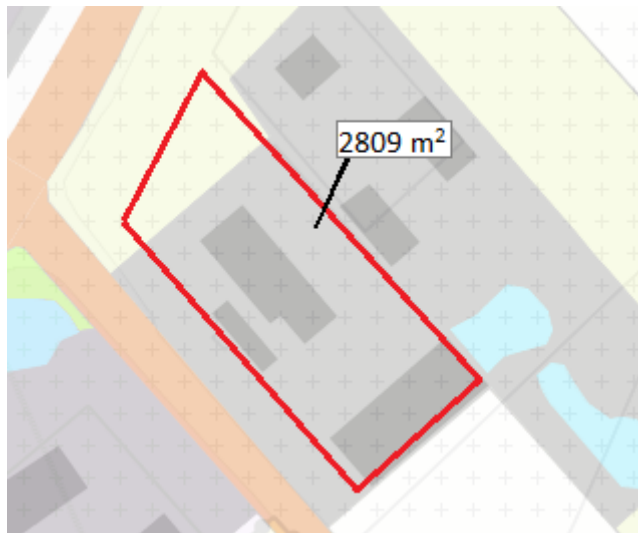
Voor het melkrundvee >2 jaar is een emissiefactor van 9,5 kg NH₃ per dierplaats per jaar aangehouden, voor vrouwelijk jongvee 3,9 kg NH₃ per dierplaats per jaar, voor schapen 0,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar en voor paarden 5 kg NH₃ per dierplaats per jaar;

Tabel 1 Veehouderijen (en manege) binnen het plangebied

Adres	Vergunde dieraantallen	Dieraantallen volgens inventarisatie
Herenweg 201	Onbekend	37 schapen
Herenweg 265A	40 stuks melkrundvee + 20 stuks jongvee	55 stuks rundvee (niet nader uitgesplitst)
Herenweg 305	22 stuks melkrundvee + 30 stuks jongvee	30 stuks melkrundvee + 19 stuks jongvee
Hoogeveenseweg 16	52 stuks (vlees)runderen inclusief jongvee	51 vleesrunderen
Hoogeveenseweg ongen.	Onbekend	14 vleesrunderen, 12 jongvee en een stier
Kappelleboslaan 4-6	Onbekend	75 stuks melkrundvee + 25 stuks jongvee + 6 paarden
De Hooge Krocht 203 (manege)	40 paarden	40 paarden

De beide veehouderijen aan de Hoogeveenseweg (nummer 16 en ongenummerd) zijn reeds feitelijk bestaand, maar waren niet opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied. Beide bedrijven worden wel positief bestemd in het ontwerpbestemmingsplan, maar krijgen geen uitbreidingsmogelijkheden (het bouwvlak is afgestemd op de bestaande stallen) vanwege de ligging binnen weidevogelgebied Hoogewegpolder. Om deze reden zijn de veehouderijen niet relevant voor de effectbeoordeling. De maximale plansituatie is gelijk aan referentiesituatie (zie tabel 2) waardoor geen effecten zullen ontstaan. Dat geldt ook voor de manege. Voor de manege is daarnaast in de referentiesituatie uitgegaan van 40 paarden in plaats van 41 paarden om zo niet meer dan de maximaal vergunde situatie mee te nemen.

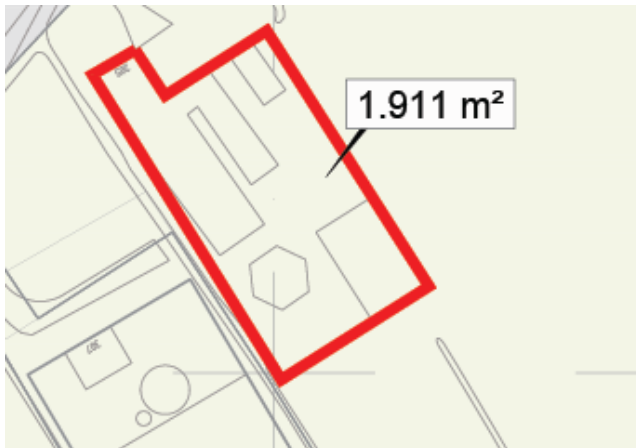
Hieronder is voor de overige bedrijven een overzicht gegeven van de huidige begrenzing en oppervlakte van het bouwvlak. Zoals in de figuren is te zien hebben de bedrijven Herenweg 265A en Herenweg 305 slechts weinig ruimte binnen het bouwvlak, maar zouden uitgaande van een theoretische maximale invulling bij een herinrichting van het perceel een uitbreiding van het aantal dieren kunnen realiseren. De bedrijven Herenweg 201 en Kapelleboslaan 4-6 zijn de enige bedrijven met substantiële onbenutte bouw mogelijkheden.

Herenweg 201

Herenweg 265A

Herenweg 305

Kapelleboslaan 4-6

Maximale invulling bouwvlakken

- In deze onderzoekssituatie benutten alle bestaande veehouderijen alle bouw mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt maximaal. Dit houdt concreet in dat voor alle veehouderijen het bouwvlak volledig wordt opgevuld inclusief de éénmalige uitbreiding van maximaal 100 m²;
- Per veehouderij is bekeken wat het oppervlak is van het huidige bouwvlak. Dit is vermeerderd met de éénmalige uitbreiding van 100 m²;
- Voor de opvulling van de bouwvlakken is vervolgens uitgegaan van een maximale invulling met melkrundvee. In bepaalde gevallen is het bouwvlak bijna volledig benut, maar zou bij een herinrichting van het perceel het aantal dieren kunnen worden vergroot. Deze theoretische maximale invulling vormt het uitgangspunt voor de toetsing;
- Voor de maximale invulling op perceelsniveau is aangesloten bij het rapport Megastallen in beeld van Alterra (rapport 1581). Daarin wordt voor de maximale invulling van een bouwvlak van 1.5 hectare is uitgegaan van 250 stuks melkrundvee en 175 stuks jongvee. Deze cijfers zijn omgerekend naar een specifieke invulling aan de hand van de oppervlaktes van de bouwvlakken van de aanwezige veehouderijen. Voor een bouwvlak van 1 ha leidt dat dan bijvoorbeeld tot 167 stuks melkrundvee en 117 stuks jongvee.

Overige berekeningsuitgangspunten

In het rekenmodel moet een aantal uitgangspunten worden ingevoerd. Daarbij gaat het om de kenmerken van de aanwezige stallen. Voor de kenmerken van de stallen en de emissiepunten is voor de grondgebonden veehouderijen uitgegaan van de defaultwaarden uit het rekenmodel. Dat wil zeggen een stalhoogte van 6 meter, een emissiepunthoogte van 1.5 meter, binnendiameter emissiepunt 0,5 meter en uittreesnelheid 0,4 meter / seconde.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de veehouderijen die in het onderzoek zijn meegenomen en de emissies zoals deze per onderzoekssituatie zijn doorgerekend.

Tabel 2 Overzicht emissies (in kg NH₃ per jaar)

Straat	Huisnummer.	XY-coördinaten	Plaats	Huidige, feitelijke, legale situatie	Maximale invulling
Herenweg	201	90412, 470866	Noordwijk	25.90	594.25
Herenweg	265A	90247, 470434	Noordwijk	399	517
Herenweg	305	90249, 470149	Noordwijk	359	411
Kapelleboslaan	4-6	93698, 477869	Noordwijk	840	2.220
De Hooge Krocht	205	90646, 469718	Noordwijk	200	200
Hoogeveenseweg	16	91559, 471173	Noordwijk	367	367
Hoogeveenseweg	ongen.	91047, 470351	Noordwijk	138	138

Toetsingspunten

Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van de toetsingspunten binnen Natura 2000. Voor een beschrijving van de gebieden en aanwezige habitats wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van deze notitie.

Figuur 1 Ligging toetspunten

Berekeningsresultaten

Tabel 3 geeft een overzicht van de toename (ten opzichte van de huidige, feitelijke, legale situatie) bij de maximale invulling van de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. In de berekeningen zijn alleen de veehouderijen meegenomen met ontwikkelingsruimte (of enige mate van flexibiliteit) binnen de bouwvlakken.

Tabel 3 Berekeningsresultaten (toename ten opzichte van de huidige, feitelijke situatie)

Rekenpunten		depositie (in mol N/ha/jaar)	
		huidig	maximaal
1	Kennemerland-Zuid	237.00	+329.00
2	Kennemerland-Zuid	0.58	+1.50
3	Kennemerland-Zuid	0.02	+0.06
4	Coepelduynen	1.81	+3.63
5	Coepelduynen	0.33	+0.69
6	Meijendel & Berkheide	0.23	+0.44
7	Meijendel & Berkheide	0.02	+0.05
8	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0.02	+0.06
9	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0.02	+0.04
10	Beschermde Natuurmonument Geerpolder Plas	0.04	+0.1

In de voortoets is een beschrijving opgenomen van de mogelijke gevolgen van deze toenames van stikstofdepositie en de wijze waarop deze toenames kunnen worden beperkt of gecompenseerd.

Significante negatieve effecten uitsluiten

In de voortoets in hoofdstuk 3 is ingegaan op de mogelijkheden om in het bestemmingsplan een emissie-stand-still vast te leggen voor de veehouderijen om te voorkomen dat een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000 ontstaat. In de huidige situatie is sprake van traditionele, open stallen. Er zijn emissie-reducerende technieken mogelijk waarmee (door interne saldering) kan worden gekomen tot een uitbreiding van de veestapel binnen het emissie-stand-still.